

Kronika obce Víška

kronikář Jan Čapek

Obsah:

Úvod	Chyba! Záložka není definována.
Úvod ke kronice – charakteristika obce.....	2
Úvod	2
Přírodní poměry.....	2
Charakteristika sídla	6
Obyvatelé.....	9
Politický a veřejný život	11
Hospodářské poměry	13
Doprava.....	16
Občanská vybavenost a zdravotnictví.....	17
Školství a kultura	19
Společenský a spolkový život.....	22
1996	30
Místní zvyky a obyčeje	35
1997	37
1998	43
1999	49
2000	55
2001	61
2002	68
2003	79
2004	89
2005	101
Životopis kronikáře.....	113

Úvod ke kronice – charakteristika obce

(dle stavu obce k 31. 1.1995)

Úvod

Obec Víška leží v malebném podhůří Železných hor v údolí říčky Doubravy a Novoveského potoka na silnici mezi obcemi Nová Ves u Chotěboře a Maleč. Je součástí okresu Havlíčkův Brod, nejbližší město představuje 6 km směrem na sever vzdálená Chotěboř s deseti tisíci obyvateli.

Obec, která je rozsahem a počtem obyvatel sice malá, ale o to malebnější a příjemnější pro život, se nachází v pahorkatinné oblasti nejsevernější části Hornosázavské pahorkatiny pod masivem Železných hor. Náleží k severozápadnímu cípu Českomoravské vrchoviny, do oblasti poblíž jejích hranic s Českou tabulí. Nadmořská výška Víšky dosahuje 385 m. n. m. v nejnižší obydlené části obce, přímo u Doubravy klesá až do rozmezí 370–380 m. n. m. , odkud stoupá nejvýrazněji směrem k nejvyššímu bodu na území obce, kterým je kopec Rouzeň na jihozápadě Víšky s nadmořskou výškou 452 m. n.m. Místem s nejvyšší nadmořskou výškou na katastrálním území Víšky je právě část severního svahu Rouzeně, která dosahuje výšky 440 m. n. m.

Malebnost Víšky je dána mimo jiné polohou v kotlině, která je obklopena ze tří stran kopcovitým terénem. Největší dominantu vytváří mohutné pásmo Železných hor, které se poměrně příkře zvedá severně od obce nad údolím Doubravy. Odtud pokračuje jednak směrem na východ, kde vrcholí dominantami pohoří Vestcem a Spálavou (668 a 663 m. n.m.) a dále pak na severozápad nad Třemošnicí s výraznou zříceninou hradu Lichnice, odkud krajina klesá směrem k Čáslavi. Při pohledu na jihovýchod upoutá pozornost zalesněný kopec Hradiště u obce Hranice, kde kdysi stával hrad střežící starobylou Liběckou obchodní stezku. Jižněji od Hradiště lemuje okraj horizontu výše položená Chotěboř s charakteristickými dominantami věže kostela a továrního komína. Na západní straně od Víšky pak vystupuje pás vršků vrcholících u obce Uhelná Příbram. Zvláštní poloha v kotlině obklopené kopcovitým terénem nabízí krásný pohled na malebnou scenérii okolí, například z vrchu Rouzeně na majestátní masiv Železných hor.

Z okolních obcí má největší význam necelé dva kilometry jižním směrem vzdálená Nová Ves a nejlidnatější sousední obec Maleč, která se nachází jeden kilometr od Víšky směrem na východ. Katastrální území Víšky ještě hraničí s katastrem obce Pukšice na západě, ke které patří i malá hájovna na křižovatce silnice II. třídy č. 345 z Chotěboře do Golčova Jeníkova se silnicí do Víšky ve vzdálenosti dva kilometry od obce. Další hranice probíhá s katastry obcí Vestecká Lhotka (dnes součástí Jeřišna) na severozápadě, Jeřišnem, respektive jeho místní částí Heřmaň na severu a Čečkoviciemi na severovýchodě.

Přírodní poměry

Geologické podloží na území obce bylo ovlivněno přítomností druhohorního křídového moře a je tvořeno především usazeninami tohoto období. Z této doby pocházejí u nás nejčastější

opukové vrstvy, v nichž lze objevit i zkameněliny tehdejších živočichů. Přítomnost opuky vedla v minulosti k její těžbě, proto lze na Rouzeni nalézt pozůstatky celkem tří lomů, z toho dvou na vísecké straně kopce. Oblast Vísky a okolí patří z geologického hlediska k tzv. „Dlouhé mezi“, což je úzký pás druhohorních usazenin, který vybíhá z Polabí až k Velkému Dářku ve Žďárských vrších. Dlouhá mez odděluje Hornosázavskou pahorkatinu tvořenou převážně rulami od Železných hor, které lze řadit ke geologicky nejstarším územím České republiky s výskytem starohorních a snad i prahorních hornin. V nivě Doubravy jsou pak čtvrtohorní usazeniny, konkrétně štěrkové a štěrkopískové náplavy. Ty jsou překryté hlinitými náplavami, které se začaly vytvářet před dvěma milióny let a tento proces trvá dodnes. Říční niva patří k velmi úrodným částem regionu, ale pro zvýšený stav podzemní vody a časté záplavy je převážně zatravněna, čímž také zpomaluje přílivové vody při povodních.

Z pohledu geologa nejzajímavější oblast v bezprostředním okolí Vísky představuje bezesporu již zmíněná Rouzeň. Zde se, jen několik metrů od hranic katastrálního území Vísky, již na katastru Nové Vsi, nachází lom registrovaný jako významný krajinný prvek. Zaregistrování bylo provedeno v roce 1994 s odůvodněním, že daná lokalita je paleontologické naleziště a geologická památka. Jsou v něm odkryta charakteristická úložná souvrství, jejichž vodorovné zvrstvení prozrazuje usazeniny mořského původu a nacházejí se zde i významná naleziště zkamenělin. Lom má zároveň významnou botanickou a ornitologickou funkci, protože se stal útočištěm rostlinných i živočišných druhů, které by jinak ztrátou svých přirozených ekologických podmínek z oblasti úplně vymizely. Velmi podobné charakteristiky pak platí i pro zbylé dva lomy, které leží na katastrálním území Vísky.

Z hlediska podnebí lze Vísku zařadit do mírně teplé klimatické oblasti. Průměrná roční teplota se zde pohybuje okolo 8° C a srážky v rozmezí 460–630 mm za rok. Sněhová pokrývka se v dlouhodobém průměru udržuje zhruba 40–50 dnů v roce, v jejím množství a trvání však okolí obce znatelně zaostává za blízkou Chotěboří či vrcholovou částí Železných hor. Větry zde převládají západní a jihozápadní.

Vodstvo ve Vísce reprezentuje především řeka Doubrava, nazývaná také někdy romantičtěji Doubravka, do jejíhož povodí spadá celé katastrální území obce. Pramení v rašelištích u Velkého Dářka a po 83 km se vlévá u Týnce nad Labem do Labe. Na území obce teče poměrně širokým úvalem a v loukách, které ji obklopují vytváří četné meandry a tůň. Téměř každý rok, zpravidla na konci zimy a počátku jara v době tání sněhu, se zde vylévá z břehů a zaplavuje část okolních luk.

Do řeky vtéká před silničním mostem Novoveský potok, který pramení u Zálesí mezi Novou Vsí a Chotěboří. Potok protéká prakticky celou obcí od hranic s Novou Vsí a je od třicátých let 20. století regulovaný v místech, kde přímo protéká zástavbou obce. Kromě něj se do Doubravy vlévá ještě struha odvodňující rybníky Společný a rybník U boroviček, taktéž regulovaná a zčásti dokonce zatrubněná. Pozemky v jejím okolí byly odvodněny podzemní drenáží. Z pravé strany přitéká do řeky uměle vytvořená struha, která v minulosti plnila funkci mlýnského náhonu. Regulace toků a odvodnění navazujících pozemků způsobily významné narušení ekologických poměrů v oblasti.

Na katastrálním území obce se momentálně nachází pět rybníků: Společný, Zadní doly a U boroviček, které se využívají k chovu ryb, a dva rybníky přímo v obci. V minulosti zde ovšem sloužily i rybníky další, jak o tom dodnes svědčí zbytky jejich hrází například v lese u Zadních dolů. V okolí řeky se nacházejí také významné zásoby podzemní vody, které jsou využívány i jako zdroj místního vodovodu. Jeho hlavní zdroj najdeme v blízkosti hranic víceckého katastru s malečským u Doubravy a chrání ho dvě ochranná pásma. První z nich je oploceno a druhé vyžaduje speciální režim hospodaření. Obě mají celkovou rozlohu 35 ha.

Rostlinstvo na území Vísky se nevyznačuje nějak mimořádnou druhovou bohatostí, žádné zvláštní pro tento region netypické druhy se zde nevyskytují. Celou zdejší oblast pokrývaly v minulosti husté lesy, především dubové a dubovohabrové. Dubovou skladbu lesů připomíná mimo jiné název řeky Doubrava či tzv. dubina – menší dubový lesík jižně od Vísky směrem na Novou Ves. Původní porosty byly ovšem postupně až na výjimky přeměněny na zemědělskou půdu, případně na smrkové monokultury, které dnes v kraji tvoří naprosto převládající část lesních porostů. Změna skladby lesů přinesla zakyselení půdy pod nimi a následný pokles její bonity. Negativní následek představuje i snížená odolnost vůči škůdcům a poměrně časté polomy.

Větší les se v současnosti na katastrálním území Vísky nachází pouze na západ od obce, kam zasahuje okraj rozsáhlejšího lesního komplexu, který se táhne do vzdálenosti několika kilometrů až k obci Borek. Převažující dřevinou je zde smrk, vyšší zastoupení má také původní dub, dále borovice a modřín. Z dalších stromů se vyskytuje bříza, buk a na vlhčích místech také olše a jasan.

Mimo popsany les malý smrkový lesík u rybníka Společný a zmíněné „dubiny“ je na katastru Vísky zastoupena i mimolesní zeleň. Nachází se především v údolí Novoveského potoka a okolo řeky a obec díky ní získává, zvláště při pohledu z větší dálky například ze svahu Železných hor, výrazně „zelený“ ráz. Ze stromů převažuje dub, přímo na území obce pak jsou zastoupeny i javory, jasan, lípy a také několik jilmů. K chloubám obce patří krásné lipové stromořadí podél silnice nad fotbalovým hřištěm, mimořádně působivé zejména v době květu. Velmi pěkné je i stromořadí podél cesty vedoucí od bývalého kravína k domu č. p. 66 rodiny Moravcovy. Podél všech silnic se nacházejí mezerovitá ovocná stromořadí. V podstatě každá domácnost v obci má svou zeleninovou zahrádku a ovocný sad, či alespoň několik ovocných stromů. V posledních letech zde také výrazně vzrostl počet skleníků, které vlastní již valná část domácností a které umožňují rozšiřovat sortiment pěstované zeleniny a zlepšovat tak kvalitu domácího jídelníčku.

Také zvířena na území obce nevykazuje žádné významnější zvláštnosti od svého okolí. V posledních desetiletích ve Vísce velice výrazně poklesly stavy domácího zvířectva. Ještě před 25 lety zde v patnácti domácnostech chovali telata na výkrm nebo alespoň jednu krávu, přičemž přebytky mléka vykupovalo zemědělské družstvo v budově místního kravína. Téměř každá rodina si také vykrmovala své prase, v podstatě všichni trvale bydlící si vydržovali králíky, slepice, husy a kačeny. V současnosti chovají krávu či telata pouze dvě rodiny, prase se vykrmuje zhruba v deseti domácnostech, v poměrně značné míře si místní obyvatelé vydržují drůbež a králíky. Pět rodin chová ovce, tři rodiny včely a jedna rodina nutrie. Většina

domácností má psa, k vidění jsou ušlechtilé rasy jako jezevčík, husky, trpasličí pudl a další, převažují ovšem tradiční „vořeši“ či „příkopové směsi“, tj. psi, u kterých rasa není jednoznačná.

Z lesní zvířeny je možné potkat prase divoké, srnce obecného, zajíce polního, bažanta obecného, z šelem pak lišku obecnou nebo kunu skalní. Poměrně hojné zastoupení má ptactvo, například častá kachna divoká, nechybí ani dravci, zejména káně lesní, ale i jestřáb lesní a krahujec obecný. Zahlédnout můžeme poměrně často i veverku obecnou, netopýra vodního nebo ježka obecného. Plazi jsou zastoupeni slepýšem a ještěrkou obecnou, vzácně pak užovkou obojkovou, která se vyskytuje v blízkosti rybníků a na vlhkých místech. Stav ptactva, hmyzu a některých drobných živočichů vzrostl po roce 1989 v návaznosti na menší používání umělých hnojiv, pesticidů a celkové zlepšení stavu životního prostředí.

Ryby se v rámci katastru obce vyskytují v Doubravě, kde dominuje pstruh, následovaný jelcem. V rybnících je zastoupen především kapr.

Životní prostředí lze až na částečně znečištěnou Doubravu označit za poměrně čisté a nepoškozené. Z hlediska celostátní klasifikace patří podle údajů z počátku devadesátých let k prostředí vysoké úrovně, tedy k nejvyšší kategorii z pěti vymezených. V posledních letech na čistotu zdejší krajiny pozitivně působí i již zmíněné výrazné omezení používání umělých hnojiv a pesticidů, které ve srovnání s druhou polovinou osmdesátých let pokleslo o více než polovinu. Klesá také míra znečištění Doubravy, mimo jiné v souvislosti s výstavbou čistíren odpadních vod v okolí například v Chotěboři.

Z hlediska přírodních kvalit je významná i blízkost hranic Chráněné krajinné oblasti (dále jen CHKO) Železné hory, jejíž území začíná nad sousední Malčí, nejbližší v prostoru mezi Malčí a Dolní Lhotkou ve vzdálenosti zhruba 1,5 km od Vísky. CHKO Železné hory byla vyhlášena v roce 1991, má rozlohu 284 km², je rozdělena do čtyř ochranných zón a jejím cílem je kladně působit na zachování příznivého stavu životního prostředí v regionu a vytvářet předpoklady pro jeho další zlepšování.

Přímo na katastrálním území Vísky se žádné maloplošné, zvláště chráněné území nenachází. Za ekologicky významná místa lze považovat zmíněné rybníky v západní části katastru a na ně navazující porosty, které představují vhodné prostředí pro řadu ptáků, obojživelníků a dalších druhů živočichů. Dle rázu krajiny v okolí obce patří katastrální území Vísky k poměrně výrazně ovlivněným oblastem s vysokým podílem orné půdy a odvodněním lučních pozemků. Ekologické funkce potoků jsou omezeny jejich regulací, opevněním břehů a dna, zastoupení lesů a mimolesní zeleně je spíše nižší.

Místní krajinu lze hodnotit jako poměrně intenzivně zemědělsky využívanou. Jako důkaz jejího převážně zemědělského rázu může sloužit i rozložení půdy v rámci katastru obce. Z celkové výměry 385,5 hektarů tvoří zemědělská půda 310,1 ha, tj. 80 %. Většinu zemědělské půdy představuje půda orná, která má výměru 246 ha, tj. 79 % zemědělské půdy a 64 % z rozlohy katastrálního území. Zbytek tvoří zahrady a hlavně louky, které se nacházejí především okolo řeky, rybníků a druhého potoka. Lesní půda zabírá 44,8 ha, tj. necelých 12 %, vodní plochy 5,8 ha (1,5 %), zastavěné plochy 6,4 % (1,7 %) a ostatní plochy 18,4 ha (4,8 %).

Charakteristika sídla

Při pohledu ze svahu Železných hor působí Víška, z velké části ukrytá v zeleni, vcelku nenápadným dojmem. Je to dáno i velikostí vsi – se svými 71 domy patří mezi spíše menší vesnice. Nejvyšší číslo popisné činí 76, ale obec má pouze 71 domů, č. p. 29 se vztahuje k dnes již zaniklé usedlosti a zbylá čtyři dnes tvoří jeden celek s domy, které mají jiné číslo popisné. Trvale obydlených domů vykazuje Víška 53, z toho rodinných domků 51. Bytů pak má obec dle statistického měření celkem 75, z toho 57 se vykazuje jako trvale obydlené. Ostatní domy slouží převážně k rekreačním účelům, i když objekt speciálně vyčleněný jako rekreační chalupa je v obci pouze jeden.

Zástavbu ve Vísce lze označit jako poměrně roztržštěnou, nicméně je v ní patrné, že se v minulosti postupně soustředila především kolem dvou linií. První představují komunikace – především silnice z Nové Vsi do Malče, podél které se mezerovitě, v délce zhruba jednoho kilometru nachází 29 domů, z toho 21 po levé straně. Tři čísla popisná jsou situována také podél silnice na Pukšice. Druhou osu osídlení představuje Novoveský potok, kolem kterého stojí celkem 18 domů. Obě linie jsou propojeny obslužnými komunikacemi především v dolní, jižní části obce, kde je zástavba volnější a více rozšířena do stran. Nejdlejší komunikace vede podél jihovýchodního okraje obce, odbočuje od silnice na Novou Ves a směřuje až k Novoveskému potoku, kde končí naproti budově školky.

Z hlediska architektonického se zástavba Víšky jeví jako průměrná bez výraznějších výkyvů. Celkový charakter zástavby odpovídá přírodnímu prostředí, ve kterém je obec umístěna. Největší počet objektů má obytný charakter a představují ho převážně rodinné domky a zemědělské usedlosti menšího a středního rozsahu. Z estetického hlediska jsou nejzajímavější některé starší, původní objekty se sedlovými střechami, kterých se nedotkly přestavby prováděné po druhé světové válce.

Plošně nejrozsáhlejší seskupení budov představuje komplex farmy živočišné výroby zemědělského družstva Nová Ves-Víška, které se nachází při vjezdu do obce od Nové Vsi po pravé straně. Skládá se ze čtyřech pavilónů – porodny selat, selatárny, odchovny, jalovárny – a krytého skladu slámy. Celý komplex se začal stavět na počátku sedmdesátých let a první pavilón byl uveden do provozu v roce 1974. Od obce je komplex částečně odstíněn zelení, přesto občas obtěžuje blízké domy zápachem.

Pod objekty zemědělského družstva se nachází provozovna firmy Lacman s. r. o. Jedná se o cihlovou neomítnutou budovu někdejšího kravína zemědělského družstva, která je nejvyšší stavbou v obci. Původně tvořila jeden celek s protilehlým kamenným stavením č. p. 5, které se skládá z obytné části a chlévů, nad nimi položenou stodolou a mezi nimi ležícím rybníkem. Běžně se tento soubor budov označoval jako dvůr a představoval hospodářské centrum a provozovnu malečského panství ve Vísce. Majitelé malečského panství, které od roku 1862 představoval významný český politik a zeť Františka Palackého František Ladislav Rieger a jeho potomci, zde původně vlastnili i četné pozemky. Jejich rozsah omezily pozemkové reformy po 1. a 2. světové válce a v padesátých letech vše včetně budov přešlo pod správu místního zemědělského družstva. To využívalo především kravín k jeho původnímu účelu a to až do osmdesátých let.

Významnou budovu představuje také objekt dnešní mateřské školky. Původně sloužila jako obecná škola. Postavena byla zprvu jako přízemní budova v roce 1901 a v letech 1911–1912 k ní obec přistavěla patro, takže svoji výškou se poněkud vymyká charakteru zdejší zástavby. Dnes v ní kromě mateřské školky s kuchyní, kde se vaří i pro zaměstnance zemědělského družstva, sídlí i kancelář obecního úřadu. Ke školce přiléhá poměrně velká zahrada doplněná různými hracími objekty pro potřebu dětí.

Těsně pod školkou se nachází malý oplocený parčík s pomníkem dvanácti obětem první a šesti obětem druhé světové války. V jeho rohu je také umístěn kamenný kříž, který pochází z roku 1879.

Poněkud nesourodě v porovnání s ostatními budovami ve vsi působí místní prodejna potravin na dolním konci obce. Byla postavena v osmdesátých letech místními občany svépomocí v tzv. akci Z. Budova je v majetku spotřebního družstva Jednota Havlíčkův Brod. Určitou nesourodost prodejny vzhledem k ostatní zástavbě způsobuje plochá střecha, jediná ve vsi, a poměrně velké výlohy. Před zahájením provozu této budovy zde působila již od předválečného období prodejna potravin v č. p. 53 na křižovatce silnic na Novou Ves a Pukšice, kde se tradičně říká U pokroku. Naproti prodejně potravin se nachází budova Pohostinství U Fajmanů s architektonickým rázem konce devatenáctého století a budova sloužící jako provozovna malé kovoobráběcí firmy Vlasta Křivský.

Pro tělovýchovu v obci má mimořádný význam budova užívaná místní Tělovýchovnou jednotou Sokol Víška (dále jen TJ Sokol Víška). Jedná se o poměrně rozsáhlý objekt bývalého pohostinství a přilehlých hospodářských budov, který před druhou světovou válkou patřil židovské rodině Hermannů (odtud také místními často užívaný název „Židovna“). Většina členů této rodiny bohužel zahynula za války v koncentračních táborech a žádný z nich se po válce do Víšky nevrátil, takže činnost pohostinství již nebyla obnovena. Objekt pak začal být využíván místním Sokolem a byla v něm vybudována tělocvična a zázemí pro fotbalový oddíl, především šatny, kuchyňka a sociální zařízení. Objekt také slouží jako sídlo místní knihovny. Majetkové poměry budovy jsou zatím nedořešené stejně jako případné restituční nároky potomků rodiny Králů (potomci rodiny Hermannovy), kteří dnes žijí v Izraeli.

Poslední veřejnou stavbu v obci představuje místní hasičská zbrojnice. Postavena byla v roce 1926 a obsahuje garáž pro stříkačku a sklad. K ní přiléhá budova autobusové čekárny zbudovaná během šedesátých let. Oba objekty jsou v majetku obce a tvoří její jakýsi pomyslný střed a centrum.

Z ostatních budov ve Vísce je poměrně zajímavý objekt bývalého mlýna. Nachází se na konci obce po levé straně silnice na Maleč. Je tvořen celkem čtyřmi budovami – obytným stavením, několikapatrovou budovou mlýnice, chlévem, konírnou a opodál stojící stodolou. Mlýnice byla poháněna náhonem vedoucím z Doubravy, který sloužil také jako pohon v objektu umístěné pily a vodní elektrárny, kterou vlastník – rodina Nevolova – nechal instalovat v roce 1920. K architektonicky zajímavým objektům patří také například stodola č. p. 10 rodiny Fikarovy se zajímavým průčelím z roku 1889 a dnes neobývaný dům č. p. 42 a 48 patřící rodině Kvačkově z Nové Vsi (dříve majetkem paní Vávrové), s charakteristickými rysy zástavby devatenáctého století, nebo dům č. p. 31 rodiny Hořínkovy se zajímavě řešenou

fasádou. K důležitým objektům samozřejmě patřila také kovárna v č. p. 38, která dodnes občasně slouží svému účelu.

Celkově ve Vísce, tak jako v ostatních menších obcích, převažuje starší výstavba. Z 57 obydlených domů, které Víska vykazovala při sčítání lidu, domů a bytů v roce 1991, vzniklo 34 do roku 1919, 7 v letech 1920–1945 a v poválečném období pouze menší část: pět v letech 1946–1970, dalších pět v letech 1970–1980 a šest v období 1981–1991. Z obydlených domů bylo 53 napojeno na místní vodovod, 13 na kanalizaci a 35 mělo ústřední etážové topení. Co se týče trvale neobydlených domů, jedná se především o starší objekty.

Valná většina domů postavených před druhou světovou válkou má značně podobný ráz. Jednalo se o zemědělské usedlosti, případně domky chalupníků, domkářů a drobných řemeslníků. Téměř všechny mají charakter přízemních budov se spíše menší obytnou částí, na kterou navazují chlévy, které dnes již spíše ojediněle a pouze omezeně slouží svému původnímu účelu. Zdi zvláště u starých selských usedlostí jsou stavěny z opuky a dosahují šířky někdy více než půl metru. Chlévy se v některých případech zachovaly až do dnešní doby v původní, klenuté podobě, například v č. p. 2, 5, či 14. Nezbytnou součástí většiny zemědělských usedlostí představovala i stodola, která sloužila k ukládání sena, slámy, případně obilí. Bohatší rodiny postupem času zpravidla ještě přistavovaly další budovy, například kůlny, řezárny, různé skladovací prostory a podobně. Tato stavení dohromady často vytvářela celý komplex budov, které obklopovaly často poměrně rozlehlý dvůr. Valná většina takovýchto usedlostí ovšem prošla v posledních padesáti letech výraznou rekonstrukcí, při které došlo k rozšíření obytných prostor na úkor půd či hospodářských stavení, nebo byly zcela přestavěny.

Jako příklad ukazující typickou architekturu devatenáctého století a jeho životní styl může dodnes sloužit například již výše zmíněný dům č. p. 42 a 48, který se nachází u Novoveského potoka a zachoval si, alespoň z venkovní strany, prakticky nepozměněný ráz. Jeho charakteristickým znakem jsou silné kamenné zdi, malá okna a dřevěný štít v průčelí. Do domu se vcházelo ze zápraží přes malou a úzkou předsíň. Centrem obytné části byla poměrně velká kuchyně a na ní navazovala obytná místnost. Podlaha byla dřevěná a stropy trámové. Jako materiál pro stropy se zde používal i rákos. K obytné části č. p. 42 byla připojena ještě mladší usedlost č. p. 48, která údajně patřila ke dvoru. Na opačné straně obdélníkového dvora stojí další podlouhlé hospodářské stavení, které sloužilo jako chlév. Jeho část přiléhající do dvora je opět stavěna z kamene, protilehlá strana vedoucí do zahrady má stěny dřevěné a střechu, která se svažuje nízko nad zem. Nad oběma budovami se nachází stodola, jejíž konstrukci vytvářejí čtyři silné zděné sloupy a zbytek je opět zbit z prken.

Popisovaná usedlost byla typická pro rodiny domkářů, ovšem podobným charakterem se původně vyznačovala valná část stavení ve vsi, i když ty úplně původní byly samozřejmě často dřevěné. Přes značně starý původ některých staveb, jejichž základ zřejmě sahá až do období před 200 či 300 lety, nemá Víska žádnou památkově chráněnou budovu.

Celkový počet trvale obydlených domů (53) i trvale obydlených bytů dlouhodobě klesá či stagnuje. Trvale neobydlených domů evidovaných jako nevyčleněné chalupy je v obci 17 a ve skutečnosti slouží jako rekreační objekty, pouze z daňových důvodů nebyly mezi tuto kategorii převedeny. Jako objekt vyčleněný pro rekreaci – vyčleněná chalupa je evidována pouze jedna

budova. Průměrné stáří domovního fondu v současné době představuje 64,6 roků. Do budoucna je ve Vísce možné počítat s výstavbou nových rodinných domků, ale také s rekonstrukcemi trvale neobydlených usedlostí, které dnes slouží jako rekreační objekty. U některých majitelů těchto objektů můžeme předpokládat, že jejich současné rekreační užívání změní na trvalé bydlení především z důvodu přestěhování z města na venkov po odchodu do důchodu případně z jiných důvodů. Pro novostavby jsou zde poměrně široké možnosti využití různých stavebních ploch, také cena stavebních pozemků je poměrně nízká.

Obyvatelé

Rozhodující charakteristikou pro současnou Vísku jsou samozřejmě její obyvatelé. Pro význam obce vždy hraje velkou roli především jejich počet. Z tohoto hlediska patří Víska se svými 183 obyvateli, které vykazovala k 31. 12. 1995, mezi obce malé. Množství ve Vísce žijících obyvatel se samozřejmě v minulosti značně proměňovalo. V devatenáctém století, z něhož máme zatím první zmínky o počtu usedlíků, se tento počet postupně s drobnými výkyvy zvětšoval. Zatímco v roce 1843 vykazovala obec 335 obyvatel a 47 domů, v druhé polovině tohoto století již počet zde přihlášených kolísal kolem čísla 400. Vrchol pomyslné křivky představoval rok 1880, kdy během sčítání lidu měla Víska 415 duší. Pak následoval pokles, zpočátku s výkyvy, takže ještě před první světovou válkou v roce 1910 vykázala Víska přesně 400 usedlíků v 54 domech, ale od tohoto roku je již pokles mezi sčítáními obyvatel trvalý. V roce 1921 zde žilo 385 obyvatel o devět let později 348 lidí v 57 domech. Pokles byl způsoben zřejmě převážně odchodem zvláště mladých lidí do měst, kde rozvíjející se průmysl a služby začaly nabízet pracovní příležitosti. Naopak v zemědělství těchto míst začalo postupně ubývat.

Velký skok pak znamenala druhá světová válka a léta po ní následující. V roce 1950 vykázala Víska už pouze 270 obyvatel v 63 trvale obydlených domech, tedy pokles o téměř 80 obyvatel během dvaceti let. Proces odchodu do měst pak ještě urychlila komunistickým režimem pod nátlakem prováděná kolektivizace a následné změny v zemědělství, takže například v letech 1961 –1970 přišla Víska o více než 40 obyvatel a jejich počet klesl na 218, na které připadalo 59 trvale obydlených čísel popisných.

Vylidňování obce bohužel pokračuje dodnes. Při posledním sčítání v roce 1991 se k trvalému pobytu přihlásilo 199 obyvatel a za další čtyři roky jich je již o 16 méně. Také další perspektivy nelze hodnotit příliš optimisticky, pokles zřejmě bude nadále pokračovat, i když doufejme, že už ne tak razantním tempem. Jako hlavní příčinu klesajícího počtu zdejších občanů lze uvést již zmíněný odchod mladých lidí do měst dnes především za lepším pracovním uplatněním, vyššími výdělky, ale i snadnějším a pohodlnějším životem. V posledních letech se na této skutečnosti podepisuje také rychlý pokles pracovních příležitostí v zemědělství, které tradičně zaměstnávalo nejvíce zde žijících obyvatel, nebo i zhoršující se možnosti autobusového spojení s okolím. V zájmu obce by proto určitě mělo být vytvářet předpoklady pro zastavení tohoto nepříznivého trendu, jednak zlepšením a zkvalitněním zdejších podmínek života, jednak snahou udržet či přilákat mladé lidi s rodinami, které zajišťují budoucnost obce.

Co se týče struktury obyvatelstva, bylo v roce 1995 ze 183 trvale hlášených k pobytu 92 mužů a 91 žen. Děti ve věku do 14 let evidovala obec 36, v produktivním věku, tj. ve věkovém rozmezí 15–59 let zde žilo 111 obyvatel a 36 občanům bylo 60 a více let. Nejstarším obyvatelem byl pětáosmdesátiletý František Pešek z č. p. 35. Průměrný věk obyvatel obce dosahoval 35,1 roku. Toto číslo kopíruje okresní průměr a ukazuje, že Vísku zatím nepostihl tolik jako jiné malé venkovské obce problém „stárnutí“ obyvatelstva. Ten spočívá v tom, že v menších obcích ubývá mladých rodin a výrazně roste podíl obyvatel v důchodovém věku. Zárodky tohoto vývoje už u nás signalizuje pokles počtu zde narozených dětí. Ten začal, jako jinde v republice, již na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let, ale výrazně vzrostl po roce 1990. Důkazem jsou i následující čísla – zatímco ve 2. polovině sedmdesátých let se zde narodilo celkem 25 dětí, v 1. polovině devadesátých let už jich bylo pouze 10. Naopak počet zemřelých již delší dobu počet narozených značně převyšuje (například v roce 1994 zemřeli ve Víscce čtyři občané, narodilo se jedno dítě, v roce 1995 zemřeli tři obyvatelé a narozen opět pouze jeden).

Poslední zevrubnější údaje o zaměstnanosti zdejších občanů pocházejí ze sčítání lidu z roku 1991. Tehdy ze 199 obyvatel patřilo do kategorie ekonomicky činných (tj. těch, kteří buď pracují, anebo jsou evidováni jako nezaměstnaní) celkem 87 občanů. Z nich pracovalo nejvíce – 42 – v zemědělství, dále 25 v různých odvětvích průmyslu (tehdy se jednalo převážně dnes již rozdělený podnik Chotěbořské strojírně), tři ve stavebnictví a 11 ve službách různého charakteru (obchody, školství, apod.). Absolutní většina z nich musela za prací vyjíždět mimo obec, což platí samozřejmě i dnes.

Míra nezaměstnanosti se přes velmi malou nabídku pracovních příležitostí přímo v obci a nutnosti dojíždění za prací pohybuje stabilně na poměrně nízké úrovni. Ke konci roku 1995 zde byla pouze jedna nezaměstnaná žena, což představuje nezaměstnanost ve výši 1,15 % z 87 ekonomicky aktivních obyvatel, což je méně než celostátní necelá čtyři procenta.

Od roku 1990 ve Víscce také rostl počet podnikatelů a živnostníků. V roce 1995 zde bylo evidováno celkem 19 držitelů živnostenského listu, pouze menší část z nich ovšem měla podnikání jako hlavní zdroj svého příjmu.

Také vzdělanostní struktura obyvatelstva zaznamenává v období po roce 1989 pozitivní změny. V obci žije pět občanů s vysokoškolským vzděláním a čtyři vysokou školu studují. Zvyšuje se počet studentů středních škol a učebních oborů s maturitou na úkor učebních oborů nematuritních. Velká část absolventů s výučním listem nastupuje po ukončení svého studia ještě často na zpravidla dvouletou návstavbu zakončenou maturitní zkouškou, takže podíl obyvatel s absolvovanou maturitní zkouškou v obci roste, což dokládá i rostoucí společenský význam vzdělání.

Náboženské poměry ve Víscce není možné přesně zjistit. Statistické údaje k náboženskému vyznání se zjišťovaly naposledy v roce 1991 během Sčítání lidu, domů a bytů a byly publikovány pouze pro Maleč, jejíž tehdy byla Víska součástí.

V Malči s jejími přidruženými obcemi se tehdy nejvíce – 57 % obyvatel hlásilo k římskokatolickému náboženství, dalších 19 % bylo bez vyznání, 16 % nevyplnilo žádnou kolonku a 8 % se přihlásilo k evangelické církvi. Údaje velmi kontrastují se situací v roce 1930,

kdy ve Vísce z 348 obyvatel pouze dva byly bez vyznání a 304 se hlásilo k římskokatolické církvi. Současný stav ve srovnání s celostátním průměrem přesto vykazuje vyšší podíly věřících hlavně u evangelíků. Katoličtí věřící jsou přifařeni tradičně k farnosti v Heřmani, jejíž hřbitov také značná část z nich využívá, ale v posledních desetiletích na bohoslužby jezdí spíše do mnohem dostupnější Nové Vsi. Evangeličtí věřící jsou součástí sboru Vilémov, který má kostel s kazatelskou stanicí v sousední Malči.

Podobně nezjistitelné jsou národnostní poměry – v tehdejší rozšířené Malči se k české národnosti hlásilo 99 % obyvatel – stejně je to s údaji o vybavení a bydlení domácností.

Politický a veřejný život

Víska je od 1. ledna 1992 samostatnou, samosprávnou obcí patřící k okresu Havlíčkův Brod. Z hlediska správního má poměrně pestrou historii. Již od dob středověku byla se svým okolím, včetně blízké Chotěboře, součástí kraje čáslavského. Místní správu zde vykonával vrchnostenský úřad malečského panství, k němuž obec patřila nejpозději od poloviny sedmnáctého století. Samosprávu v novodobém slova smyslu získali místní obyvatelé okolo roku 1850, kdy obec převzala kompetence malečského vrchnostenského úřadu. V té době došlo i ke zřízení politického okresu chotěbořského, jehož byla Víska součástí až do roku 1960.

Příslušnost ke kraji čáslavskému zůstala zachována do roku 1855. V letech 1855 – 1862 spadal chotěbořský okres pod Pardubický kraj a od roku 1862, kdy došlo ke zrušení krajských úřadů, až do roku 1949 přímo pod úřady Země české.

Výrazné změny ve správní oblasti přišly pak po druhé světové válce. V roce 1945 nahradily dosavadní obecní úřady a obecní zastupitelstva místní národní výbory a v roce 1949 došlo k vytvoření Pardubického kraje, kam následně náležel chotěbořský okres včetně naší obce až do roku 1960. Rok 1960 znamenal pro

Vísku nejvýraznější změnu, protože ztratila statut samostatné obce. Zdejší Místní národní výbor Víska správní reforma v rámci projektu slučování obcí zrušila a Víska byla začleněna pod Novou Ves. Zrušen byl také chotěbořský okres a stal se součástí většího okresu Havlíčkův Brod. Podobně i Pardubický kraj zanikl a byl připojen ke Východočeskému kraji s centrem v Hradci Králové.

Místní záležitosti pomáhal národnímu výboru v Nové Vsi řešit občanský výbor ve Vísce, který byl volen, tak jako zastupitelé všech dalších orgánů státu v komunistickém Československu jednou za pět let, ovšem velmi nedemokratickým způsobem, při kterém se „vybíralo“ pouze z jedné kandidátky a neúčast ve volbách mohla pro odvážlivce znamenat vážný existenční postih. Příslušnost Víska k Nové Vsi trvala až do roku 1988, kdy byl tamější národní výbor zrušen a Víska začala spadat pod Maleč, jehož Místní národní výbor se v roce 1990 změnil na obecní úřad.

Pád komunistického režimu v roce 1989 přinesl i u nás růst zájmu o spravování místních záležitostí. Stále častěji se zde začaly ozývat hlasy po odtržení od Malče a návratu k samostatnosti obce. V roce 1992 zde proto došlo k uspořádání referenda, které jednoznačně tuto myšlenku podpořilo. Na jeho základě byly v tomtéž roce vypsány a uskutečněny volby do

místní samosprávy, vytvořeno obecní zastupitelstvo a Víška získala k výše uvedenému 1. lednu 1992 statut samostatné obce.

Správu obce v současnosti vykonává obecní zastupitelstvo, které je voleno v obecních, neboli komunálních volbách jednou za čtyři roky. V prvním volebním období v letech 1992 až 1994 mělo zastupitelstvo celkem devět členů a to následující: Karel Březina, Pavel Březina, Břetislav Čapek, Ludmila Fikarová, Roman Grund, Ladislav Kalvoda, Helena Moravcová, Zbyněk Mudruňka a Jaroslav Musílek. Od roku 1994 jich má pouze sedm a jedná se o tyto zastupitele: Pavel Březina, Břetislav Čapek, Jiří Fikar, Ladislav Kalvoda, Josef Košťál, Jaroslava Křivská, Helena Moravcová a Jaroslav Musílek. Obecní zastupitelstvo se schází ke svým schůzím podle potřeby, zpravidla jednou měsíčně v prostorách obecního úřadu. Na svém prvním zasedání volí obecní zastupitelé nejdůležitější představitele obce – starostu a jeho zástupce místostarostu. Funkci starosty ve Víšce vykonává již od roku 1992 pan Pavel Březina z č. p. 7, toho času invalidní důchodce, původním povoláním údržbář v místním zemědělském družstvu, který ve volbách v roce 1992 i 1994 získal nejvíc hlasů zdejších voličů. Místostarostou je ve Víšce, taktéž od roku 1992, pan Jaroslav Musílek z č. p. 17, původním povoláním zedník, nyní invalidní důchodce.

Nezbytnou součástí fungování obce je obecní úřad, jehož kancelář sídlí v budově mateřské školky. Administrativní agendu spojenou s fungováním obce má kromě starosty a místostarosty na starosti hospodářka, kterou je od roku 1992 paní Iveta Grundová z č. p. 13. Kancelář obecního úřadu je otevřena pro veřejnost každou středu od 15,00 do 18,00 hodin.

Obecní zastupitelstvo řeší všechny významnější otázky provozu obce, rozhoduje o spravování jejího majetku a financích. Každoročně především schvaluje rozpočet obce. Příjmová stránka rozpočtu v roce 1995 představovala 1. 627 tis. Kč. Je tvořena především prostředky z daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčními požitky, které představovaly 63 % příjmů z daní (309. 920,- Kč), další položku daňových příjmů tvoří daň z příjmu fyzických osob samostatně výdělečně činných, které představovaly 48.970,- Kč (10 % daňových příjmů). K dalším příjmům obce patří daň z nemovitostí (v roce 1995 činila 132 tisíc Kč, tj. 27 % daňových příjmů), různé poplatky (například vodné a stočné, poplatky za psy), státní dotace, například na provoz mateřské školky a nemalou část představují i příjmy z obecního lesa. Naopak prostředky z daně z příjmu právnických osob, tj. firem a podniků, obec nevykazovala, protože zde žádná firma neměla své oficiální sídlo.

Oproti tomu výdaje rozpočtu dosáhly v roce 1995 částky 1.141 tis. Kč. K nejvýznamnějším výdajům obce patří tradičně prostředky na provoz obecního úřadu a platy jeho zaměstnanců, dále výdaje na provoz mateřské školky a finance investované na údržbu obecního lesa. Kromě běžných provozních výdajů se každoročně realizují různé investiční akce, například úpravy místních komunikací, apod. O dobrém hospodaření Víšky svědčí skutečnost, že obec od svého vzniku hospodář s přebytkovými rozpočty a díky nashromážděným přebytkům může pomýšlet i na větší investice do budoucna jako například plynofikaci.

V majetku Víšky se nachází několik položek, z nichž nejcennější je již zmíněný obecní les o rozloze 35,76 ha v ceně několika milionů korun. Dále do majetku obce patří budova mateřské školky, hasičské zbrojnice a autobusové čekárny, obecní pozemky, komunikace, sítě vodovodu

a kanalizace. Obec je od počátku devadesátých let také vlastníkem akcií, například Východočeské plynárenské a. s., či Východočeské energetiky a. s.

Z hlediska státní správy je Víška součástí okresu Havlíčkův Brod. Do Havlíčkova Brodu, kde sídlí okresní úřad a další orgány státní správy, musí místní občané dojíždět za některými úkony, jako například vydání pasu. Kraje, v našem případě Východočeský, byly zrušeny v roce 1990 a připravovaný zákon o nových krajích stále ještě nevešel v platnost. Víška je členem dobrovolného „Sdružení obcí Podoubraví“. Tato organizace vznikla v roce 1992 jako „Sdružení starostů mikroregionu Horní Doubrava“ s cílem navázat vzájemnou spolupráci mezi obcemi, které spojuje blízkost hornímu toku řeky Doubravy. Zpočátku vycházela ze spolupráce starostů a motivovala ji snaha po předávání zkušeností a neformální spolupráci. Počet členů sdružení postupně narůstal až na 20 obcí, které zahrnují několik tisíc obyvatel. Sdružení se zaměřuje na organizování vzájemných setkání představitelů svých obcí a vzájemnou spolupráci na projektech, které přesahují hranice obcí. V současnosti například plánuje společnou plynifikaci regionu.

Z hlediska politické příslušnosti místních obyvatel zde nepůsobí základní organizace žádné z politických stran. Členství v politických stranách je věcí čistě soukromou a nejsou proto známy žádné evidence straníků, nicméně patří k všeobecně známé věci, že z hlediska stranické příslušnosti jsou ve Víšce zastoupeni především členové Komunistické strany Čech a Moravy, kteří přešli z Komunistické strany Československa vládnoucí v dobách totalitního režimu, dále členové strany lidové, přesněji Křesťanskodemokratické unie – Československé strany lidové a minimálně jeden člen republikánů Miroslava Sládka – Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa.

Hospodářské poměry

Hospodářské poměry ve Víšce jsou tradičně již po staletí ovlivňovány především zemědělstvím. Víška ve své minulosti vždy měla charakter zemědělské obce, kde absolutní většinu obyvatel tvořili zemědělci, případně drobní řemeslníci, kteří ale také vesměs měli svá políčka a hospodářské zvířectvo. Vyjíždění za prací do průmyslových podniků a služeb, které dnes v obci převažuje, se zde ve větší míře objevilo až po druhé světové válce.

Co se týče zemědělství, až do padesátých let tohoto století bylo samozřejmě plně v soukromých rukou. Převažovaly zde spíše menší a střední zemědělské usedlosti. Zřejmě největším zemědělským podnikem v obci byl dvůr malečského panství. Již na počátku dvacátého století byl jeho majiteli propachtován a rozlohu jeho polností okleštila první pozemková reforma po první světové válce. Největší místní hospodářství měla výměru půdy nižší než 20 ha (nejvíce rodina Záklasníkova z č. p. 3 a to 18 ha, dále rodina Šindelářova z č. p. 10 16 ha a rodina Čapkova z č. p. 14 také 16 ha).

V padesátých letech zde proběhla kolektivizace zemědělství, kdy místní rolníci, většina z nich pod nátlakem, postupně až na výjimky vstoupili do zemědělského družstva. Výjimku představovaly pouze dvě rodiny – rodina Papouškova z č. p. 57 a Marie Polnická z č. p. 12.

Ostatní zemědělci v obci se postupně během padesátých let stali členy nejprve místního Jednotného zemědělského družstva (dále jen JZD) Víška, které se pak od 1. ledna 1960 stalo součástí JZD Nová Ves - Víška. To pak působilo do konce roku 1973. Od 1. ledna 1974 se pak sloučilo s JZD v Malči, čímž vzniklo rozlehlé JZD Doubrava hospodařící na více než 3000 hektarech půdy. Jeho existence trvala až do konce roku 1991. Od začátku roku 1992 se znovu oddělilo původní zemědělské družstvo (dále pouze ZD) Nová Ves - Víška, které v této podobě působí dodnes.

ZD Nová Ves-Víška, které představuje nejvýznamnějšího zaměstnavatele obyvatel obce, funguje podle svých stanov jako dobrovolné společenství fyzických a právnických osob, tj. členů družstva, založené za účelem společného podnikání. Členem družstva se může stát prakticky jakákoli osoba, včetně těch, kteří zde nevlastní žádný majetek. V tomto případě musí vyjádřit zájem o členství, souhlasit s jeho stanovami a zaplatit členský vklad 3000 Kč.

Lze uvést, že téměř každá rodina ve Víšce má ve svých řadách alespoň jednoho, zpravidla i více, členů družstva. Je to dáno tím, že k absolutní většině zdejších usedlostí patřil nějaký zemědělský majetek, který se stal součástí místního JZD a který pak současné družstvo spravuje. Tento majetek byl po roce 1989 znovu ohodnocen a podle jeho výše byla stanovena i výše členských podílů v družstvu. V momentě, kdy se člen rozhodne z družstva vystoupit, má nárok na vrácení tohoto podílu, tj. vrácení půdy, o níž ale může požádat i člen družstva, a vyplacení hodnoty svého členského podílu.

Nejvyšším orgánem družstva je členská schůze. Ta se svolává nejméně jednou ročně a každý člen na ní má jeden hlas. Účastníci členské schůze volí představenstvo družstva, které řídí jeho činnost a rozhoduje o nejdůležitějších otázkách, dále volí předsedu a místopředsedu družstva a členy kontrolní komise. Předsedou ZD Nová Ves - Víška je v současnosti ing. Karel Hromica z Chotěboře, místopředsedou ing. Jan Franci z Nové Vsi.

Zemědělské družstvo obhospodařuje 939,70 ha zemědělské půdy. Z této výměry představuje největší část – 837,41 ha půda orná, dále družstvo spravuje 100,01 ha trvalých luk, 1. 96 ha pastvin, 0,24 ha zahrad a 0,08 ha ovocných sadů. Ve správě místních družstevníků se nachází i přes jeden hektar vodních ploch a spolu se zastavěnými a ostatními pozemky činí celková výměra ZD Nová Ves-Víška 958,35 ha. Orná půda byla v polovině devadesátých let využita následujícím způsobem: na 381,57 ha (45,6 % rozlohy) ha se pěstovali obiloviny, na 270,2 ha (32,3 %) pícniny a na 179,37 ha (21,4 %) technické plodiny. Zbývající minimální rozloha 6,24 ha (0,7 %) sloužila k pěstování brambor. Z obilovin zaujímala největší plochu ozimá pšenice, kterou bylo oseto 176,7 ha, následovala pšenice jarní (64,6 ha), dále ječmen jarní (62,1 ha) a ozimý (58,44 ha) a oves pěstovaný na výměře 19,8 ha.

Z technických plodin se zde pěstovala v poslední době hojně rozšířená a ekonomicky výhodná řepka (126 ha) a také kmín na 53,3 ha. Na produkci kmínu se specializovalo již od sedmdesátých let sloučené JZD Doubrava, které dokonce v určitou dobu patřilo k jeho nejvýznamnějším producentům a také vývozcům v bývalém Československu. Bohužel rentabilita pěstování kmínu, který se odtud vyvážel například až do Nizozemí, v poslední době klesá a místní družstvo uvažuje o ukončení jeho pěstování. Pěstování pícnin se v ZD Nová Ves-

Víska soustředí na kukuřici (109,9 ha), dále jetel (46,9 ha), bob (52,2 ha) a zasetá byla ještě směs hrachu a ovsa na výměře 61,2 ha.

Z hlediska živočišné výroby se zemědělské družstvo specializuje na chov skotu, jehož stav představuje průměrně 600 kusů (300 krav, 100 telat a 200 kusů mladého chovného skotu) chovaných v Nové Vsi a zhruba 1700 kusů prasat chovaných v níže popsaném areálu ve Vísce.

V zemědělském družstvu bylo v roce 1995 zaměstnáno celkem 19 pracovníků z Visky, z toho 12 v místní farmě rozmnožovacího chovu prasat. Družstvo mělo celkem 67 pracovníků a jejich průměrná mzda dosáhla 8 119 Kč, což se pohybuje zhruba na úrovni celorepublikového průměru. Hospodaření družstva je od roku 1993 ziskové, přičemž na zisku se nejvíce podílí právě výsledky místní farmy chovu prasat.

Farma rozmnožovacího chovu prasat představuje v současné situaci prakticky jediný významnější zdroj pracovních příležitostí přímo ve Vísce a je také z hlediska ziskovosti nejdůležitější součástí družstva. Jedná se o komplex postavený na počátku sedmdesátých let, který tvoří čtyři pavilóny. Je to porodna selat, která slouží k umístění prasnic před porodem a čtyři až pět týdnů po porodu, dále selatárna, kde probíhá odchov selat zhruba do 40 kg váhy, následuje odchovna pro výkrm vepřů až do jateční velikosti a posledním pavilónem je jalovárna, která byla postavena pro umístění odstavených a březích prasnic a prasniček. Průměrný denní stav selat na porodně se pohyboval okolo 420 kusů, na selatárně okolo 670 selat a na odchovně okolo 600 vepřů. Technologie provozu je z počátku sedmdesátých let a spočívá v krmení pomocí krmivových vozů automaticky plněných ze zásobníků a v ručním vyhrnování hnoje z kotců.

V sousedství popisované farmy živočišné výroby se nachází další důležitá provozovna na území Visky a tou je firma Lacman. Jedná se o velkoobchod se spojovacím materiálem, konkrétně firma obchoduje například se šrouby, maticemi, hřebíky, hmoždinkami, vruty, podložkami a podobnými komoditami a nabízí tak kompletní sortiment spojovacího materiálu. Své sídlo má v Chotěboři, ale ve Vísce provozuje od roku 1994, kdy vznikla, skladovací prostory v budově bývalého kravína, který již od osmdesátých let nebyl družstvem využíván. Budovu měla firma nejprve v pronájmu, ale v současnosti se již nachází v jejím trvalém vlastnictví. Její majitel pan Pavel Lacman z Chotěboře zaměstnává 30 pracovníků, kteří firmě vytvářejí obchodní a technický tým, z toho pouze jedna pracovnice je z naší obce, většina dalších dojíždí z Chotěboře. Ve své provozovně plánuje poměrně rozsáhlé stavební úpravy, například výstavbu garáží pro své dodávky značky Ford, které od roku 1994 křižují Vísku. Z hlediska počtu pracovníků přímo na území obce je zde největším podnikem, bohužel, vzhledem k tomu, že zde nesídlí, nezíská od něj Víska žádné daňové příjmy do svého rozpočtu. Firma ale sponzoruje místní mateřskou školu, které dodává finance na nákup hraček, případně sladkostí a ovoce pro mikulášské besídky. Firma vyvíjí i další aktivity mimo svoji pracovní náplň, například každoročně od roku 1994 pořádá pod názvem Lacman Vysočina Road cyklistický maraton trasovaný Českomoravskou vysočinou.

Mimo farmy zemědělského družstva a velkoskladu firmy Lacman se v obci nachází už pouze malá rodinná firma Kovoobrábění Vlasta Křivský ve dvoře Pohostinství U Fajmanů, jejímž majitelem je pan Vlasta Křivský z č. p. 70. Mezi další místní podnikatele patří pan Jiří

Fikar z č. p. 10, který je vlastníkem firmy Golden product Bohemia s. r. o., která se zabývá výkupem a zpracováním medu, své sídlo a provozovny má ale v sousední Nové Vsi. Dalším živnostníkem je paní Marie Musílková z č. p. 17, která vlastní prodejnu nábytku v Chotěboři a majitel místního pohostinství pan Jaroslav Fajman z č. p. 23.

Sektor služeb je ve Vísce zastoupen především místní prodejnou Jednoty a Pohostinstvím U Fajmanů. Prodejna je provozována spotřebním družstvem Jednota Havlíčkův Brod. Jedná se o poměrně moderní pultovou prodejnu, která svou kapacitou plně odpovídá počtu zdejších obyvatel. Provozovna nabízí základní sortiment potravin a zčásti smíšené zboží, i když její nabídka v současnosti poněkud zaostává za požadavky a potřebami zdejších obyvatel, také ceny jsou spíše vyšší, než například v některých soukromých obchodech v blízké Chotěboři. Jako prodavačka zde již od konce sedmdesátých let působí paní Marie Pavlíková z Malče. Roční tržba prodejny dosáhla v roce 1995 1197000 Kč a má v posledních letech rostoucí tendenci.

Nezbytnou součástí každé opravdu fungující vesnice a současně pojítkem a stimulem jejího společenského života je samozřejmě hospoda, v našem případě Pohostinství U Fajmanů. Jedná se o tradiční rodinný podnik provozovaný panem Jaroslavem Fajmanem z č. p. 23 v budově, kde se hostinec nachází již minimálně od minulého století. Pohostinství je otevřeno každý den kromě pondělí od 17,00 do 22,00 hod., v pátek do 24,00 hod., v sobotu od 15,00 do 23,00 a v neděli je možno posedět již od 11 hodin dopoledne do 22,00 hodin. Návštěvníkům je k dispozici široký výběr nápojů, kterému dominuje zde čepované havlíčkobrodské pivo Rebel. Pohostinství má k dispozici lokál s kapacitou zhruba 30 míst u stolu a poměrně velký taneční sál, který se však již několik let nevyužívá.

Doprava

Dopravní poloha Vísky není příliš významná a dopravní situace zde tudíž patří ke spíše problematictější. Obcí prochází silnice III. třídy č. III/34522 z Nové Vsi do Malče a na ní se napojuje silnice č. III/34524, která vede směrem na Pukšice a spojuje Vísku se silnicí II. třídy č. 345 vedoucí z Chotěboře do Golčova Jeníkova. Bezprostředně v obci se tedy jedná o dopravní komunikace spíše méně významné.

Pro spojení Vísky s okolím je nejdůležitější autobusová doprava, která směřuje do blízké Chotěboře. Provozuje ji akciová společnost ČSAD Bus Chrudim, která je nástupcem bývalého státního ČSAD Hradec Králové a jejíž, bohužel pouze menšinovými, akcionáři jsou i obce zdejšího regionu. Velmi dobré dopravní spojení autobusy zde fungovalo do roku 1990. V následujícím období začal klesat počet přepravovaných osob, řada spojů se ukázala jako ztrátová a stát začal své dotace na tento druh dopravy rychle snižovat a omezil je pouze na spoje, které zajišťují základní dopravní obslužnost, tj. cesty dvakrát denně na úřady a do škol. To vedlo následně k výraznému omezení spojů a zhoršení dopravní dostupnosti. Navíc společnost ČSAD Bus Chrudim začala požadovat po obci finance na krytí ztrát z prodělečných spojů, které zde stále provozuje a její finanční nároky rychle stoupají až do výše, která už je nepřiměřená pro obecní rozpočet.

V současnosti je zde provozována linka Chotěboř–Hoješín (Seč), na které první autobus do Chotěboře přijíždí v 5,05, další v 7,30, 13,30 a 16,25. Směrem z Chotěboře projíždí Vískou

následující autobusy: v 6,09, 12,15, 14,50 a 17,45. Další autobusová linka jezdí na trase Libice nad Doubravou–Maleč–Chotěboř a do Vísky přijíždí v 6,30. Poslední nově zavedený spoj je provozován soukromým dopravcem z Čečkovic a jedná se o linku Čečkovice–Havlíčkův Brod, která směrem do Chotěboře Vískou projíždí v 4,45 a 13,05, v opačném směru pak v 7, 55 a 14,45. Během víkendu projíždí obcí dva autobusy ve směru na Chotěboř v sobotu (7,41 a 16,31) a tři v neděli (7,40, 11,40 a 16,31), opačným směrem tj. na Klokočov a během letních měsíců až do Seče opět dva autobusy v sobotu (13,00 a 17,57) a tři v neděli (10,15, 12,45 a 17,24). Nejbližší zastávky dálkových autobusů jsou v Malči a Nové Vsi, ale především v Chotěboři. Zhoršení autobusového spojení, například zrušení večerních spojů představuje jeden z důvodů rostoucího počtu automobilů ve Vísce v posledních letech.

Obcí neprochází žádná železniční trať a nejbližší vlakové nádraží je v Chotěboři na trati Havlíčkův Brod – Pardubice. V minulosti ovšem měla Víska k vybudování železnice poměrně blízko. Na počátku 20. století se zde dostala do popředí zájmu myšlenka na postavení místní dráhy Chotěboř–Třemošnice. Pro dráhu byl vypracován podrobný projekt. Trať měla vést z Malče, kde u křižovatky silnic zvané U Klimše byla projektována zastávka, podél horního, severovýchodního okraje Vísky do Nové Vsi, kde měla být naproti dnešnímu kravínu další stanice. Se zastávkou přímo ve Vísce projekt nepočítal, ale je možné, že by byla zřízena později. Na výstavbu dráhy začaly být dokonce upisovány akcie, přičemž Víska vyjádřila v roce 1910 záměr upsat 10.000 korun, o 2000 více než větší Nová Ves. Realizaci projektu, k němuž dokonce existoval plán na výkup pozemků z roku 1911 a výnos vídeňského ministerstva železnic o vyvlastňovacím řízení z roku 1912 nakonec definitivně zamezila první světová válka a po ní, i díky rostoucí konkurenci silniční dopravy, už nebyl uskutečněn.

Občanská vybavenost a zdravotnictví

Z hlediska občanského vybavení je pro naši obec důležitých několik skutečností. Obec má ve svém vlastnictví objekt mateřské školy, kde se také nachází kancelář obecního úřadu. Objekt je ze stavebního hlediska v dobrém stavu a postupně procházel rekonstrukcí, takže svým účelům plně vyhovuje. Kancelář obecního úřadu má samostatný vchod a její prostory jsou z hlediska velikosti obce vyhovující.

Za další důležitý objekt lze označit již popisovanou budovu prodejny potravin patřící spotřebnímu družstvu Jednota Havlíčkův Brod. Jedná se typizovanou pultovou prodejnu, které byly stavěny v osmdesátých letech velmi často i v jiných vesnicích tak jako u nás v tzv. akcích Z, tj. občanskou svépomocí. Objekt lze označit za typický objekt „socialistické“ architektury, který svou podobou nezapadá mezi ostatní stavby obce. Z hlediska stavebního je v dobrém stavu a kapacitně vyhovuje počtu zdejších obyvatel.

Třetí důležitý objekt z hlediska občanské vybavenosti představuje hasičská zbrojnice s přistavěnou autobusovou čekárnou. Obě budovy jsou v majetku obce, starší byla postavena na náklady obecního úřadu v roce 1926 a obsahuje garáž pro stříkačku a sklad. Je opět v poměrně dobrém stavu a lze ji označit za vyhovující z hlediska velikosti obce a potřeb místních hasičů. Podobné parametry má i autobusová čekárna postavená v roce 1967.

Mimořádný význam pro život obce má také budova sokolovny. Její historie a problém s restitucí byl popsán již výše, z hlediska občanské vybavenosti je zde důležitá především existence tělocvičny s víceúčelovým sálem. Tělocvična slouží jednak jako místo pravidelného cvičení dětí TJ Sokol Víška, jednak jako prostor zvláště pro zimní tréninky fotbalových týmů Sokola, sportovní turnaje apod. Kromě sportovního využití má i široké využití společenské – odehrávají se zde plesy, taneční zábavy a jiné společenské akce v režii místních spolků či mládeže. Budova má i sociální zázemí – sprchy, toalety a šatny, ovšem jejich stav je vzhledem k téměř třicetiletému stáří a značnému opotřebení nevyhovující a vyžaduje komplexní rekonstrukci. Rekonstrukční práce na některých částech budovy zde již probíhají, ale brzdí je nedostatek financí. Proti budově sokolovny se nachází kvalitní fotbalové hřiště s lavičkami a antukové hřiště pro tenis, odbíjenou či volejbal.

Od nepaměti představuje funkci jakéhosi přirozeného společenského střediska každé významnější obce hospoda a zde tuto roli plní již zmíněné Pohostinství U Fajmanů. Jedná se o soukromou provozovnu s velmi starou tradicí působení. Svoji kapacitou je přiměřená velikosti Víšky a potřebám jejich obyvatel, i když navštěvována je i zájemci z okolních obcí.

Z hlediska rozvoje turistického ruchu nemá Víška příliš dobré podmínky. V obci se nenachází žádná památka, kulturní instituce ani žádná výrazná přírodní zajímavost. Neprochází přes ní ani v jejím bezprostředním okolí turistická nebo cyklistická trasa, není zde ani žádná možnost lepšího koupání. Za pravděpodobně největší turistickou atraktivitu bychom mohli považovat blízkost CHKO Železné hory, případně potenciál okolí pro cykloturistiku. Přes daná omezení má Víška značný počet objektů sloužících fakticky jako chaty a chalupy a pravidelně během víkendů a především letních prázdnin do obce přijíždí značné množství rekreatantů.

Z technického zázemí má Víška k dispozici vodovod. Ten zde byl vybudován etapově v sedmdesátých letech. Stavěla ho obec (tehdy Místní národní výbor Nová Ves) v akci Z ve spolupráci se zemědělským družstvem. Zdrojem vody je mělký vrt a prameniště s pramenní jámkou jihovýchodně od Víšky poblíž Doubravy. Z prameniště je voda samospádem sváděna do vrtu a z něj čerpána výtlačným řadem do vodojemu, který má kapacitu 100 m³ a nachází se jižně od obce u silnice na Novou Ves. Z vodojemu pak vodovod vede jednak do objektů zemědělského družstva ve Vísce a jednak do zbytku obce. Menší část vodovodního řádu byla postavena z ocelového potrubí, které je již dožilé a vyžaduje rekonstrukci, větší část se stavěla již z PVC trubek v dostatečné dimenzi. Vodovod má v současnosti ve správě obec. K problematickým částem zásobování vodou patří vrt umístěný u Doubravy, který trpí prakticky každoročními záplavami. Ty jednak poškozují jeho oplocení, ale především v období záplav se zhoršuje kvalita vody ve vrtu, což je věc, která bude do budoucna vyžadovat řešení. Průměrná denní spotřeba vody ve Vísce dosahuje 0,719 l/s, maximální pak 1,08 l/s.

Problematičtější je situace s kanalizací. V části Víšky byla v minulosti provedena kanalizace, která slouží jako dešťová a současně odvádí některé podzemní drenážní vody. Zčásti se využívá i pro svedení přepadů ze žump a septiků, takže v současnosti slouží i jako soustavná kanalizace. Není ale zavedena ve všech částech obce a její dostavba bude asi jedním z dalších úkolů do budoucna pro zastupitele Víšky. Odpadní vody jsou momentálně sváděny do

Novoveského potoka a nejsou čištěny, což opět do budoucna bude zajisté vyžadovat zbudování čistírny odpadních vod.

Z hlediska elektrifikace spadají počátky využívání elektřiny ve Vísce až do roku 1920, kdy byla v místním mlýně instalována vodní turbína. V obci bylo v tomtéž roce vytvořeno elektrárenské družstvo, které odebíralo z mlýna elektrický proud. Ten si nechala zavést naprostá většina místních obyvatel a obec dala zbudovat i deset světel veřejného osvětlení. Elektřina z veřejné sítě byla do Vísky zavedena v roce 1930. V současnosti má obec celkem tři transformační stanice. Dvě slouží obytné zástavbě a jedna farmě zemědělského družstva.

Z hlediska vytápění je momentálně naprostá většina domů vytápěna pevnými palivy, přičemž u podstatné části je to již s pomocí ústředního topení. Některé objekty k vytápění používají částečně i elektrickou energii. V této oblasti také čeká Víska největší změna, protože na příští roky je plánovaná ve spolupráci s obcemi Podoubraví investičně velmi náročná plynofikace obce.

Poštou je Víska v současnosti přiřazena k Malči, kde byl poštovní úřad založen v roce 1878. Od roku 1960 do počátku devadesátých let jsme ovšem patřili pod poštu Nová Ves, což vzhledem k větší blízkosti a hlavně převažující dojížděcí za prací vyhovovalo většině místních obyvatel více než současný stav. Telefonizace obce stále ještě příliš nepokročila. Telefonní přípojku má zatím pouze menšina domácností v obci, ale monopolní provozovatel telekomunikací Český Telecom plánuje v obci vybudování nových rozvodů, což umožní uspokojit všechny žadatele o připojení. Veřejná telefonní stanice je v Pohostinství u Fajmanů, obec prozatím nemá ani telefonní budku.

Co se týče obslužnosti ve zdravotnictví, nejbližší lékař se nachází v sousední Malči. Lékařský obvod zde byl ustaven zásluhou majitele panství dr. Bohuše Riegra v roce 1907. Od roku 1952 v Malči působí i trvalá zubní péče a dětská poradenská péče. Jako obvodní lékařka zde pracuje MUDr. Zdeňka Klepetková, jako zubařka MUDr. Jindřiška Klepetková, obě z Malče a obě ordinují čtyři dny v týdnu. Dětskou poradenskou péči vykonává MUDr. Miloslava Josková s dcerou MUDr. Marcelou Mihályovou. Dojíždějí z Chotěboře a v Malči ordinují v pondělí a čtvrtek a v liché úterky. Všichni zmínění lékaři působí v moderním zdravotnickém středisku, zprovozněném v roce 1974. Za lékaři – specialisty se jezdí do Chotěboře, nejbližší nemocnice se nachází v Havlíčkově Brodě.

Školství a kultura

Školství má v naší obci tradici, která sahá do počátku 20. století. V roce 1902, byla zdejšími dětem zpřístupněna nově postavená jednotřídní škola. Zprvu měla podobu přízemní budovy, k níž bylo o deset let později přistavěno poschodí a následně zřízena druhá třída. Do té doby chodili zdejší děti do školy v Heřmani. Místní škola sloužila jako škola obecní, do druhého stupně – tzv. školy měšťanské – se chodilo do Malče. Škola byla provozována až do roku 1960, od druhé světové války z důvodu poklesu počtu dětí už pouze jako jednotřídní. Od roku 1960 začaly místní děti docházet na první stupeň základní školy do Nové Vsi a do budovy bývalé vísecké školy byla přesunuta mateřská škola.

Mateřská škola začala po roce 1960 fungovat nejenom pro Vísku, ale také pro Novou Ves. Navazovala na působení školky v Nové Vsi, která tam existovala od roku 1946 zprvu jako žňový útulek, později jako regulární mateřská školka v budově tamější základní školy a byla přesunuta do Vísky. Zde mateřská škola fungovala zpočátku jako jednotřídní a navštěvovalo ji většinou 20 až 30 dětí. Patronát nad školkou mělo místní JZD, které vypomáhalo s dopravou dětí z Nové Vsi a s některými pracemi na zvelebení budovy a zahrady. V sedmdesátých letech, kdy do školky přicházeli zástupci populačně silných ročníků, počet dětí rostl až na více než 50, takže některé dvouleté děti musely být odmítány. Proto byla v roce 1975 zřízena druhá třída a počet učitelek zvýšen z původních dvou na čtyři. V osmdesátých letech za působení paní ředitelky Jaroslavy Staňkové došlo k rozsáhlé modernizaci školky, především k vybudování ústředního topení, moderního sociálního zařízení, bylo výrazně zlepšeno vybavení školky. Ve školním roce 1991/92 byla otevřena logopedická třída pro výuku dětí s poruchou řeči.

Od konce osmdesátých a především od devadesátých let ve školce rychle klesal počet dětí z důvodu nižšího počtu narozených, prodloužení mateřské dovolené, ale i zdražení poplatků, kterými rodiče hradí stravování a přispívají na pobyt dítěte ve školce. Objevily se komplikace s dopravou dětí z Nové Vsi, s kterou přestalo vypomáhat zemědělské družstvo a začala být prováděna linkovými autobusy. Zkomplikovala se i spolupráce s dětským domovem v Nové Vsi, který omezil počet dětí posílaných do školky. K 1. září 1994 byla jako důsledek nižšího počtu dětí zrušena rozhodnutím školského úřadu logopedická třída, mateřská škola začala fungovat jako jednotřídní a došlo i k postupnému snížení počtu učitelek ze čtyř na dvě.

V současnosti (ke konci školního roku 1994/95) jsou v mateřské škole zaměstnány celkem čtyři pracovnice: ředitelka paní Jaroslava Staňková z Chotěboře, kvalifikovaná učitelka paní Helena Moravcová, kuchařka paní Blanka Leflerová a školnice paní Jarmila Motlová, všechny z Vísky. Do školky bylo ke konci školního roku zapsáno 30 dětí ve věku od dvou do šesti let. Menší část dětí dochází z Vísky, většina dojíždí z Nové Vsi a také z Klokočova, kde byla školka zrušena. Děti jsou přiváženy linkovými autobusy. Školka, jejímž zřizovatelem je v současnosti obec Víška, má poměrně dobré a moderní vybavení a postupně za prostředky obecního úřadu dochází k jejímu dalšímu zvelebování. Paní učitelky nabízí dětem kvalitní péči a program, jehož každoroční náplní patří například výlety dětí, návštěva divadelních představení, vánoční besídka, slavnostní rozloučení s dětmi odcházejícími do školy, nebo dětské šibřinky, neboli karneval. Každoročně jsou především za prostředky získané od sponzorů dokupovány hračky a jiné vybavení školky.

První stupeň základní školy, tj. první až čtvrtou třídu, navštěvuje naprostá většina místních dětí v sousední Nové Vsi, kde škola momentálně funguje jako trojtřídní, tzn. zpravidla druhá a třetí třída jsou spojovány. Na druhý stupeň dochází stále ještě většina dětí do sousední Malče, kde tedy mohou absolvovat další zbylé čtyři třídy základní školy. V poslední době ovšem někteří místní rodiče čím dál tím častěji nechávají dojíždět své potomky do chotěbořské ZŠ Buttulova především z důvodu dlouhodobě lepší pověsti ohledně kvality výuky, ale i proto, že v Chotěboři velmi často sami pracují. Celkově ve školním roce 1994/95 navštěvovalo základní školy včetně zvláštních 23 dětí z Vísky. Kromě povinné školní docházky navštěvují některé

místní děti v Malči, Nové Vsi, ale především v Chotěboři zájmové kroužky a oddíly (jako například skautské) nebo základní uměleckou školu s kurzy výtvarnými nebo hraním na hudební nástroje.

Po základní škole její absolventi pokračují buď na školách středních, z nichž nejbliže je chotěbořské gymnázium, které vykonává činnost jako osmileté, nebo čtyřleté, nebo chotěbořská střední ekonomická škola. Další nabídku středních škol poskytuje okresní Havlíčkův Brod. Jinou možností jsou střední odborná učiliště, z nichž nejsnáze dosažitelné představuje SOU Chotěbořských strojírů opět v Chotěboři a učiliště pro zedníky, tesaře a truhláře v šest kilometrů vzdáleném Štěpánově. Na různé typy středních škol, odborných učilišť a pomaturitní nastavby docházelo z Vísky ve zmíněném školním roce celkem 16 studentů. Vysoké školy navštěvovali čtyři studenti z obce a všichni dojížděli do Prahy

Naopak kulturní život a možnosti kulturního vyžití jsou pro případné zájemce asi nejslabší stránkou života na vesnici. Nebylo tomu tak vždy. Například v době mezi světovými válkami a ještě těsně po druhé světové válce žila Víska poměrně intenzivním kulturním životem. Fungovalo zde ochotnické divadlo (první divadelní hru zde sehráli místní ochotníci již v roce 1911), které za dobu své existence nacvičilo pro místní obyvatele mnoho představení, jako přirozené kulturní středisko působila od počátku dvacátých let místní knihovna a hlavně škola. Kulturní činnost vykonávaly i místní spolky například Sokol, který ještě po druhé světové válce organizoval odebírání časopisů, zábavné a tělocvičné besídky, vzdělávací akce a osvětové přednášky. Za účasti žáků místní školy se zde pravidelně pořádaly oslavy různých výročí jako den vzniku Československa 28. října, oslavy narozenin prezidenta Masaryka, jejichž součástí byl velmi často lampiónový průvod, pálení hranice na hřišti a hudební a recitační vystoupení místních školáků. Bohužel naprostá většina těchto tradic postupně zanikla se změnou situace na vesnici po převzetí moci komunistickým režimem v roce 1948.

Současné kulturní vyžití ve Vísce se tak jako v jiných malých obcích omezuje především na sledování televize v rodinném kruhu. Nejbližší kino v Malči bylo po roce 1989 pro nedostatek návštěvníků a prodělečnost uzavřeno, takže nejdostupnější možnosti pro setkávání s kulturou představuje blízká Chotěboř. Zde je v provozu kino, muzeum, které pořádá několik především výtvarných výstav do roka, městská knihovna, pravidelně se zde pořádají koncerty vážné hudby a občas i další umělecká vystoupení.

Prakticky jedinou kulturní instituci ve Vísce představuje Místní lidová knihovna. Její počátky spadají do dvacátých let, definitivně byla vytvořena výnosem obecního zastupitelstva v roce 1924. Poslední desetiletí sídlí v budově sokolovny, momentálně v nevyhovujícím prostředí bývalé mládežnické klubovny s vchodem z průjezdu usedlosti. V ne zrovna důstojném vlhkém a v zimě nevytápěném prostředí obhospodařuje 650 svazků. Knihovnicí je od konce sedmdesátých let paní ing. Marie Čapková z č. p. 73. Čtenářů, kteří si zapůjčili v roce 1995 alespoň jednu knihu bylo 15, počet návštěvníků 48 a počet výpůjček se vyšplhal na číslo 282. Obě má dlouhodobě klesající tendenci, protože staří čtenáři navyklí hodně číst odcházejí a mladší preferují spíše televizi. Knihovna patří pod Okresní knihovnu Havlíčkův Brod, která platí symbolickou mzdu knihovnici. Kromě svého stálého fondu vlastních knih, který představuje 650 svazků, dostává knihovna pravidelně jednou za čtvrt roku ze střediskové

knihovny Maleč výměnný soubor knih, který se opět po čtvrt roce mění, takže místní čtenáři mají k dispozici stále novou literaturu a časopisy.

Ke kulturním aktivitám přispívá také místní mateřská škola, která každoročně pořádá vystoupení dětí především pro rodiče a přátele školy ve formě vánočních besídek, šibřinek, dětských karnevalů, rozloučení se školním rokem, vystoupení ke Dni matek, nebo již zmíněné různé zájezdy dětí na divadelní a jiná kulturní vystoupení.

Společenský a spolkový život

Kořením života na vesnici byly vždy mezilidské vztahy – vzájemné setkávání se, spoluprožívání svých životních údělů a cest, společné aktivity v různých spolcích a sdruženích. Víška v tomto končícím století měla vždy štěstí na, vzhledem ke své velikosti, poměrně velké množství takovýchto aktivit a na lidi, kteří stáli u jejich zrodu a organizovali je. Především spolkový život v obci lze dodnes označit za velmi živý a rozhodně může patřit k chloubám místních spoluobčanů.

Z hlediska počtu členů představuje nejvíce zastoupenou spolkovou aktivitu místní Tělovýchovná jednota Sokol Víška. Tradice této tělovýchovné a zároveň osvětové organizace spadá v českých zemích do šedesátých let 19. století, ale u nás jsou její počátky mladší a mají kořeny ve dvacátých letech století našeho. V roce 1920 byl v sousední Malči založen Sokol Maleč, na jehož aktivitách se od počátků podílelo značné množství členů z Víšky. Od počátků vykonával intenzivní činnost sportovní – jeho členové se účastnili například nácviků a vystoupení na všesokolských sletech včetně toho hlavního v Praze a především vykonávali pravidelná cvičení. Podle zápisu z roku 1927 cvičily dvakrát týdně zvlášť muži, ženy, dorostenci, dorostenky a jednou týdně žáci a žákyně. Kromě cvičení pořádali sokolové, jejichž náčelník byl z Víšky, divadla, plesy, besídky, výlety a organizovali oslavy různých výročí (pravidelně například při výročí upálení mistra Jana Husa, oslavy Františka Palackého apod.).

V roce 1930 přesídlila jednota do Víšky, kde bylo více cvičenců a lepší podmínky v rámci tehdejší tělovýchovy. Činnost Sokola byla přerušena během druhé světové války, ale hned 1945 byl obnoven už jako Sokol Maleč – Víška, protože činnost se odehrávala převážně ve Vísce. Sokolové zde opět rozjeli obdivuhodné množství aktivit, které vrcholily účastí na sletu v roce 1948. V této době již Sokol ztrácí svoji dosavadní samostatnost a dostává se pod politický tlak komunistického režimu. Většina malečských členů přechází do konkurenční organizace strojní traktorové stanice Dynamo Maleč a tak od roku 1953 působí samostatná Tělovýchovná jednota Sokol Víška, kde jako starosta působí pan Karel Nevole a jako náčelník pan Jaroslav Fajman, který je dlouholetou duší a hlavním organizátorem většiny sokolských aktivit.

Významným mezníkem života Sokola ve Vísce se stal rok 1962, kdy místní fotbaloví nadšenci založili fotbalový oddíl. Navázali tak na starší tradice – kopaná se hrála ve Vísce již před válkou na hřišti u Filipových č. p. 64 a místní fotbalisté se často utkávali v přátelských zápasech s mužstvy okolních vesnic. Již rok po založení se vísecké družstvo přihlásilo do III. třídy okresního přeboru. Fotbal také prakticky ihned získal ve Vísce zázemí, protože již na konci šedesátých let se na návsi, která do té doby sloužila jako obecní sad a k pasení dobytka, začalo budovat fotbalové hřiště, jehož stavba byla dokončena, přes protesty mnohých místních

občanů, v roce 1962. Během sedmdesátých let ještě sokolové vybudovali tělocvičnu v dnešní sokolovně, tj. v bývalém pohostinství rodiny Hermannovy, které uvolnilo místní JZD. K ní postupně v sedmdesátých letech přibýlo sociální zařízení a kabiny pro mužstvo, v osmdesátých letech se přistavěla šatna. Od roku 1970 zde trénuje i fotbalové družstvo žáků a nechybělo ani družstvo dorostu. Kromě fotbalu místní sokol tradičně organizoval pravidelné týdenní cvičení pro děti a na tradici všesokolských sletů navázal pravidelný nácvik spartakiádních vystoupení. Sokolové se podíleli také na společenském životě obce pořádáním plesů a tanečních zábav.

Výše jmenované aktivity přetrvávají i v současném působení této organizace. Ta vykazovala ke konci roku 1995 116 členů, z toho 66 mužů, 7 žen, v kategorii dorost 11 mužů a jedna žena, v kategorii žáci 25 chlapců a osm dívek, což je v porovnání s počtem obyvatel Vísky opravdu úctyhodné číslo. Dokládají to i okresní statistiky v oblasti sportu – z 65 sportovních jednot a klubů byla Víška z hlediska počtu členů na 23. místě, sousední několikanásobně větší Maleč měla o 9 členů méně. Značná část členů Sokola ovšem pochází i z jiných obcí než Víška. Současným předsedou jednoty je pan Karel Březina z č. p. 68, který v roce 1994 vystřídal dlouholetého předsedu a organizátora většiny sokolských akcí pana Jaroslava Fajmana. Jako jednatel Sokola působí již dlouhá léta pan Josef Málek z č. p. 63, pokladníkem je ing. František Šimon z č. p. 19 a předsedou fotbalového oddílu pan Ladislav Horák z Nové Vsi.

Valná část aktivit místních sokolů se odehrává okolo jejich fotbalových oddílů. Ty jsou momentálně dva – družstvo A, které hraje okresní přebor a v sezóně 1994/1995 skončilo jako čtvrté a družstvo B, které soutěží ve IV. třídě, v níž se vyšplhalo na druhé místo. Jako trenér dospělých hráčů působí momentálně ve Vísce pan Luboš Pospíšil z Nové Vsi. V obou týmech nehrají zdaleka pouze hráči z Vísky, ale naopak převažují výrazně ti, co dojíždějí z okolních obcí, například z Nové Vsi, Malče, ale i poměrně vzdálené Uhelné Příbrami. Kromě týmů dospělých zde od počátku sedmdesátých let trvale trénuje družstvo žáků, nyní pod vedením trenéra Stejskala, který momentálně bydlí u rodiny Hořínkové č. p. 31. Ještě na konci osmdesátých let měla místní TJ Sokol velmi úspěšné družstvo dorostu, které například v roce 1989 hrálo krajský přebor, ale na počátku devadesátých let zaniklo, respektive přetvořilo se na družstvo B z důvodu nedostatku dorostenců v příslušné věkové kategorii. Fotbalová sezóna má dvě části – podzimní, která se hraje od srpna do listopadu a jarní od března do června. Každý druhý týden v neděli odpoledne se během sezóny odehraje fotbalové utkání na místním hřišti, kterému samozřejmě přihlížejí místní fanoušci. Od nich je vybíráno symbolické vstupné, které patří k jednomu ze zdrojů financování místního fotbalu. Největším úspěchem v dosavadní historii fotbalu bylo vítězství v okresním přeboru v sezóně 1972 – 73, po kterém následoval postup do 1. B. třídy přeboru krajského, dále pak úspěchy žáků, kteří v letech 1985 – 1988 hráli krajskou soutěž v kategoriích starší a mladší žáci a ihned poté v letech 1989 – 1992 působila tato úspěšná generace juniorů v krajské soutěži dorostu.

Kromě fotbalu patří k velmi pěkným tradicím našeho Sokola pořádání pravidelných pondělních cvičení pro místní děti v tělocvičně sokolovny pod dlouhodobým vedením pana Josefa Málka, která se konají každý týden mimo letní prázdniny a pomáhají dětem s potřebným zlepšením fyzické kondice a trávením volného času. Cvičení průměrně navštěvuje zhruba 10 až

12 dětí a cvičenci se účastní i různých atletických a gymnastických soutěží. Další pěknou tradici, jejíž kořeny spadají již do období mezi válkami, je účast na všesokolských sletech. Členové místní jednoty na ně nebo na spartakiády nacvičovali pravidelně a pokračují v tom dodnes. Na poslední slet, který se uskutečnil v roce 1994, z Vísky nacvičovala skupina pěti žen, které nakonec cvičily i na hlavním sokolském vystoupení na strahovském stadionu v Praze. V průběhu historie místního sokola zde však byly s různou intenzitou provozovány i jiné než výše uvedené sporty. Jednalo se například o lední hokej, odbíjenou, tenis, stolní tenis a některé další, sokolové také neúspěšně žádali o výstavbu koupaliště.

Členové Sokola se pravidelně na počátku roku scházejí na výroční členské schůzi, kde jsou zhodnoceny aktivity předešlého roku, proběhne kontrola financí zvolenou revizní komisí a je stanoven plán činností na rok současný. Jednou za čtyři roky má tato schůze podobu schůze volební, kdy členové vybírají vedení organizace. Každý měsíc se koná pravidelná výborová schůze, kde užší osmičlenný výbor rozhoduje o běžných provozních záležitostech. K pravidelným akcím pořádaným Sokolem patří sokolský ples, který se koná v prvních měsících roku a sokolové také zpravidla organizují pouťovou taneční zábavu. Na finančně nákladný provoz své organizace, především fotbalového oddílu, získávají prostředky od sponzorů, kterým je například firma Koreček z Nové Vsi, dále pomocí příspěvku od obecního úřadu, dotacemi od okresní odbočky Českého svazu tělesné výchovy, z členských příspěvků a vlastní činnosti – pořádání tanečních zábav a sběru starého železa.

K dlouholetým aktivitám místní TJ Sokol patří také partnerství, které má organizace se svoji obdobou – sportovní organizací SV Löhmen v Německu. Jeho počátky spadají do roku 1973 a jsou dílem především dlouholetého předsedy oddílu Jaroslava Fajmana. V této době již několik let probíhala družba mezi místním JZD a partnerským zemědělským družstvem Traktor Gerdshagen v tehdejší Německé demokratické republice. Z kontaktů tělovýchovných jednot se vytvořila dlouhodobá záležitost a vznikla díky ní řada osobních přátelství mezi členy našeho Sokola a německé organizace. Vzájemné kontakty přetrvaly i přes politické změny po roce 1989 a v současné době se realizuje především vzájemnými návštěvami členů obou organizací. Návštěvy se konají prakticky každoročně, střídavě jezdí obyvatelé Löhmenu do Vísky a členové našeho Sokola do Německa. Celá akce trvá zpravidla okolo pěti dní a domácí organizace se vždy postarají o ubytování, stravování a program hostů, jehož nezbytnou součástí je i fotbalové utkání. V rámci této spolupráce se během přátelských návštěv na obou stranách vystřídal již přes 400 sportovců. Kromě takovýchto oficiálních setkání samozřejmě přijíždějí přátelé z Německa k rodinám ve Vísce soukromě, často i vícekrát do roka.

Další velmi důležitou organizací pro společenský život naší obce představuje Sdružení dobrovolných hasičů. To lze označit za vůbec nejstarší místní organizaci, protože ve Vísce působí nepřetržitě od svého založení již roce 1907. Od svých počátků vyvíjí velmi aktivní činnost, která byla velmi živá například v meziválečném období, kdy zde hasiči pořádali plesy, hasičské věnečky, zimní sborové školy, kde se cvičili v praktickém zacházení s hasičskou výstrojí, podíleli se na organizování ochotnického divadla, výletů a dalších společenských událostí v obci. V roce 1926 zde obec pro jejich potřeby vybuodovala hasičskou zbrojnici, kam začali členové sboru postupně za mezi sebou vybrané prostředky nakupovat hasičskou výstroj.

Jejich činnost trvala i celé poválečné období až do současnosti, i když některé jejich aktivity vzaly postupně za své.

V současnosti (tj. ke konci roku 1995) má místní sbor 30 členů, z toho 2 ženy. Jeho předsedou je pan Jaroslav Sedláček z č. p. 36, velitelem Antonín Kubát (č. p. 71), jednatelem Jaroslav Březina (č. p. 69) a hospodářem Jiří David (č. p. 37). Sbor každoročně víceméně pravidelně provozuje některé stálé aktivity, které často neslouží pouze jeho členům, ale jsou ku prospěchu celé obci. Pravidelně na počátku roku se jeho členové scházejí na výroční valné hromadě, kde hodnotí činnost předcházejícího roku a plánují aktivity na rok začínající. Jejich činnost se každoročně soustředí na péči o hasičskou výstroj a techniku a prostory hasičské zbrojnice. Zpravidla jednou do roka organizují námětové cvičení, vícekrát v roce se sejdou na členských schůzích a dle potřeby k zajištění jimi plánovaných akcí se schází i výbor organizace. Pomyslným vrcholem jejich snah je účast na každoročních okrskových soutěžích, kterých se za Vísku účastní dříve mnohokrát velmi úspěšné družstvo mužů, které v posledních letech ovšem procházelo jistou krizí.

Z pohledu celé obce je důležité to, že pravidelně provádějí preventivní protipožární prohlídky komínů, v posledních letech také každoročně vykonávají brigády v obci, buď při péči o obecní les, nebo o společné prostory ve vlastnictví obce, například sekání trávy okolo potoka apod. Z hlediska majetkového mají ve své správě dvě stříkačky a další hasičskou výstroj, kterou postupně modernizují. Finanční náklady této modernizace a svého působení vůbec hradí jednak z každoročních dotací obce, jednak z příjmů, které získávají sběrem starého železa v obci a organizováním tanečních zábav, malou část také z členských příspěvků. S největším ohlasem se mezi nečleny sboru v obci setkává pořádání tanečních zábav. Stalo se již tradicí, že v režii dobrovolných hasičů ve Vísce poměrně pravidelně probíhají jednak hasičský ples na počátku roku, na který chodí do jednotlivých domácností zvát členové sboru osobně ve stejnokrojích s pozvánkami a lístky do tomboly, a jednak posvícenská taneční zábava. Obě akce se staly vítaným a očekávaným zpestřením místního koloritu společenských akcí.

Čilou aktivitu vyvíjí ve Vísce i další tentokrát zcela nová organizace, kterou je Rybářský svaz založený teprve v roce 1992. Sdružuje celkem 34 členů a vznikl s cílem postarat se o využití obecního rybníku Společný. Ihned po svém založení, jehož hlavním iniciátorem a organizátorem byl především pan Jiří Fikar z č. p. 10, nasadili členové do Společného ryby a zejména začali intenzivně pracovat na úpravě okolí rybníka. K rybníku byla postupně zakoupena loďka a obytná buňka s vybavením, vybudován taneční parket, veranda k buňce, přivedena elektřina a vhodně upraveno jeho okolí – instalovány lavičky, tak, aby se zde mohla pořádat různá posezení, taneční zábavy a jiné podobné akce. Z formujících se pravidelných aktivit rybářského spolku jsou pro život spolku důležité členské schůze, které se konají vždy na počátku roku s cílem zhodnotit předešlou a naplánovat budoucí činnost, dále před výlovem rybníka, kde se rozdělují úkoly pro uskutečnění výlovu. Na výročních členských schůzích si spolek také volí své vedení. V jeho čele stojí porybný, kterým je pan Jiří Fikar, další důležitou funkcí je funkce pokladníka, kterou od založení spolku vykonává pan Josef Žák z č. p. 16 a brigádnického referenta, kterým je pan Jiří Pešek. Ti spolu s dvěma dalšími členy tvoří výbor spolku, který se schází dle potřeby, aby zajistil průběh plánovaných akcí. Spolek začal v obci

pravidelně pořádat taneční zábavy a na podzim také pravidelný výlov Společného, který se stal oživením společenského dění v obci a také umožnil zajistit přísun levnějších ryb pro místní obyvatele v předvánočním období. V rozmezí června až srpna také pořádá na Společném jednou za čtrnáct dní o víkendech pravidelná sportovní rybaření pro své členy a platící zájemce. Své aktivity spolek financuje z příjmů z prodaných ryb a členských příspěvků. Členský příspěvek představuje 200 Kč ročně a kromě něj má člen spolku povinnost odpracovat pro potřeby spolku 15 brigádnických hodin a teprve poté může získat povolenku pro chytání ryb zdarma (jinak je možné ji i zakoupit). Stanovy spolku zmiňují i přísné tresty za pytláctví. Rybník Společný mají rybáři v pronájmu od obce, které ročně splácí částku 1500 Kč. Chovají v něm celkem 600 kaprů, které samozřejmě musí dokrmovat jednak pšenicí, jednak odpadem z řepky olejky. Podmínkou, kterou si obec stanovila ve smlouvě, je udržování rybníka a jeho přilehlých okrajů. Spolek platí obci také spotřebu elektrické energie u rybníka. Nutno podotknout, že naprostou většinu potřebné práce při péči o rybník a jeho okolí vykonali jeho členové formou neplacených brigádnických hodin. Již dnes nedlouho po založení Rybářského spolku je proto možné prohlásit, že svou činností výrazně přispěl k možnostem trávení volného času a i společenského a sportovního vyžití ve Vísce.

Posledním větším spolkem, který vznikl a dodnes stále působí v obci, je Bago klub. Jedná se o více méně neformální sdružení „starších pánů“, které spojovalo to, že se začali pravidelně v neděli dopoledne scházet na místním hřišti a hrát zde malé „fotbálky“, což je tradice stará již zhruba 25 let. Postupně se z neformálních fotbálků, které se hrají na malé branky a mají specifická pravidla a hlavně jejich hráči se scházejí za každého počasí, včetně zimy, kdy je hřiště pod sněhovou pokrývkou, stala tradice. Fotbálek se hraje v neděli od desíti do jedenácti hodin, protože v jedenáct nastává vytoužený okamžik, kdy své brány otevře Pohostinství u Fajmanů. V tu chvíli již členové klubu nemají žádný důvod setrvávat na hřišti a jejich prezident zavelí k odchodu (je to dle jeho vyjádření jediná situace, kdy ho členové klubu poslouchají na slovo). Členové klubu jsou řádně evidováni hlavně z důvodu registrace dat narození důležitých hlavně proto, aby všichni věděli, kdy má někdo z členů narozeniny a tudíž se mohli pobavit, z části na jeho účet, což eufemisticky nazývají členskou schůzí. V současnosti klub vykazuje 40 řádně registrovaných členů. Klub nemá žádné stanovy a dle svých členů je „srandistickým“ spolkem s jediným pravidlem: nepřijímat mezi členy osoby ženského pohlaví (podle slov členů pouze jednou, v alkoholovém opojení prezident klubu porušil toto pravidlo a přijal čtyři ženy, ráno ale své rozhodnutí odvolal). Z výše uvedeného vyplývá, že mají svého prezidenta, kterým je nejstarší člen klubu pan Karel Kaněra z Pardubic, který dojíždí do Vísky na víkendy a dovolené do č. p. 2 rodiny Klepetkovy. Členové spolku, který má svůj znak i klubová trička, jsou dnes nejenom pánové z Vísky, ale také značné množství místních chatařů a sympatizantů Vísky z okolních obcí. Přirozeným organizačním centrem je Pohostinství U Fajmanů, kde se odehrávají schůze „bagistů“, kterých mají několik do roka bez jasných pravidel. K jejich pravidelným akcím patří pořádání letních turnajů v Bago, na které se do Vísky sjíždí několik mužstev často i z poměrně vzdálených míst, jako například z Prahy, Pardubic, Jihlavy apod. a v obci pořádají i taneční zábavy. Jejich nedělní fotbálek a další akce již patří ke koloritu každoročního dění v obci, které tak pomáhají zpestřovat a obzvlášťňovat.

Z dalších dnes už neexistujících společenských organizací sídlil ve Vísce před rokem 1989 Český svaz žen. Vznikl zde v roce 1969 a sdružoval přes 30 žen z obce. Během třiceti let své existence vyvíjel poměrně aktivní činnost, z níž lze namátkou připomenout organizaci pravidelných oslav Mezinárodního dne žen 8. března v sále Pohostinství U Fajmanů, pravidelné brigády při péči o vzhled obce například jarní hrabání obecních pozemků, mytí oken v sokolovně apod. Ženy spolupracovaly se školkou, pro kterou například vyráběly hračky nebo se staraly o údržbu její zahrady, organizovaly sběr odpadových surovin, ale i například osvětové přednášky. Organizace žen svoji činnost prakticky zastavila po roce 1989 a fakticky se rozpadla, v současnosti pouze několik žen z našetřených finančních prostředků místní organizace kupuje a předává při příležitosti Dne matek květiny všem ženám – matkám v obci, které jsou starší než 65 let.

Několik obyvatel Vísky patří k členům organizací, které nesídlí přímo v obci, ale částečně zde vykonávají svou činnost, nebo Víska alespoň patří do jejich okruhu působnosti. Jedná se především o Myslivecké sdružení Nová Ves – Víska, které má momentálně ve svých řadách čtyři členy z Vísky. Ti mají tak jako ostatní myslivci spoustu povinností – především každý z nich má svůj krmný úsek v lesích okolo obce, kde v zimě přikrmuje zvěř. Myslivci se ale podílejí také na výsadbě stromků, ochraně zvěře v době líhnutí mláďat hlavně proti nebezpečí posekání v době senoseče a sklizně, kdy rozmísťují u polí různé plašiče a blikače, roznášejí v rybích návnadách léky proti vzteklině mezi liškami a vykonávají i další aktivity. Vrcholem jejich činnosti jsou samozřejmě hony, které probíhají od října do konce roku. V místní honitbě se stírlí především srnčí zvěř, kačeny, divoká prasata a škodná jako lišky, vrány a straky. Myslivci loví i koroptve, které si zde v počtu zhruba 100 kusů vykrmují a pak je vypouštějí do přírody. Členové sdružení si v osmdesátých letech postavili těsně před Novou Vsí u silnice z Vísky do Nové Vsi mysliveckou chatu, která slouží ke společenským akcím sdružení, ale odehrávají se zde také často svatby a jiné soukromé oslavy i nečlenů sdružení, často z Vísky.

Další místní organizací, která sídlí v Nové Vsi, ale má mezi svými členy i obyvatele z Vísky, je Český červený kříž. Ve Vísce má tato organizace momentálně 12 členek. V minulosti pořádala školení dobrovolných sester, zájezdy pro své členy a některé další aktivity, jako sběr léčivých bylin, nebo osvětové přednášky, v současnosti se omezuje hlavně na gratulace starším členkám sdružení a nevyvíjí příliš aktivní činnost.

Ke společenskému životu každé obce nezbytně patří nejenom spolková činnost, ale výrazně ji oživuje dodržování různých tradic, které se předávaly z generace na generaci a které často mají kořeny v předkřesťanských dobách v jakémsi pohanském slovanském dávnověku. Vezmeme-li je postupně od počátku kalendářního roku, tak první významnou představovaly v obci maškary aneb maškarní průvody. Jednalo se o akci, která se odehrávala zpravidla v měsíci únoru nebo na počátku března v době masopustu a organizoval ji některý z místních spolků. Představovala vlastně průvod masek, jehož členové (jednalo se výhradně o mužskou záležitost) se shromáždili v Pohostinství U Fajmanů, kde se, zpravidla za pomoci profesionálního kadeřníka, oblékli a nalíčili do masek. Odtud se vydal průvod masek vedený Bílým neboli Lauferem (muž oblečený celý v bílém) a postupoval od domu k domu. V čele průvodu šla kapela a z částých masek lze zmínit například medvědáře s medvědem, dráteníka,

ševce, lékaře, turka, policistu, žida, strakatého, červeného a další. Po příchodu do domácnosti vyzval Laufer domácí, aby si přáli píseň, kterou jim pak kapela zahrála a dva tanečníci z průvodu si na ní zatančili s domácími ženami. Laufer zároveň pozval obyvatele usedlosti na večerní bál a vybíral od nich na něj peníze. Během návštěvy se samozřejmě odehrálo velké množství kejklů jednotlivých masek (švec spravoval podrážky, lékař dával injekci, apod.) Tato často velmi bujará tradice se bohužel momentálně v obci neudrhuje, poslední maskara zde proběhla během osmdesátých let. Období zimních měsíců bývá také ve Vísece dobou plesů a bálů, v jejichž pořádání se střídají místní sokolové, hasiči a Bago klub.

Typickou každý rok dodržovanou tradicí je ve Vísece velikonoční pomlázka. Zatímco křesťanský charakter Velikonoc si návštěvou kostelů připomíná dnes již pouze poměrně malá část obyvatel obce, téměř v každé rodině se dodržují rituály velikonočního pondělí. Předchází mu pletení pomlázek, které se v naprosté většině vyrábějí z vrbového proutí, jehož je v okolí dostatek, a barvení velikonočních vajíček. Ráno na velikonoční pondělí začínají obcházet sousedy a jednotlivé domácnosti koledníci z řad místních dětí a mládeže s cílem „vyšlohat“ zde přítomné dívky a ženy. „Šlohání“ by mělo být doprovázeno koledou a koledníci jsou následně odměněni vajíčky, ale také mašlemi, nabídnutým cukrovím, chlebičky a dalšími druhy občerstvení. Víseckým specifikem je hromadné chození dospělých „chlapů“. Ti se v počtu zhruba 30 až 40 jedinců shromáždí okolo desáté hodiny a z jednoho konce obce začnou systematicky obcházet dům od domu s pomlázkami a přáním veselých velikonoč a často bývají opravdovým postrachem místních žen a dívek. V domácnostech je pro ně opět připraveno občerstvení a nezbytný alkohol. Jejich jádro v poslední době tvoří především členové Bago klubu.

Pravidelně dodržovaným jarním rituálem je ve Vísece i pálení čarodějnic, které se odehrává večer 30. dubna. Čarodějnice se pálí za obcí u silnice na Pukšice v místě, kde odbočuje cesta k rybníku Společný a říká se zde U kříže – je zde umístěn již od nepaměti dřevěný kříž. Během celého roku zde obyvatelé Vísky shromažďují větve z prořezávaných a kácených stromů a další věci ke spálení. V předvečer pálení vísecká mládež připraví „čarodějnicí“ – na dřevěnou konstrukci se připevní hlava například z pytloviny a vše se oblékne do ženských šatů. Takto vyzdobená čarodějnice se umístí na vrchol kupy dřeva a vše se zapálí. Pálení se účastní podstatná část vesnice, zejména děti, které ho doprovázejí hrami se zapálenými proutěnými košťaty. Kromě čarodějnic U kříže se pálí zpravidla ještě jedny na dolním konci obce u soutoku potoka a řeky Doubravy.

Stejnou noc ihned po pálení čarodějnic probíhá stavění májky, které místní mládež znovu zavedla na počátku devadesátých let. Staví se každoročně májka obecní u budovy hasičské zbrojnice a v případě, že se v nějakém z místních domů vdává dívka, staví ji nápadník májku soukromou.

Další tradici, kterou dodržují všechny vesnice v regionu, je slavení poutě. Ta vísecká připadá na desátou neděli od velikonoč. Původně bylo zvykem, že při této příležitosti přijížděli do Vísky komedianti zpravidla se střelnicí a houpačkami, v neděli se většinou objevil i stánek s cukrovinkami. Od osmdesátých let ale komedianti přestali obec postupně navštěvovat.

Z poutě tedy dnes zbývá především pouťová zábava a je také tradicí, že k místním rodinám přijíždějí příbuzní, pečou se koláče a cukroví.

Letní měsíce bývaly vzhledem k velkému pracovnímu vyčerpání zemědělců na oslavy chudší, v obci ale má jistou tradici slavení dožínek, které se slavily ještě v šedesátých letech v době existence JZD Nová Ves – Víška. Naopak dodnes živým tradicím patří tradice posvícenská. Posvícení Víška slaví vždy v neděli před svátkem svatého Václava, tj. před 28. zářím. Opět se při této příležitosti pečou koláče a cukroví a do Víšky přijíždějí příbuzní místních rodin. Bylo tradicí, že k nedělnímu obědu během posvícení bývala husa, nebo kachna.

Oblíbenou akcí z tradičních venkovských rituálů je slavení Mikuláše. V předvečer tohoto svátku u nás tak jako jinde v okolí „chodí Mikuláš“. Tohoto úkolu se zde ujímá mládež, která dává dohromady sbor zhruba pěti čertů v maskách s Mikulášem a andělem. Takto navštěvují jednotlivé domácnosti s malými dětmi a po tradičním rituálu, kdy dítě předříkává básničku, nebo zpívá písničku a hlavně slíbí, že bude celý další rok hodné, předávají mikulášskou nadílku.

Mikuláš představoval během kalendářního roku zřejmě poslední široce dodržovanou místní tradici ve Vísce. Za tu skutečně poslední lze považovat Vánoce, ale jejich oslava se zde ničím nevymyká od okolních obcí a má soukromý ráz, u katolických rodin spojený s cestou na půlnoční mši. S vánočními svátky je ještě spjatá tradice chození třech králů, při níž šestého ledna obcházel tři místní mladíci v maskách tří králů domácnosti a na zárubeň dveří psali písmena K+M+B+aktuální rok, aby tak rodině zajistili šťastné prožití začínajícího roku.

1996

V roce 1996 vstoupila Víška do pátého roku své obnovené samostatné existence. Ráz tohoto roku se v mnohých směrech lišil od čtyřech let předcházejících. Znatelně odlišný byl celoroční průběh počasí. Zatímco předešlé čtyři roky se svými mírnými zimami a horkými a suchými léty patřily podle údajů meteorologů k nejteplejším v tomto století, rok 1996 lze naopak označit za dosti chladný. Vyznačoval se neobvykle studenou a dlouhou zimou a chladným a deštivým létem. Mrazivé počasí z prosince předcházejícího roku vydrželo až na několik kratších oblev nejen celý leden a únor, ale v noci mrzlo i během března a na počátku dubna. Poslední zbytky sněhu se udržely až do 16. dubna. Po následném prudkém oteplení a poměrně teplém zbytku jara, přišlo studené a vlhké léto. Jeho nejextrémnější příklad představoval první červencový týden. Tehdy denní teploty vystoupily na pouhých 9° C a po opakovaných deštích se ze svého koryta vylila Doubrava tak, že voda dosahovala mezi mostem a mlýnem z obou stran k silnici na Maleč. Poměrně často docházelo k bouřkám doprovázeným silnými větry. Nejsilnější z nich v noci ze sedmého na osmého července vyvrátil dokonce několik ovocných a okrasných stromů. Chladný a deštivý ráz si pak počasí udrželo celý zbytek léta i v září. Po relativně teplém a slunečném podzimu začala počátkem prosince další tuhá zima. Nejchladnější ráz měla v poslední prosincové dekádě, kdy denní teploty většinou nevystoupily nad -10° C, noční klesaly pod -20° C a v noci z 29. na 30. prosince bylo naměřeno dokonce -27° C.

Během roku 1996 zaznamenala Víška pokles počtu obyvatel ze 183 na 174. Relativně prudký úbytek způsobilo především odstěhování se, nebo pouze formální odhlášení pobytu u již dříve odstěhovaných. V obci došlo k úmrtí dvou občanů. V červnu zemřela ve věku 72 let paní Marie Polnická z č. p. 12, vísecká rodačka, která jako jedna z mála zemědělců v oblasti nevstoupila přes vyvíjený nátlak do jednotného zemědělského družstva a pracovala jako soukromě hospodařící rolník po celé období komunistického režimu. 29. listopadu zemřel ve věku nedožitých 53 let úřadující místostarosta obce pan Jaroslav Musílek. Patřil k iniciátorům našeho znovu osamostatnění. V roce 1992 se stal členem po dlouhé době opět prvního samostatného obecního zastupitelstva. To ho na svém zahajujícím zasedání zvolilo místostarostou a v této funkci byl potvrzen i po posledních komunálních volbách v roce 1994, v nichž obdržel druhý nejvyšší počet hlasů.

Narodila se Kristýna Hapáková v č. p. 54, nebyl uzavřen žádný sňatek, jedno manželství se rozvedlo.

Politický a veřejný život ve Víšce byl v roce 1996 ovlivněn parlamentními a senátorskými volbami. Parlamentní volby, první v samostatné České republice, proběhly ve dnech 31. května a 1. června. Volilo se v nich do poslanecké sněmovny a občané si mohli vybírat z osmnácti politických stran a hnutí kandidujících na území bývalého východočeského kraje. Samotným volbám samozřejmě předcházela předvolební kampaň, která přinesla určité zpolitizování každodenního života i do Víšky, alespoň v rozhovorech místních obyvatel.

Z kandidujících stran se u nás nejviditelněji prezentovali krajně pravicoví republikáni (SPR-RSČ). Po celé obci visel značný počet jejich plakátů, kterými několik místních sympatizantů přelepovalo i nemnohé plakáty jiných politických stran, takže s trochou nadsázky lze prohlásit, že z každého druhého stromu sledoval obec předseda republikánů dr. Miroslav Sládek. Jeho portréty se stávaly opakovaně, zpravidla po sobotních rockových zábavách, obětí místní mládeže, dávající tak často najevo svůj nesouhlas s jím zastupovanou stranou spojovanou s extremismem. Byly ovšem vždy rychle nahrazeny dalšími. Patnáct dní před volbami obec dokonce navštívil republikánský poslanec z Havlíčkova Brodu, který u autobusové zastávky debatoval s několika místními příznivci a zvědavci.

Zbylé strany vylepovaly své materiály ve Vísce pouze sporadicky. Při své propagaci volily spíše cestu jejich rozesílání do jednotlivých domácností. Zájemci měli také možnost navštívit v blízkém okolí několik mítinků politických stran a jejich představitelů, například mítink předsedy vlády Klause a jeho ODS či besedu lídra nejsilnější opoziční strany sociální demokracie Zemana v Malči.

Volební akt proběhl ve speciálně upravené jídelně mateřské školky. Na jeho průběh dohlížela šestičlenná komise složená ze zástupců politických stran a zapisovatele. Vyznačoval se vysokou účastí občanů, která dosáhla 94,5 % a výrazně převýšila nejen celostátní průměr, ale patřila i k nejvyšším v rámci okresu. Takto vysoké hodnoty volební účasti se u nás po roce 1989 staly již tradicí a mohou sloužit jako doklad vysokého zájmu o věci veřejné.

Vítězem voleb ve Vísce se stala celostátně druhá sociální demokracie s 28 % , zatím co celorepublikový vítěz - ODS se umístila na 2. místě se ztrátou 9 % hlasů proti celorepublikovému průměru. Zisk třetí nejsilnější strany – lidovců, tradičně úspěšnějších na venkově (17 %) – představoval dvojnásobek zisku celorepublikového. Naopak republikánská strana obdržela pouhých 5 % hlasů, tedy zhruba polovinu celookresního průměru, což lze považovat i vzhledem k intenzivní propagaci v obci za neúspěch. Celkově zde poměr hlasů pro koaliční a opoziční strany téměř přesně kopíroval celostátní výsledky.

Další volby, tentokrát do Senátu, se podstatně lišily od voleb do Poslanecké sněmovny. Na rozdíl od nich se volilo většinovým systémem, tedy každý volič vybíral pouze jednoho kandidáta. Senát jako instituce se těmito volbami teprve ustavoval, neměl u nás téměř žádnou tradici a ve společnosti panovaly všeobecné pochybnosti o jeho užitečnosti. Předvolební kampaň se v obci uskutečňovala především rozesíláním propagačních materiálů do jednotlivých domácností a inzercí v regionálním tisku. Ve srovnání s červencovými volbami nevzbudila přílišný zájem.

Vlastní volby, při nichž Víska patřila do volebního obvodu Chrudim, proběhly ve dvou kolech. První se uskutečnilo ve dnech 15. – 16. listopadu, opět v mateřské školce. Voliči v něm mohli vybírat z pěti kandidátů. Do druhého kola, které se odehrálo o týden později, postoupil kandidát ODS Václav Josefy a kandidát lidové strany Petr Pithart, v letech 1990 – 1992 předseda české vlády v rámci tehdejší československé federace. Ten poté jednoznačně zvítězil, když obdržel 76 % ve Vísce a 61,7 % v celém obvodě. Na prvním zasedání Senátu byl zvolen jeho předsedou. Doufejme, že v tomto postavení bude pro náš region přínosem.

Volební účast byla, především z výše uvedených důvodů, výrazně nižší. Dosahovala zde v obou kolech shodných 46,5 %, což ovšem o polovinu převyšovalo celorepublikový průměr a opět nás řadilo k obcím s nejvyšší volební účastí v rámci chrudimského volebního obvodu.

Do konkrétního života obce se samozřejmě mnohem více než celostátní politické události promítá politika místní, tedy především zasedání obecního zastupitelstva. To se v letošním roce sešlo celkem sedmkrát za průměrné osmdesátiprocentní účasti. K nejčastěji projednávaným bodům patřily otázky obecního rozpočtu, žádosti o dotace adresované obecnímu úřadu, prodej obecních pozemků Zdeňku Březinovi z č. p. 7 a Ladislavu Kalvodovi z č. p. 46 a problém odvozu odpadu. Na posledním zasedání zastupitelstva 10. prosince proběhla volba místostarosty za zemřelého Jaroslava Musíla. Členové zastupitelstva navrhli dva kandidáty Břetislava Čapka z č. p. 73 a Ladislava Kalvodu z č. p. 46. Veřejným hlasováním byl poté poměrem hlasů 4:3 zvolen Ladislav Kalvoda. Novému místostarostovi je 40 let, pracuje jako revizor elektro.

Místní rozpočet disponoval s příjmy zhruba 710 000 Kč a skončil jako již tradičně přebytkem. K největším výdajům rozpočtu patřily dotace na provoz mateřské školky, příspěvky na autobusovou dopravu provozovanou ČSAD BUS Chrudim a výdaje na péči o obecní les, kde v tomto roce pokračovala výsadba nových stromků a další obvyklé lesní práce. V letošním roce neproběhly investiční akce většího rozsahu, obecní zastupitelstvo ovšem zahájilo přípravná jednání k plynofikaci obce. Tato jednání úzce koordinuje s obcemi sdruženými v regionálním sdružení Podoubraví, na jehož práci se aktivně podílí. Z hospodářského života se u nás těší největší pozornosti zemědělství. Je to dáno tím, že zde dosud v porovnání s ostatními odvětvími zajišťuje nejvíce pracovních míst, ale i tím, že většina především starších občanů v něm pracovala a má k němu stále velice blízko. Letošní rok přinesl se svým chladným a deštivým počasím pro zemědělce místního ZD Nová Ves-Víska nepříliš příznivé podmínky, což se odrazilo zvláště v rostlinné výrobě. Dlouhá zima oddálila jarní polní práce, deštivé a chladné léto se projevilo horší sklizní sena. Poměrně dobře nakonec dopadly oproti jiným rokům opožděné žňové práce a průměrný výnos obilovin překročil 4,5 t z hektaru.

Roční hospodaření družstva skončilo se ziskem 600 000 Kč, což lze považovat vzhledem k celostátní dlouhodobé ztrátovosti zemědělství za poměrně dobrý výsledek. Tradičně nejvíce prosperujícím provozem byl vísecký rozmnožovací chov prasnic, který vykázal zisk téměř dva milióny korun, což umožnilo krýt ztrátovost rostlinné výroby. Relativně dobré ekonomické výsledky dovolily pokračovat v investiční činnosti, zvýšit částku placenou za pronájem z půdy a vyplatit členům poprvé i úroky z majetkových podílů. Také průměrná mzda zde vzrostla na téměř 10 000 korun, čímž dokonce mírně převýšila celostátní průměr.

Významnou událost v životě družstva představovala i volba jeho nového místopředsedy, kterým se stal pan Břetislav Čapek z Vísky, vedoucí místního rozmnožovacího chovu prasnic.

Druhým nejvýznamnějším podnikem, který na území naší obce uskutečňuje svou činnost je v současnosti firma Lacman. V roce 1996 zaměstnávala 30 pracovníků, ovšem pouze jeden z nich pocházel z Vísky. Její rychle rostoucí roční obrát dosáhl 100 milionů korun, čímž se společnost zařadila mezi významné podniky regionu. Během roku započala intenzivní stavební činnost, která zahrnovala především rozsáhlou rekonstrukci budovy bývalého kravína, v němž

byly vybudovány kancelářské a skladové prostory, a budování garáží. Výstavbu doprovázela úprava okolních prostor, při níž došlo i k zasypání jedné poloviny přilehlého rybníku Adéla.

Zjevně prosperující firma plánuje pokračování výstavby v dalších letech. Protože však jejím sídlem zůstává Chotěboř, neplynou obci z její činnosti nadále fakticky žádné prostředky, naopak se objevily problémy s nechotou platit obci vodné v přiměřené výši. V roce 1996 majitel společnosti tuto skutečnost poněkud kompenzoval sponzorským příspěvkem věnovaným místnímu fotbalovému družstvu a finančním darem pro mateřskou školku určeným na nákup hraček.

Počet v obci žijících živnostníků zůstal prakticky nezměněn, pouze paní Helena Moravcová z č. p. 66 otevřela v sousední Malči prodejnu textilu, která tak přispěla k vítanému rozšíření nákupních možností v bezprostředním okolí obce. Nabídka služeb se stále rozšiřuje i v blízké Chotěboři.

Tržba zdejší prodejny Jednoty přesáhla 1 400 tis. Kč a oproti loňskému roku tak vzrostla o 17 % . Její rychlý růst může sloužit jako doklad mírně se rozšiřující nabídky zboží, ale především již několik let se opakujícího nárůstu životní úrovně obyvatel – především mezd a v letošním volebním roce ve větší míře i důchodů.

Prosperuje již tradičně i jedno z hlavních center místního dění pohostinství u Fajmanů, které přitahuje nejenom místní ale i zvláště mládež z širokého okolí. Jeho majitel a provozovatel pan Jaroslav Fajman oslavil v letošním roce za velkých ovací zdejších štamgastů své sedmdesáté narozeniny. Hospoda takřka praskající ve švech v den této oslavy byla proto nejen výrazem snahy najíst se a napít zdarma na účet hostitele a jubilanta zároveň, ale především projevem uznání širokého okruhu přátel pohostinství.

Stavební činnost v obci zaznamenala oproti minulým rokům jisté oživení. Kromě již zmíněné firmy Lacman uskutečňoval rozsáhlou přestavbu rodinného domu pan Jiří Fikar z č. p. 10 a pan Zdeněk Březina z č. p. 7 zahájil práce na stavbě nového rodinného domku.

V dopravní obslužnosti obce došlo během roku 1996 k podstatným změnám, a to velmi negativním. Provozovatel místní autobusové dopravy ČSAD Bus Chrudim se rozhodl zrušit všechny víkendové spoje, což zdůvodnil jejich dlouhodobou prodělečností z důvodu minimální obsazenosti spojů. Víška tak zcela přišla o možnost autobusového spojení o víkendu, což komplikuje výrazně především starším lidem například nedělní návštěvy nemocnic, nebo studentům nedělní přepravu na internáty a koleje. Ukazuje se, že život bez auta bude ve zdejší obci čím dál větším problémem.

Nejvýznamnější změnu ve školství v roce 1996 představovalo zavedení povinné devítileté školní docházky. Ta znamená rozšíření studia v prvním stupni základní školy, v našem případě ZŠ v Nové Vsi, na pět let, což je rodiči spíše vítáno, protože se dětem o rok oddálí komplikovanější dojíždění na druhý stupeň do Malče či Chotěboře. Podobně zavedení povinných devátých tříd o rok posune často složité rozhodování o tom, kde má dítě po ukončení základní školy pokračovat ve studiu.

Různé typy škol navštěvovalo ve školním roce 1996/1997 celkem 44 dětí a studentů z Víšky. Do první třídy přešly z mateřské školy čtyři děti, tři studenti zakončili maturitou své středoškolské vzdělání, na vysokých školách studovali čtyři studenti z obce.

Mateřskou školu navštěvovalo v závěru školního roku 1995/1996 28 dětí. Po prázdninách jejich počet značně poklesl, ale do konce roku se postupně zvyšoval. Počet učitelek a pracovníků zůstal po celý rok nezměněn. Z důvodu obav o nenaplnění povinného minimálního počtu dětí stanoveného pro provoz takovéhoto zařízení zákonem (představuje 16 dětí) požádala škola školský úřad v Havlíčkově Brodě o výjimku ze zákona, která by ji povolila fungování i při nižším počtu dětí. Výjimka byla školským úřadem odsouhlasena, ale protože počet dětí nakonec překročil vyžadované minimum, nemusela být uplatněna.

Kultura v obci je již tradičně reprezentována místní lidovou knihovnou. Ta letos doznala nejvýznamnější změny za posledních téměř 20 let. Jejím faktickým iniciátorem se stala vísecká mládež, která požádala starostu obce pana Březinu o uvolnění prostor pro zřízení mládežnické klubovny. Její zástupci přišli s návrhem přemístit knihovnu z budovy Sokolovny do jedné z místností obecního úřadu v budově mateřské školky a v uvolněných prostorách vybudovat klubovnu, která zde bývala ještě v sedmdesátých letech. Starosta obce pan Březina vyslovil s přestěhováním souhlas a podpořila ho i knihovnice paní Ing. Čapková. Staré prostory totiž již dlouho knihovně nevyhovovaly, místnost byla chladná a vlhká, v zimě se velice špatně vytápěla, v posledních letech se z důvodu nefunkčního elektrického zářiče muselo od vytápění upustit úplně. Také přístup do knihovny přes průjezd, kde místní Sokol skladuje pytle s vápnem a často stává traktor rozhodně nešlo označit za odpovídající a jen člověk s mimořádnou dávkou fantazie by v těchto podmínkách hledal místní knihovnu.

Novým místem půjčování knih se stala místnost průchozí do kanceláře obecního úřadu. Vlastní přestěhování uskutečnila mládež s paní Čapkovou předposlední týden v červenci a knihovna začala po reorganizování od konce srpna znovu plnit svou funkci. Obecní úřad zajistil přebudování polic, pořízení novějšího stolu a oddělení části místnosti s knihami závěsem od prostor nutných pro průchod do své kanceláře. Nutno poznamenat, že přestěhování knihovně výrazně prospělo. Knihy se nyní nacházejí v mnohem civilizovanějším prostředí než dříve, v čisté, prostorné a hlavně po celé zimní období dobře vytápěné místnosti. Také celkové umístění má reprezentativnější charakter a více odpovídá funkci, kterou by knihovna měla plnit. Doufejme, že nové prostředí přispěje ke zvýšení počtu výpůjček a čtenářů, který rozhodně nelze označit za vysoký.

Poměrně intenzivní činnost vyvíjely v tomto roce místní zájmové spolky – TJ Sokol Víška, sbor dobrovolných hasičů a rybářský spolek.

Také zábava v obci byla jako tradičně již každý rok především doménou místní mládeže a spolků. Za její vyvrcholení lze kromě víkendových fotbalových utkání v sezóně pokládat taneční zábavy. V roce 1996 proběhla kromě pouťové a posvícenské ještě taneční zábava velikonoční a rybářský spolek uspořádal u příležitosti loučení s letními prázdninami country bál ve svých prostorách u rybníka Společný. Nechybělo ani hromadné silvestrovské loučení se starým rokem a vítání roku nového organizované v Sokolovně. Novým a pro místní mládež velice vítaným momentem je již zmíněné získání vlastní klubovny, kterou si místní junioři budují a upravují za prostředky vydělané na společných brigádách v obci.

Místní zvyky a obyčeje

Stavba a kácení máje

Jednou ze starých a před nedávnem obnovených místních tradic, která se těší velké pozornosti zdejších obyvatel, je stavba a kácení máje, neboli májky. Celý proces začíná v noci z 30. dubna na 1. května, kdy místní mládež přinese z lesa obvykle zhruba 15 m dlouhý smrkový kmen. Ten se zbaví kůry a přibližně ve dvou třetinách délky se na něj pověsí věnec ze smrkových větví zdobený různobarevnými fáborky. Vršek takto vzniklé májky vytváří asi do vzdálenosti 1,5 metru od špičky ponechané smrkové větve opět ozdobené fáborky.

Připravenou májku odnesou po půlnoci místní mladíci ze stavení, kde se připravuje, k hasičské zbrojnici. Tam se za přihlížení publika složeného hlavně z mladých lidí a těch, co se právě vrací z pohostinství U Fajmanů (v letošním roce zhruba 40 účastníků) májka pomocí provazů vztyčí a pak upevní v zemi.

Tím ovšem proces stavění nekončí, protože májka se musí až do úsvitu hlídat, aby nebyla skácena případnými vetřelci se sousedních vesnic. To by znamenalo jednak potupu pro ty, co ji stavěli a jednak by nebylo v den jejího kácení co kácet a mládež by ztratila další příležitost k bujarému veselí. V hlídání samozřejmě pomáhá naražený sud piva a další zásoby alkoholu, a proto si ne jeden z místních juniorů stěžuje zbytek následujícího dne na bolení hlavy a nechutenství a občané bydlící poblíž hasičské zbrojnice naopak na nepříjemně hlučnou noc.

Místní májka se svým způsobem stává prestižní záležitostí pro celou obec. Z okolních vesnic se staví pouze v Nové Vsi a výška a vzhled naší a novoveské jsou vždy pečlivě porovnávány. Tato pěkná tradice mající původ až v pravěkých obyčejích pohanských Slovanů a někdy rozšířená i o průvod v maskách se konala ještě před 2. světovou válkou ve velké části okolních vesnic. Ovšem během období komunistického režimu s tím, jak se měnil charakter vesnic, upadal jejich společenský život, mládež odcházela a lidé se víc uzavírali do svých rodin ke svým televizorům, braly za své i tyto původní lidové obyčeje, například maškary. Také u nás se obecní májka dlouho nestavěla a tato tradice byla obnovena až před lety v roce 1989 a je spolu s dalšími činnostmi projevem aktivizace místní mládeže.

Kromě obecní májky se zde občas staví májky soukromé vztyčované zpravidla v roce před svatbou mladíky, kteří projeví vážný zájem o některou z místních slečen. Tento zvyk se u nás udržoval i během posledních čtyřiceti let. Naposledy byla takováto májka vztyčena u Kubátů v roce 1995.

Rok 1997 se, a nikoli pouze co se týče počasí, zapsal do povědomí nejen zdejších občanů, ale i celého státu především katastrofálními červencovými záplavami na území východních Čech a Moravy, které se v menší míře nevyhnuly ani naší obci.

Dramatickým povodním předcházela z hlediska meteorologů poměrně poklidný půlrok. Začal pravou ladovskou zimou s mrazivým počasím a solidním množstvím sněhu, který přinesl pěkné podmínky pro lyžování, což potvrzovalo i velké množství běžkařských stop okolo obce. Počátek roku přivítala i po delší době kompaktně zamrzlá řeka, kterou pak místní děti sjížděly na bruslích od Libice až po Jeřišno. Klasickou zimu trvajícím celý leden, vystřídal mírnější únor, nadprůměrně teplý především ve své druhé polovině. Po něm nastoupilo v průměru spíše chladné jaro, v němž výjimku představoval třetí květnový týden, kdy se teploty vyšplhaly až ke 28° C, a stejně teplý přelom první a druhé dekády jinak chladného a deštivého června.

Skutečný šok přineslo počasí až po zahájení července. Tropická vedra z počátku prvního červencového týdne vystřídal na jeho konci prudké přívalové deště, které vyvolaly povodně do té doby nevídaných rozměrů označované meteorology za stoletou a na některých místech dokonce tisíciletou vodu. Povodně začaly ve východních Čechách a poté se přesunuly na Moravu, kde kulminovaly. Celkem jimi byla postižena 1/3 území republiky, o život přišlo 50 obyvatel, voda napáchala škody ve výši 60 miliard korun.

Ve Vísce začaly přívalové deště v pátek 4. července silnou bouřkou a trvaly nepřetržitě celé 4 dny. Během neděle se vylila z břehů Doubrava a voda rychle stoupala celé pondělí. Stejně tak se rozvodnil ve své nejspodnější části i místní potok a oba zdroje tak vytvořily rozsáhlou vodní plochu, která zaplavila všechny níže položené louky u řeky. V době své největší kulminace dosahovala hladina až ke vchodu pohostinství U Fajmanů, místní prodejna potravin byla kromě úzkého koridoru u vchodových dveří celá obklopena vodou, pod vodní hladinou se ocitla část silnice na Maleč za mostem přes řeku, zatopeny byly i obě dolní lávky přes potok a také většina zahrad v této oblasti.

Nejdramatičtěji vyhlížela situace u rodinného domku rodiny Hořínkovy (č. p. 31). Ten v pondělí voda obklopila ze všech stran a odpoledne dosahovala již bezprostředně ke vstupním dveřím. Protože hrozilo další stoupaní řeky, rodina se rozhodla pro evakuaci a s pomocí místních hasičů odvezla traktorem nejcennější část svého zařízení do místní sokolovny, kde také strávila noc z pondělí na úterý. Naštěstí pro všechny bydlící v blízkosti řeky přestalo v pondělí večer pršet, hladina vody se poté ustálila a další den začala klesat a postupně se vracet do říčního koryta. Znovu z něj ovšem vystoupila v dalším období intenzivních dešťů ve dnech 17. až 19. téhož měsíce, kdy opět zalila okolní louky. Přes rychlý vzestup, který přinutil rodinu Hořínkovu opět se připravovat na stěhování, nedosáhla hladina úrovně z počátku července a poměrně rychle se vrátila k normálnímu stavu.

Povodeň se samozřejmě ocitla v centru dění v obci, kde snad všichni starostlivě sledovali nejen stoupaní Doubravy, ale také dramatické události v zatopených oblastech státu. Katastrofické události vyvolaly v celé republice obrovskou vlnu solidarity s postiženými.

Slouží ke cti místních obyvatel, že se nevyhnula ani naší obci. Členka Červeného kříže paní ing. Marie Čapková zde zorganizovala peněžní sbírku na pomoc postiženým pro novoveskou pobočku této organizace. Peníze se vybíraly v prodejně potravin a celkový výtěžek sbírky přesáhl 8 000 korun. Mnozí občané podpořili zaplavené oblasti i dalšími způsoby, například koupí povodňových dluhopisů.

Po skončení povodní se počasí do značné míry uklidnilo, i když zbytek července byl deštivý a dosti chladný. Právě teplé a naopak značně suché léto přišlo až v srpnu a vydrželo i většinu září. Poté následoval chladnější, ale relativně slunečný podzim, který se protáhl až do prosince. I během něj se skutečné zimní počasí s mrazem a sněhem vyskytovalo jen velmi zřídka a Vánoce na blátě tak zakončily rok, na jehož záplavy se ještě dlouho bude vzpomínat.

Po delší době došlo ve Vísce k výraznějšímu nárůstu počtu obyvatel, který se zvýšil oproti minulému roku o 10 na 184. V obci zemřeli tři občané – dne 5. května ve věku 85 let pan František Pešek z č. p. 35, dne 23. července ve věku 69 let pan Miroslav Piskač z č. p. 15 a dne 20. listopadu pan Jaroslav Musílek z č. p. 5, který se dožil pouhých 49 let. Dne 28. listopadu se narodil Matouš Kraibich v č.p. 71.

Na rozdíl od vzrušené atmosféry na celostátní politické scéně probíhal veřejný život v obci bez výrazných otřesů a zvrátů. Místní dění ovlivňovala samozřejmě jednání obecního zastupitelstva. Jeho členové uspořádali v roce 1997 celkem osm schůzí.

Vedle tradičních námětů k jednání jako jsou otázky finančního hospodaření obce či záležitosti mateřské školky, patřil k nejčastěji projednávaným bodům problém místní prodejny potravin. Majitel této prodejny – spotřební družstvo Jednota se rozhodl tuto provozovnu z důvodu malých tržeb a její malé rentability uzavřít. Během června, kdy v obci dokonce kolovaly pověsti o prodeji budovy neznámému zájemci, zahájil starosta Vísky pan Pavel Březina jednání s vedením Jednoty, které následovně nabídlo obci prodejnu k odkoupení. Obecní zastupitelstvo poté svolalo veřejnou schůzi, na níž předalo občanům tento námět k posouzení. Zúčastnění (30 účastníků) hlasováním jednoznačně podpořili myšlenku zakoupit budovu do vlastnictví obce.

Následným jednáním s vedením spotřebního družstva byla poté dohodnuta cena 650 000 Kč, tedy o 50 000 méně, než zněl původní požadavek Jednoty. Částka měla být dle uzavřené dohody zaplácena ve dvou splátkách – 350 000 Kč v roce 1997 a zbylá část v roce následujícím.

Na zmíněné veřejné schůzi se zúčastnění seznámili i se čtyřmi možnými variantami plánované plynofikace Vísky a starosta obce také objasnil okolnosti dalšího závažného problému. Tím je restituční spor o budovu zdejší „Židovny“, o jejíž restituci požádala jako potomek bývalých majitelů paní Gila Ilan rozená Markéta Králová, žijící v současnosti v Izraeli. Její zájmy zastupuje pražská advokátní kancelář, spor se zatím vede nejen o restituční nárok, ale jasný není ani současný právní držitel celého objektu, kterým může být stát, ale také TJ Sokol či obec.

Místní rozpočet skončil v tomto roce poprvé od obnovení samostatnosti obce schodkem. Vykázal příjmy ve výši 939 570 Kč a výdaje v konečné výši 1 067 770 Kč. Deficit způsobil

jednak pokles rozpočtových příjmů, ale především uhrazení první splátky za místní prodejnu potravin. Na financování nákupu prodejny se použily přebytky hospodaření z minulých let.

Z hospodářského hlediska nepatřil rok 1997 k letům příznivým zejména z celostátního hlediska, kde došlo k měnové krizi spojené se znehodnocením koruny, ale problémy se objevily i na místní úrovni. Bylo tomu tak především v zemědělství, které se stále potýká s rychle rostoucími náklady a spíše stagnujícími cenami prodávaných zemědělských produktů (jejich ceny vzrostly od roku 1989 1,4 x, zatím co ceny vstupů 3,1 x).

Místní Zemědělské družstvo Nová Ves-Víska zápolilo s problémy především ve ztrátové rostlinné výrobě. V ní došlo ke snížení výnosů obilovin i řepky olejky, jejíž část musela být dokonce zaorána vzhledem k nevhodné technologii setí. V letošním roce také družstvo ukončilo pěstování kmínu, které ve větším měřítku s poměrně velkými úspěchy provozovalo více než dvacet let a to dokonce i na export, například do Nizozemí. Setí kmínu bylo ukončeno z důvodu jeho špatné prodejnosti a uvolněná plocha se osela obilovinami a jetelovinami pro potřeby místní živočišné výroby.

Naopak živočišná výroba představovala úspěšnější část hospodaření družstva. Týkalo se to jednak chovu skotu v Nové Vsi, do nějž plynuly v minulých letech miliónové investice, ale i chovu prasat ve Vísce, který zůstal největším dodavatelem financí pro celý podnik, i když jeho zisk je závislý na kolísání nákupních cen vepřového masa. Celkově skončilo hospodaření družstva s mírným ziskem 87 000 Kč.

Další podnik na území obce – firma Lacman v letošním roce omezila svoji velkorysou stavební činnost z roku předcházejícího, což je dáno poklesem jejího zisku, který je vyvolán hlavně rostoucí konkurencí na trhu se spojovacím materiálem, s nímž firma obchoduje.

K nejvýraznější změně za poslední období došlo ve Vísce v sektoru služeb. Spotřební družstvo Jednota, které zde v předcházejících desetiletích provozovalo prodejnu potravin, se rozhodlo, jak už bylo výše uvedeno, svoji zdejší provozovnu zrušit spolu s dvaceti dalšími na území našeho okresu. Činnost prodejny v režii Jednoty byla ukončena k 27. září, kdy odešla do důchodu paní prodavačka Marie Pavlíková, která se o provoz prodejny starala nepřetržitě od roku 1975. Na pronájem prodejny vypsala obecní úřad výběrové řízení, do kterého se přihlásila pouze paní Helena Moravcová, podnikatelka, učitelka v místní mateřské školce a členka obecního zastupitelstva.

Činnost prodejny již v rukou nového nájemce byla obnovena po pouze týdenní přestávce 6. října. V roli prodavače se zde střídá zmíněná paní Moravcová se svým manželem Zdeňkem Moravcem. Otevírací doba je ve všední den od 6,30 do 10,00 hodin dopoledne, od 15,00 do 17,00 hodin odpoledne a v sobotu pak od 7,00 do 10,00 hodin. Posunutí odpolední otevírací doby představuje změnu k lepšímu, protože umožňuje nákup těm, co se v odpoledních hodinách vrací ze zaměstnání.

K provozu nového obchodu lze konstatovat, že zdejší občané jsou s jeho počáteční činností v převážné míře spokojeni. Sortiment nabízeného zboží je postupně doplňován, z velké části ho lze označit za pestřejší než v dobách Jednoty, a to zejména v oblasti pečiva, uzenin, drogerie a textilu, také ceny jsou vesměs nižší než dříve. Prodejna má proto také více zákazníků, mezi

něž se vrátili i ti, kteří dříve nakupovali spíše v obchodech v okolí. Doufejme, že spokojenost s popsanou změnou vydrží nakupujícím ve Vísce i do dalších let.

Ve své činnosti samozřejmě pokračovalo i pohostinství U Fajmanů. Ke zlepšení služeb v bezprostředním okolí Visky přispělo i otevření benzínové pumpy v Malči u Klimše, kde zároveň od června každodenně funguje jako její součást i malý obchůdek se sortimentem obvyklým u benzínových čerpadel.

Největší investiční akci na území Visky v roce 1997 představovala stavba nového silničního mostu přes řeku Doubravu. Stavební práce financované ze státních prostředků a prováděné firmou Dosta byly zahájeny na přelomu května a června a od 7. června byl most uzavřen pro veškerý provoz. Jediné spojení s Malčí obstarávala provizorní lávka pro pěší a cyklisty, zbylá doprava musela být odkloněna na Bezlejev.

Zpočátku slibně pokračující stavbu výrazně narušila povodeň na začátku července, která strhla nově budovanou konstrukci již sklenutého mostu, odnesla část stavebního materiálu, takže po opadnutí vody bylo nutné začít prakticky znovu, což samozřejmě oddálilo dokončení výstavby. Celou stavbu, která přinesla značné dopravní komplikace například v zásobování místní prodejny, firma dokončila v první polovině října a dne 19. října došlo k oficiálnímu předání mostu k plnému provozu. Rekonstrukce mostu, kterou zakončila neoficiální oslava stavitelů a místních štamgastů v pohostinství U Fajmanů, přinesla rozšíření jeho vozovky, zkvalitnění povrchu a lze poznamenat, že byla už opravdu zapotřebí.

Z investičních akcí realizovaných obcí představovalo nejvýznamnější počín vyasfaltování cesty vedoucí od mateřské školky ke Kalvodům č. p. 41. Za zmínku stojí také oprava památníku padlých a křížku v parčíku u školky. U památníku padlých bylo provedeno vyčištění, konzervace a obnova nápisů u křížku, který připomíná válečné střetnutí Rakouska a Pruska, celková renovace již značně poškozeného objektu.

Stavební činnost ve Vísce byla ve srovnání s předcházejícím rokem nižší, ve výstavbě rodinného domku pokračoval pan Zdeněk Březina z č. p. 7.

Dopravní obslužnost obce dočasně narušila zmíněná stavba mostu, která zkomplikovala spojení s Malčí. K větším problémům došlo zpočátku především v autobusové dopravě, kde první týden po uzavírací vypukl značný chaos, když autobusy dojížděly do obce pouze ve směru do Chotěboře, ale cestující v obráceném směru již řidiči vesměs vysazovali v Nové Vsi u odbočky na Bezlejev. Zhruba po týdnu se však situace částečně stabilizovala.

V letošním roce také vyvrcholila v loňském roce započatá vlna telefonizace obce. Telefonní přípojku obdrželi všichni žadatelé a telefon tak má již nadpoloviční většina domácností ve Vísce, což je několikanásobný nárůst ve srovnání se stavem panujícím zde ještě před dvěma lety.

Nejvýraznější událostí v oblasti školství se v tomto roce stala jednodenní stávkou učitelů, která v našem okrese proběhla 20. února. Místní mateřská školka se jí neúčastnila, ale vstoupily do ní základní školy v Nové Vsi, Malči i Chotěboři a také většina tříd chotěbořského gymnázia, tedy prakticky všechna zařízení, která školou povinné děti z Visky navštěvují. Školy na plánovanou akci předem upozornily rodiče dopisy.

K významné změně došlo také v místní mateřské školce. Okresní školský úřad zde vypsal před letními prázdninami pravidelný konkurs na místo jejího ředitele. Do konkursu se přihlásily celkem čtyři účastnice včetně stávající ředitelky paní Jaroslavy Staňkové, která na tomto postu působila od počátku osmdesátých let. O jeho výsledcích rozhodovala komise, na jejíž práci se podílel i zástupce obce.

Vítězně vyšla z konkursu družinářka a učitelka základní školy v Malči paní Ludmila Málková z Vísky č. p. 63, která ve školce dříve působila jako vyučující. Do funkce ředitelky nastoupila s počátkem nového školního roku. Ke stejnému datu z vísecké školky odešla paní učitelka Staňková, za jejíž éry doznalo celé zařízení výrazných změn k lepšímu, ať už rozsáhlými úpravami vnitřku budovy, či zlepšením materiálního vybavení a celkových podmínek pro děti, které sem docházejí.

Kromě výměny ředitelky a také kuchařky žila mateřská školka svým běžným životem. Na počátku školního roku 1996/97 zde bylo zapsáno 26 dětí, osm z nich ke konci školního roku docházku ukončilo. Z různých aktivit školkou pořádaných lze vzpomenout například výlet rodičů s dětmi do skanzenu Veselý kopec či vánoční besídku za účasti sponzorů. K úpravě okolí školky přispěla výstavba chodníku před hlavním vchodem, kterou financovala obec.

Kulturní dění ve Vísce se v podstatě omezovalo na činnost místní knihovny a zájemci o kulturu se proto museli obracet do blízké Chotěboře, která kromě kina a koncertů vážné či jiné hudby nabídla například ochotnické představení studentů místního gymnázia, ve kterém si zahrál i jeden z víseckých gymnazistů.

O poznání barvitější podobu měl společenský život v obci, o který se staraly především zdejší spolky. Velmi aktivní byl tentokrát především místní Sbor dobrovolných hasičů, který v tomto roce oslavil již devadesáté výročí svého založení. Oslavy této události vyvrcholily 7. července. V tento den se uskutečnila slavnostní schůze hasičského spolku v sokolovně, během níž za účasti zástupců okresního výboru hasičské organizace proběhlo předávání vyznamenání a čestných uznání zasloužilým členům sboru a také přijímání nových členů. Po ukončení schůze proběhl slavnostní pochod hasičů v uniformách od požární zbrojnice k pomníku padlých, kde jejich zástupci položili věnec. Slavnostní den pak zakončila večerní taneční zábava.

Nejzáslužnějším činem tohoto roku na půdě hasičského sboru se ale jistě stalo založení ženského hasičského družstva, v jehož rámci šest nově přijatých členek společně natrénovalo sestavu a s ní se pak účastnilo i okrskové soutěže hasičů. Víška se tak v tomto roce zařadila mezi nemnohé obce v okolí, které se mohou vykázat vlastním hasičským družstvem žen, což bezesporu představuje ten nejlepší způsob, jak si připomenout kulaté výročí založení sboru.

Ve stínu místních hasičů nezůstala ani TJ Sokol Víška, v níž se dění jako obvykle soustředilo ponejvíce okolo fotbalu. V něm přinesla jarní část sezóny výrazný propad mužstva A z osmého na čtrnácté místo okresního přeboru a jen náhoda rozhodla o tom, že mužstvo nesestoupilo o kategorii níže. V podobném duchu proběhla i podzimní část nové sezóny, kterou Víška A zakončila jako patnáctá, tedy poslední. B mužstvo uzavřelo fotbalovou sezónu 1996/97 na šestém místě z deseti ve IV. třídě skupiny B. Velkou nevýhodu především pro budoucnost víseckého fotbalu také představovala neexistence žákovského a dorosteneckého mužstva.

Z dalších aktivit zaslouží pozornost zejména pokračující přátelské kontakty s fotbalisty z německého Löhmenu, kam členové místního Sokola podnikli úspěšný zájezd za účasti dvaceti osob. Návštěva vyvolala dobrý ohlas na německé straně a jako jeho důkaz může sloužit i článek v tamějším regionálním tisku, který vyšel pod titulkem „Přátelé byli na návštěvě“.

Nezaháel ani místní rybářský spolek, který vedle každoročních brigád a výlovů zorganizoval například i soutěž místních rybářů o největší úlovek. Ve své činnosti pokračoval i poměrně početný Bago klub Víška.

Společenský život v obci vrcholil samozřejmě tanečními zábavami, kterých proběhlo v tomto roce celkem pět, z nichž nejvíce byla navštívena výše zmíněná výroční hasičská a také posvícenská uspořádaná rybářským spolkem. Taneční večery organizovala ve vlastní režii i vícecká mládež a jejich výtěžek použila na zakoupení vybavení své místní klubovny.

Volební rok 1998 se přihlásil o svou existenci poměrně teplou zimou. Blátivé počasí, které trvalo od začátku roku, vystřídal sníh a mráz až v poslední dekádě ledna, ale klasická zima s nejnižší teplotou – 22° C trvala pouze tři týdny. Již v druhé polovině února padaly teplotní rekordy a ve Vísce bylo naměřeno na tuto dobu neobvyklých + 16° C. Jaro proto začalo prakticky již v únoru a kromě krátkého návratu zimy v druhém březnovém týdnu, během něhož rtuť teploměru klesla dokonce na – 19° C, převládalo až do června teplé počasí. Již na počátku května přišla první tropická vedra, když se teploměr osmý den tohoto měsíce vyšplhal až na 30° C, podobně jsme se ohřáli i poslední květnový týden. Celý květen byl i velmi suchý a k extrémním projevům počasí se v jeho předposlední den připojilo i silné krupobití, při němž hojně stékalo bahno z okolních polí a došlo i ke škodám na zemědělských porostech.

V červnu se ujal vlády Medard a deštivo a chladno vydrželo přesně podle pranostiky až do poloviny následujícího měsíce. Teprve poté nastoupilo pravé teplé léto, které vyvrcholilo na konci první srpnové dekády, kdy teploty dosahovaly až 35° C ve stínu. Naopak podzim byl vesměs chladný a deštivý. Již v polovině listopadu začaly trvalejší mrazy, ale sníh se dostavil až na Mikuláše, avšak už za dva dny ho bylo přes 30 cm. K lítosti místních dětí nevydržel příliš dlouho, ale po krátké přestávce opět zavládlo mrazivé počasí, které trvalo až téměř do konce roku, i když sníh se objevoval spíše symbolicky.

Počet obyvatel ve Vísce poklesl ve srovnání s minulým rokem na 176. Obec zaznamenala úmrtí tří svých občanů. Dne 14. srpna zemřel ve věku 72 let Jiří Košumberský z č. p. 56, dne 23. září ve věku nedožitých 65 let Jaroslav Sedláček z č. p. 36 a dne 31. října Miluše Motlová z č. p. 45, která se dožila 77 let. Narodil se Roman Sadílek v č. p. 67 a Klára Slanařová v č. p. 10.

Po delší odmlce se ve Vísce uskutečnily dvě svatby. V únoru se vdávala Magda Fikarová z č. p. 10 a v červnu Lenka Březinová z č. p. 68, která ovšem naši obec opouští. K tomuto kroku se bohužel chystají i další mladí lidé, což pouze potvrzuje skutečnost, že jejich odchody z obce patří již velmi dlouhou dobu k našim výrazným problémům a jejich vinou se nad Vískou, tak jako nad jinými venkovskými oblastmi, vznáší hrozba pomalého vymírání či přetváření v převážně důchodcovsko – chatařskou osadu s malým počtem trvale bydlících obyvatel a tudíž i minimálními finančními prostředky na rozvoj obce a její samostatnou existenci.

Stěhování mladých lidí z venkovských sídel do měst je do značné míry zákonitým jevem, který zapříčiňuje nedostatek pracovních příležitostí, komplikované dopravní spojení a další skutečnosti zmíněné již v úvodní části této kroniky. Přesto by se obec měla v zájmu vlastní budoucnosti pokusit tento problém řešit a motivovat mladé lidi k setrvání ve Vísce. Vhodnou a reálnou formou této motivace by se mohla stát především podpora individuální bytové výstavby, tak jak se to již děje v některých jiných obcích v republice. Ty využívají poměrně široké škály různých prostředků od přímé finanční dotace či výhodných půjček až po bezplatný převod obecních pozemků na stavějícího, či bezplatné poskytnutí dřeva z obecních lesů na

novostavbu. Přestože finanční rozpočet Vísky, pro nějž je v současnosti prioritou finančně velmi náročná plynofikace, neumožňuje momentálně velkorysý přístup k této záležitosti, stály by uvedené či jiné formy podpory jistě alespoň do budoucna za úvahu. Mimo jiné i proto, že finanční příjmy obce závisí do značné míry na počtu zde žijících obyvatel, z čehož vyplývá, že prostředky investované do zvýšení atraktivity bydlení ve Víscce se jí bohatě zúročí.

Nejdůležitější událostí politického a veřejného života v obci se tak jako přede dvěma lety staly dvoje volby, tentokrát parlamentní a do obecního zastupitelstva. Předčasné parlamentní volby, ve které vyústilo vytvoření dočasné avšak všeobecně oblíbené a respektované vlády složené z odborníků a zástupců menších koaličních stran, k níž došlo po faktickém rozpadu nejsilnější strany bývalé koalice ODS na podzim 1997, proběhly ve dnech 19. a 20. června. Občané mohli během volebního aktu, který se uskutečnil jako obvykle v budově mateřské školky, vybírat jednu ze dvanácti kandidátek politických stran a sdružení. Volby přinesly vítězství doposud vždy opoziční sociální demokracie, která pak po překvapivé a dosti nestandardní dohodě o podpoře s nejsilnější pravicovou stranou ODS vytvořila první levicovou a pouze z jedné strany složenou vládu v historii České republiky.

Předehrou k volbám se samozřejmě stala ze všech stran útočící předvolební kampaň, byť ve srovnání s tou předcházející méně nákladná a bombastická. Ve Víscce se v ní viditelněji prezentovaly pouze parlamentní strany. Volily především cestu rozesílání informačních letáků či volebních novin, což se týkalo především sociálních demokratů, komunistů a lidovců, kteří ke svým materiálům přidávali i sáček čaje. V obci nechyběly ani tradiční plakáty, v jejichž vyvěšování opět dominovali místní příznivci republikánů, i když museli tak jako před dvěma lety čelit jejich strhávání. V Chotěboři pak bylo možné navštívit větší volební mítinky lídrů kandidujících stran, například předsedy ODS Klause či lidovců Luxe.

Samotný volební akt se u nás jako obvykle vyznačoval vysokou volební účastí voličů, kterých k volbám přišlo 89,9 % tedy o 15 % více, než vykazoval celostátní průměr. Jednoznačným vítězem se tak jako na celostátní úrovni stala sociální demokracie, pro níž zde hlasovala více než třetina zdejších voličů. Druzí skončili občanští demokraté s 15 %, za nimi s téměř 14 % komunisté. Ti odsunuli na čtvrté místo lidovce, kteří v obci nejvíce ztratili ve srovnání s minulými volbami. Pátá skončila nově vzniklá Unie svobody s 10 %. Ve srovnání s celorepublikovými volebními výsledky zde nejvíce propadla ODS, a to více než 12 %, ostatní jmenované strany mírně získaly, nejvýrazněji o 5 % v případě lidovců. Jejich pořadí zůstalo stejné jako na celostátní úrovni.

Větší význam pro život v obci však měly volby do obecních zastupitelstev, které se konaly ve dnech 13. a 14. listopadu. Přípravy na ně začaly u nás již v srpnu, kdy se na úrovni místních spolků projednávaly návrhy kandidátů, kterých se v konečné fázi sešlo 11. Pět z nich navrhly na své schůzi vícecké ženy, čtyři vzešli z řad Sokola a dva zastupovali dobrovolné hasiče. Na kandidátní listině do sedmičlenného zastupitelstva figurovali jako nezávislí kandidáti.

Volebního aktu se zúčastnilo 113 oprávněných voličů, tj. 84,3 %, což představovalo o téměř 40 % větší údaj než celostátní průměr. Do obecního zastupitelstva byli zvoleni kandidáti v následujícím pořadí: Čapek Ondřej, Březina Pavel, Moravcová Helena, Kalvoda Jaroslav, Kubát Antonín, Kalvoda Ladislav a Čapek Břetislav. Nejúspěšnější kandidát získal

97, tj. 85 %, z odevzdaných hlasů, dolní limit pro vstup mezi zastupitele vycházel na 56 – tedy 49,5 % – hlasů. Nejmladšímu členovi zastupitelstva je 23 let, nejstaršímu 59. Čtyři ze zvolených zastupitelů působili v této funkci již v minulém volebním období.

Na první schůzi nově zvoleného obecního zastupitelstva, která se sešla 26. listopadu složili jeho členové slib podle znění volebního zákona a jmenovali finanční a revizní komisi zastupitelstva. Vrcholem schůze se stala volba starosty a místostarosty. Starostou obce byl na další funkční období již potřetí od znovu osamostatnění zvolen Pavel Březina z č. p. 7 a místostarostou tak jako v předcházejícím funkčním období Ladislav Kalvoda z č. p. 46.

Kromě obměny podstatné části obecního zastupitelstva došlo v tomto roce i ke změně na postu hospodářky obce. Dosavadní hospodářka paní Iveta Grundová požádala na počátku roku o uvolnění ze své funkce. Obecní zastupitelstvo vypsalo následně na uvolněné místo výběrové řízení. Do něj se přihlásila jako jediná kandidátka paní Marie Březinová z č. p. 7 a její jmenování poté zastupitelé schválili. Nová hospodářka převzala agendu obce k 1. červenci 1998.

Obecní zastupitelé se v roce 1998 na svých schůzích sešli celkem 8x, z toho v šesti případech ještě v předvolební sestavě. K nejčastěji projednávaným otázkám patřily vedle různých finančních záležitostí především problémy týkající se mateřské školy, komunálních voleb, velká pozornost byla věnována připravované plynofikaci obce.

Rozpočet Vísky v tomto roce měl ve své konečné podobě k dispozici příjmy ve výši 935 850 Kč, naopak výdaje představovaly částku 992 590 Kč. Největší položku výdajové stránky rozpočtu představovala druhá splátka za místní prodejnu potravin ve výši 300 000 Kč, obec také již hradila výdaje spojené se zadáním stavby plynofikace. Tradičně finančně náročná byla i péče o provoz mateřské školky a o obecní les, který ovšem do obecní pokladny značné prostředky také přinesl.

Hospodářský život ve Vísce tak jako v celém státě do jisté míry ovlivňovala již z minulého roku pokračující recese ekonomiky státu, která se v druhé polovině roku změnila v otevřenou krizi. Po několika letech se nejen výrazně zpomalil růst platů, ale v mnoha odvětvích, například ve státní správě, došlo i k poklesu reálných mezd. Rychle začala narůstat nezaměstnanost a také u nás se tak shánění práce především pro mladé lidi, kteří ukončili školní docházku, stává čím dál větším problémem.

Zemědělské družstvo Nová Ves-Víska se celý rok potýkalo s poklesem výkupních cen za většinu své produkce. Představenstvo čelilo tomuto vývoji snahou o úsporu nákladů, v jejímž rámci byly sníženy také stavy manuálních pracovníků družstva o 9 osob, takže celkový počet zaměstnanců družstva klesl z 63 na 54 osob. Díky těmto úsporným opatřením nakonec družstvo zakončilo své hospodaření se ziskem překračujícím dva miliony korun, ale vlivem výrazného zpoždění plateb svých odběratelů se potýkalo s rostoucím nedostatkem financí a následnou druhotnou platební neschopností. Platy se ve většině jeho provozoven proto nezvyšovaly. Výsledky živočišné výroby dosahovaly poměrně solidní úrovně, úspěch představovalo například uznání šlechtitelského chovu skotu v Nové Vsi. Došlo i k jistému zlepšení ve výrobě rostlinné, například k ve srovnání s loňským rokem k vyšším hektarovým výnosům u řepky (2,34 t/ha) či ozimého ječmene (4,84 t/ha), naopak se příliš nedařilo jařinám.

Také firma Lacman se potýkala s ekonomickými problémy, které vedly k omezování počtu pracovníků. Své stavební aktivity zde její majitel omezil na minimum a realizoval pouze menší úpravy uvnitř budovy skladů.

Oproti tomu místní prodejna potravin se již plně a úspěšně zaběhla a ke spokojenosti svých zákazníků postupně rozšiřuje a zpestřuje sortiment nabízeného zboží. Ten ve srovnání s érou Jednoty vyniká především v nabídce drogistické a textilní produkce.

Pohostinství U Fajmanů v letošním roce od konce září zkrátilo otevírací dobu o úterý a středu a omezilo ji tak na poslední čtyři dny v týdnu. Vzniklé mezery využila vísecká mládež a ve zbývající části týdne čepovala až do konce roku pivo ve vlastní režii ve své klubovně, takže místní štamgasti nebyli k nelibosti svých manželek o možnost každodenního posezení u oblíbeného nápoje ochuzeni.

Stavební práce provádělo ve Vísce hned několik rodin. Ve stavbě rodinného domku pokračoval Zdeněk Březina z č. p. 7, rozsáhlejší úpravy svých bytových prostor prováděli Roman Grund z č. p. 13 či Ludmila Paclíková v č. p. 57, Jiří Fikar z č. p. 10 vybudoval tři vodní nádrže pro chov pstruhů, přestavovalo či přistavovalo se i na několika dalších místech v obci.

Ze stavebních počinů obce zasluží zmínku výměna kříže, který stojí za obcí u pravé strany silnice z Vísky do Pukšic, kde odbočuje cesta k rybníku Společný. Dubový kříž se na tomto místě nachází již od nepaměti, což dokládá i název sousedního pole, které na katastrální mapě z roku 1880 nese název U kříže. O jeho původu či důvodu postavení není nic známo, podle některých tradic, samozřejmě nepotvrzených, sahají jeho kořeny až do období třicetileté války. Protože stav této památky byl již delší dobu z důvodů značného stáří nevyhovující, rozhodla se obec pro jeho výměnu a v letošním roce byl nahrazen křížem novým vyrobeným v sousední Malči z dubu víseckého obecního lesa.

Autobusové spojení zůstalo až na několik drobných posunů v jízdních řádech na stejné úrovni jako v loňském roce. K výrazné proměně ovšem došlo v oblasti spojů. Vedení České pošty oznámilo během dubna obci změnu příslušnosti k poštovnímu úřadu pro Vísku z dosavadní Malče na Chotěboř z důvodu přechodu na automobilový rozvoz poštovních zásilek v obcích bez vlastního poštovního úřadu. Změnu Česká pošta provádí v rámci snah o snížení svých provozních nákladů. Obecní úřad poté na základě zde uspořádané ankety poštu požádal, aby nedoručené zásilky ukládala v Nové Vsi.

Výměna příslušnosti k poštovnímu úřadu se uskutečnila k 1. říjnu 1998. Poštovní zásilky jsou od té doby do obce dopravovány automobilem z Chotěboře a zde ho obvykle mezi půl devátou a desátou hodinou roznášejí dva poštovní doručovatelé. Nedoručené zásilky si občané mohou vyzvednout na poště v Nové Vsi.

Popsaná změna přispěla ke zlepšení kvality poštovních služeb, rozvoz zásilek se děje dříve, než tomu bylo v době spádovosti pod Maleč. Výhodou je i možnost vyzvedávat si zásilky v místě pracoviště, kterým je pro většinu místních občanů Chotěboř či Nová Ves. Dosavadní příslušnost k Malči nebyla příliš populární, protože vzhledem k místu zaměstnání a větší blízkosti vyhovovala většině ve Vísce spíše spádovost pod Novou Ves, kam Víška patřila od roku 1960 až do počátku devadesátých let.

Velké množství aktivit vyvíjela také místní mateřská školka, kde během školního roku 1997/1998 postupně rostl počet dětí z 21 zapsaných v září až na 31 na konci školního roku. Paní učitelky se svými dětmi uskutečnily například výlet do Prahy spojený s návštěvou lední revue, výlet do jihlavské ZOO, letní pěší túru údolím Doubravky, či společně připravily vánoční besídku pro rodiče a sponzory.

Počet školy navštěvujících dětí a studentů v obci již několik let klesá v souvislosti s celkovým poklesem počtu narozených dětí. Dokladem toho je i skutečnost, že po dlouhé době žádné z víseckých dětí nezahájilo letos povinnou školní docházku.

Z kulturních událostí v blízkém okolí stojí za zmínku především oslava 710. výročí založení Nové Vsi, respektive první písemné zmínky o ní, která pochází z roku 1288. V rámci slavnostní připomínky tohoto data novoveský obecní úřad zorganizoval setkání rodáků a přátel Nové Vsi, které se konalo 15. srpna. Jeho program zahájilo dopolední vystoupení sokolů a hasičů, následovala mše svatá v místním kostele, odpoledne pak vystoupení žáků místní základní školy a hudebního souboru Lučanka. Celou akci, kterou navštívila i řada víseckých občanů, pak uzavírala večerní taneční zábava. Dodejme jen, že i naše obec by se mohla touto vydařenou akcí inspirovat a že si v případě podobně významného výročí (první písemná zmínka o Vísece pochází z roku 1515) obdobně důstojným způsobem připomene své založení.

Bez výraznějších změn pokračovala v tomto roce i tradiční činnost místních spolků a sdružení. Dobrovolní hasiči provedli v obci preventivní prohlídky komínů, zorganizovali několik brigád na sekání trávy na obecních pozemcích, úklid klestí v obecním lese či sběr starého železa a vylepšili i své materiální vybavení nákupem nové sady hadic. Jejich družstva – mužské a ženské – se zúčastnila okrskové soutěže v Nové Vsi a také letního setkání hasičů v Chotěboři. Poklonu zaslouží především družstvo děvčat, které skončilo třetí na okrskové soutěži a na svá vystoupení se připravuje s viditelným elánem, velkým nasazením a vytrvalostí, kterou by jim mohli závidět i jejich mužští kolegové. Svými výkony se místní hasičky mohou plně rovnat s jinými ženskými družstvy v okolí, které nacvičují mnohem delší dobu. Jejich kvality dokládá i skutečnost, že během chotěbořského letního setkání dosáhly lepšího času než místní muži, kteří často spíše než na hřišti „trénují“ v pohostinství U Fajmanů.

Vísecký Sokol soustředil své úsilí především na podporu svých fotbalistů. Družstvo mužů, které se v pátek odpoledne pravidelně schází na tréninku, se v okrskové soutěži umístilo na posledním 15. místě okresního přeboru a novou sezónu 1998/99 tedy zahájilo ve III. třídě. Pod vlivem tohoto sestupu došlo s počátkem nové sezóny ke zrušení mužstva B a především k dalšímu důležitému momentu pro místní fotbal – založení družstva žáků, které pod vedením Milana Hořínka a Jaroslava Stejskala pravidelně trénuje a již v prvním roce své existence se zúčastnilo okrskové soutěže. Tento počín zaslouží velké uznání mimo jiné proto, že se jím pro místní děti rozšířily možnosti smysluplného trávení volného času. Mezi ně samozřejmě patří již tradiční každoroční pondělní cvičení žáků a žákyň tzv. „sokoly“, jež probíhají již několik let pod vedením pana Josefa Málka z čp. 63.

Z tradičních aktivit pokračovalo i partnerství našich fotbalistů s fotbalisty německého Löhmenu, kteří v květnu opět navštívili na čtyři dny Vísku a místní Sokol pro ně připravil bohatý program.

Ve svém působení pokračoval i Bago klub Víška, jehož členové se také pravidelně scházejí v neděli dopoledne a jejich „fotbálek“ se tak již stal neodmyslitelnou součástí koloritu víkendů v obci.

Pro poslední z řady místních sdružení – rybářský spolek představoval vrchol sezóny říjnový výlov rybníka Společný, na němž vedle pro své členy povinných brigád uspořádali i několik společných chytání ryb.

Ke společenskému životu ve Vísce samozřejmě patřily taneční zábavy pořádané zdejšími spolky. Vedle těch v tradičních termínech jako je pouť, posvícení či Silvestr měla značný ohlas například i diskotéka organizovaná u příležitosti příjezdu již zmíněných fotbalistů z německého Löhmenu. K tradičním událostem společenského dění samozřejmě patřilo i pálení čarodějnic, stavění májky, kromě obecní tentokrát ještě u Březinů č. p. 68, či nedělní zápasy místního fotbalového družstva. Četné aktivity organizovala i vísecká mládež, vedle provozování její klubovny k ní patřilo například pálení ohně na rozloučení s letními prázdninami.

1999

Rok 1999, kdy uplynulo 720 let od pravděpodobného vypálení Rouzeně, jejíž likvidace se podle pověstí stala impulsem k založení Vísky, začal nepříliš studeným lednem s minimálním množstvím sněhu. Právě zimní počasí s mrazy a sněhovou pokrývkou se dostavilo až na konci tohoto měsíce a trvalo k velké radosti místních dětí a běžkařů až do přelomu února a března. Jarní měsíce byly poměrně teplé a zpočátku i relativně suché a již na konci dubna se teplota ve Vísce vyšplhala na tropických 25° C, následkem čehož vše poněkud dříve než obvykle rašilo a kvetlo.

Po rychlém jaru přišel deštivý a spíše chladný červen a počátek července. Jeho nejvýraznějším momentem se stal 6. den tohoto měsíce, kdy se nad Vískou přehnalo krupobití, které v podobném rozsahu nezasáhlo obec již několik let. Kroupy padaly o velikosti až 5 cm a na zemi ležely ještě dvě hodiny po dopadu. Výsledkem půl hodiny trvajících hrátky počasí byly značné škody v podobě potlučených zahrádek, několika rozbitých oken a skleníků, strženého elektrického vedení a značného poškození zemědělské produkce.

Léto od poloviny července probíhalo ve znamení teplého a suchého počasí, které vydrželo i během neobvykle teplého září, kdy se teploty běžně pohybovaly okolo 25° C, tedy několik stupňů nad dlouhodobým průměrem. K výraznějšímu ochlazení došlo až druhý říjnový týden, ale i zbytek podzimu lze označit za poměrně suchý. První mrazík se objevil v noci na 13. října, první sníh pak napadl už ze 14. na 15. listopadu. Stálá i když slabá sněhová pokrývka se ve Vísce držela od Mikuláše prakticky až do konce roku, takže Vánoce proběhly opět na sněhu.

Pravděpodobně nejvýraznější a nejvíce očekávanou událost z oblasti přírodních jevů v tomto roce představovalo zatmění Slunce, jeden z nejkrásnějších úkazů, které lze podle odborníků spatřit na obloze. Zatmění proběhlo dne 11. srpna a na našem území bylo pouze částečné. Postupné zakrývání Slunce Měsícem začalo v 11,21 a vrcholilo v 12,54, kdy byl sluneční kotouč zakryt z 94 %, takže se vytvořilo šero a citelně se ochladilo. Celý přírodní úkaz, pro jehož sledování jsme v obci hlavně v době vyvrcholení měli naštěstí, na rozdíl například od Prahy, jasné počasí, skončil ve 14,04. Za zmínku stojí i skutečnost, že poslední zatmění tohoto rozsahu se u nás uskutečnilo před 112 lety a další podobné se podle předpovědi astronomů očekává až v roce 2175.

Počet obyvatel Vísky dosáhl ke konci roku 1999 čísla 185. Obec zaznamenala úmrtí jednoho spoluobčana – dne 6. února zemřel pan Josef Kalvoda z č. p. 33. Nenarodilo se žádné dítě, uskutečnila se jedna svatba – oženil se Ondřej Čapek z č. p. 73.

Politický a veřejný život ve Vísce ovlivňovala nejvíce zasedání obecního zastupitelstva, které se v tomto roce sešlo celkem jedenáctkrát. K nejčastěji projednávaným bodům patřily záležitosti týkající se plynofikace obce a jejího financování a prodej akcií společností Východočeská plynárenská a. s. a Východočeská energetika a. s. .

K důležitým otázkám, které bezprostředně ovlivní budoucí vývoj obce a které se v tomto roce také ocitly na pořadu jednání obecního zastupitelstva, patřilo také projednávání územního

plánu Vísky. Pro obec ho zpracovávala havlíčkobrodská firma Drupos – projekt v. s. o. Firmou vypracovaná a obci předaná studie by měla sloužit především jako podklad pro řízení výstavby ve Vísce. Jejím cílem také bylo posoudit její potřeby v doplnění technické a občanské vybavenosti, zlepšování místního životního a přírodního prostředí a vytypovat plochy pro případné novostavby, vše na minimálně deset let dopředu. Výsledná podoba plánu obsahuje kromě poměrně zevrubné charakteristiky současného stavu obce tři podrobné mapy, na kterých jsou vymezeny plochy pro stavbu celkem čtrnácti rodinných domků, nejvíce – osm – z nich na severozápadním okraji Vísky u cesty do Heřmaně a zakresleny jsou zde i plochy dalších investičních akcí.

Autor studie navrhl na inkriminované období celkem jedenáct investičních akcí v celkové hodnotě zhruba deseti miliónů korun a to bez již probíhající plynofikace. Finančně nejnáročnější akcí představuje dobudování kanalizace a s ní spojená výstavba kořenové čistírny odpadních vod, z dalších návrhů lze uvést rekonstrukci vodovodních řadů, rekonstrukci cesty do Heřmaně či určitě potřebnou a populární výstavbu rekreačního rybníka s plochou pro slunění a malým parkovištěm, který by měl stát v zatáčkách u silnice z Vísky k hájovně u Pukšic. Všechny plánované akce by určitě výrazně přispěly ke zkvalitnění a zatraktivnění života v obci, otázkou v dalších letech ovšem bude, zda si je nebohatý místní rozpočet bude moci dovolit financovat.

Obecní rozpočet vykázal v roce 1999 příjmy 2 054 290 Kč a jeho výdaje dosáhly 1 715 880 Kč. Výrazný nárůst příjmů oproti loňskému roku způsobil především již zmíněný prodej akcí společností Východočeská plynárenská a Východočeská energetika, které Víška získala od státu na počátku devadesátých let v první fázi jejich privatizace, kdy byla určitá část akcí těchto společností na obce bezplatně převáděna. Prostředky získané tímto prodejem dosáhly 529 900 Kč a budou využívány především pro plynofikaci obce.

Další větší mimořádný příjem představovalo vybírání poplatků na veřejné přípojky při plynofikaci. Na straně výdajů tvořilo největší položku financování prací spojených s zmiňovanou plynofikací, na jejichž úhradu obec v tomto roce vynaložila zhruba třičtvrtě miliónu korun.

Hospodářský život celého státu a do jisté míry i Vísky poznamenala v roce 1999 panující hospodářská krize, která se vedle poklesu různých ekonomických ukazatelů projevovala hlavně růstem nezaměstnanosti, ke kterému dochází i v naší obci.

Nejdůležitější zaměstnavatel ve Vísce Zemědělské družstvo Nová Ves-Víška především v první polovině roku zápolil s problémy vyvolanými poklesem výkupních cen za svoji produkci hlavně u mléka a vepřového masa a opožděnými platbami odběratelů, které vyústily v druhotnou platební neschopnost ve výši několika miliónů korun. Vedení družstva se snažilo na kritickou situaci reagovat snahou o maximální snížení nákladů, což ale nepostačovalo, takže na konci května bylo nuceno přistoupit k plošnému snížení mezd o 20 %. Snížené mzdy se vyplácely dva měsíce, poté mírné zlepšení situace umožnilo návrat k původní výši platů a nevyplacený rozdíl uhradilo družstvo svým zaměstnancům na konci roku.

Z konkrétních provozoven zaznamenala jako obvykle největší ztrátu rostlinná výroba, kde výnosy obilovin a řepky byly podle slov předsedy družstva snad nejnižší v jeho historii. Tuto

skutečnost způsobilo hlavně již zmíněné krupobití z počátku července, ale z dalších faktorů se na nich podepsalo i šetření na hnojivech a ochranných prostředcích. Problémy se nevyhnuly ani živočišné výrobě, například vísecký chov prasat se v první polovině roku potýkal se ztrátou způsobenou poklesem výkupních cen pod úroveň nákladů a teprve ve druhém pololetí se dařilo tuto ztrátu vyrovnávat. Přes výše uvedené nepříznivé skutečnosti skončilo hospodaření družstva s rekordním ziskem přesahujícím dva milióny korun, který byl kromě částečného zlepšení situace v druhé polovině roku z větší části výsledkem rozpouštění finančních rezerv.

Významnou roli v životě družstva sehrála i pravidelně jednou za čtyři roky konaná volba jeho představenstva, předsedy a místopředsedy. Předsedou družstva zvolili účastníci členské schůze na další čtyřleté funkční období ing. Karla Hromicu z Chotěboře, místopředsedou Romana Sadílka z Vísky č. p. 67.

Další podnik na území obce – firma Lacman nevyvíjela v tomto roce žádné výraznější aktivity alespoň na poli stavební činnosti. Výjimku představovala rekonstrukce střechy hlavního objektu firmy. Rok 1999 také přinesl nárůst počtu živnostníků působících v obci o pana Jaroslava Kalvodu z č. p. 41, který podniká v oboru stavebních prací.

Také působení místní prodejny potravin probíhalo bez větších změn, oblíbené pohostinství U Fajmanů v tomto roce rozšířilo otevírací dobu i o středy, takže otevřeno zde mají celkem pět dní v týdnu.

Co se týče investičních akcí, proběhl ve Vísce rok 1999 především ve znamení již delší dobu připravované plynofikace obce. Hlavním důvodem této nejvýraznější a také finančně nejnáročnější stavby posledního přinejmenším desetiletí byl ekologický a přitom prakticky bezpracný a velmi komfortní způsob vytápění, což bude výhodné zejména pro starší občany Vísky, kterých zde rok od roku přibývá. Určitou nevýhodou vytápění zemním plynem, které se již několik let praktikuje například v Chotěboři, ale i dalších sídlech regionu, je poměrně vysoká pořizovací cena pro jednotlivé domácnosti, ale i vyšší náklady na vytápění ve srovnání s uhlím, které zde až do letošního roku převládalo.

Realizace celé rozsáhlé akce započala v květnu a prováděla ji v konkursu vybraná firma M.E.P. s. r. o. Praha. Pro její uskutečnění vzniklo speciálně vytvořené „Sdružení obcí pro plynofikaci podhůří Železných hor“, ve kterém se spojilo 7 obcí regionu Podoubraví. Plynovod, jehož provozovatelem je společnost Východočeská plynárenská, vede z Chotěboře ve dvou větvích, přičemž první směřuje na Libici, Bezděkov a Sloupno, druhá pak přes Novou Ves, Vísku, Maleč na Čečkovice a Jeřišno. Délka hlavního rozvaděče na území naší obce činí 1170 m, délka rozvodů v obci pak 2280 m.

Celkové náklady plynofikace pro Vísku jsou předběžně odhadovány na zhruba 4 100 000 Kč. Celá akce začala být uskutečňována i díky slíbené poměrně velkorysé podpoře státu, konkrétně ministerstva životního prostředí. To slíbilo přidělit na projekt dotaci z Fondu životního prostředí ve výši 37,8 % nákladů a zároveň obci umožnilo vzít si od půjčky na 30 % nákladů s pouze tříprocentním úrokem a dobou splatnosti 5 let, kde je úrokový rozdíl hrazen ze státních prostředků. Jako nezbytná zástava pro půjčku posloužil obecní les, jehož 30,81 ha bylo oceněno na téměř šest a půl miliónu korun.

Obecní zastupitelstvo se za účelem financování celé akce rozhodlo vybírat od domácností, které požádaly o vybudování plynové přípojky, příspěvek na plynofikaci ve výši 3 000 Kč pro trvale bydlící v obci a 5 000 Kč pro chalupáře. Jednotlivé plynofikované domácnosti si také musely zajistit vykopání přípojky od rozvodů podél komunikací ke svým domům a instalování plynoměrů nejčastěji v přístřešcích na uzávěr plynu, které se hromadně objednávaly přes obecní úřad.

Výkopové práce ve Vísce byly zahájeny na počátku září a prováděla je firma Dvořák z Havlíčkova Brodu. Stavebníci postupovali od Nové Vsi a především zpočátku nasadili poměrně rychlé tempo, takže vlastní výkopové práce a s nimi spojené úpravy mohly být ukončeny během prvního listopadového týdne. Ve stejný týden začalo tlakování potrubí vzduchem.

Z dalších investic realizovaných obcí stojí za zmínku oprava silničního mostu přes Novoveský potok, kde bylo omítnuto zábradlí a pod mostem vybudovány betonové chodníčky pro zpevnění.

Stavební činnost v obci prováděli tak jako v minulém roce Zdeněk Březina z č. p. 7, Roman Grund z č. p. 13, Ludmila Paclíková z č. p. 57 a Jiří Janatka z č. p. 53. Autobusové spojení obce s okolím zůstalo na stejné úrovni jako v loňském roce.

Mateřská škola ve Vísce ve školním roce 1998/99 po roce opět obměnila své personální obsazení. S počátkem školního roku zde nastoupila nová učitelka – paní Ivana Vampolová z Chotěboře, v lednu se pak počet učitelek rozrostl na tři o paní Milenu Tirmantingerovou z Leškovic. Všechny tři učitelky s paní ředitelkou a dalším personálem pečovaly o celkem 34 dětí. K úspěchům mateřské školky v tomto školním roce patřilo především otevření logopedické třídy, kde se děti pod vedením paní učitelky Heleny Moravcové učí správné výslovnosti. Z aktivit pořádaných školkou pro děti a rodiče lze uvést například výlet do loutkářského muzea v Chrudimi či návštěvu divadelních představení. Prohlubuje se také spolupráce mateřské školky s dětským domovem v Nové Vsi, jehož zástupci se na akcích školky pravidelně účastní a naopak.

Významnou událost v oblasti školství pro nejmladší školáky a jejich rodiče ve Vísce by mohlo do budoucna představovat vypsání konkursu na místo ředitele základní školy v Nové Vsi, kterou většina nejmladších školáků z obce navštěvuje od první do páté třídy. Novou ředitelkou se zde stala Mgr. Ilona Marková, která vystřídala dosavadního ředitele Mgr. Jaroslava Vítka. Nutno podotknout, že za éry jeho ředitelování, která trvala od roku 1992, úroveň a pověst novoveské školy dosti upadly, což je všeobecně připisováno právě osobnosti bývalého ředitele, který vyučoval nejstarší ročníky školy. Projevem této skutečnosti bylo zaostávání úrovně znalostí žáků pátých tříd z novoveské základní školy za znalostmi jejich vrstevníků a především následné problémy při přechodu na druhý stupeň školy ať už v Malči či v Chotěboři. Situace vyvolávala nesouhlas a kritiku rodičů a na špatnou připravenost dětí z novoveské školy poukazovali i učitelé druhého stupně zmíněných základních škol. Doufejme, že s odchodem zmíněného ředitele a nástupem nové paní ředitelky se situace na novoveské základní škole, která se i díky výše uvedenému potýká s nedostatkem dětí a z toho plynoucí hrozbou zrušení, změní k lepšímu.

V oblasti zdravotnictví došlo v letošním roce k rekonstrukci prostor zdravotního dětského střediska v Malči, na kterou symbolicky přispěla i naše obec.

Významného úspěchu dosáhla v roce 1999 místní veřejná knihovna. V rámci Týdne knihoven v Havlíčkově Brodě byla spolu s dalšími patnácti knihovnami okresu vyhodnocena nově vzniklým oceněním „Knihovna roku“. Při udělování ocenění rozhodovala podle slov ředitelky Okresní knihovny především osobnost knihovníka, aktivity knihovny a její začlenění do života v obci. Zmíněná ocenění se předávala při slavnostní ceremonii 19. října ve Staré radnici v Havlíčkově Brodě za účasti senátora JUDr. Petra Pitharta a náměstka ředitele Národní knihovny v Praze. Za Vísku se jí kromě oceněné knihovnice paní ing. Marie Čapkové zúčastnil i starosta obce pan Pavel Březina.

Ve své každoroční činnosti pokračovaly v naší obci i místní spolky a sdružení. Tón působení TJ Sokol Víška udávali samozřejmě fotbalisté. Jejich družstvo po loňském sestupu do III. třídy nabralo znovu na výkonnosti, podařilo se mu zvítězit ve většině zápasů a sezónu 1998/99 tak zakončilo na pěkném druhém místě své skupiny. Obrození víseckého fotbalu je z velké části zásluhou nového trenéra, kterým se stal pan Pavel Musílek z Chotěboře, který pochází z naší obce. Jeho nástup tak ukončil zdejším fotbalistům tři roky trvající období bez hlavního trenéra. Za zmínku stojí i skutečnost, že jeho kvality ocenil i aktiv fotbalových funkcionářů okresního fotbalového svazu, který mu na počátku roku udělil čestný titul „Fotbalová osobnost roku 1998“. Nadále se scházelo i družstvo žáků, které v přeboru skupiny C skončilo na 9. místě z deseti.

V úzké vazbě na fotbalisty Sokola vyvíjel svoji činnost i Bago klub Víška. U příležitosti tradiční nyní již každoroční návštěvy fotbalistů z německého Löhmenu uspořádal 25. června turnaj v bagu, kterého se zúčastnilo celkem šest družstev – kromě dvou víseckých a německého to bylo například družstvo z Jihlavy či Pardubic. Osazenstvo vítězného družstva Víška A pak své vítězství oslavilo exhibiční „jízdou králů“, která spočívala v tom, že se vítězové shromáždili na valníku a ten potom ve večerních hodinách projížděl tažený traktorem za jásotu veselících se fotbalistů Víškou.

Sdružení dobrovolných hasičů přinesl rok 1999 především volbu nového starosty, za zemřelého Jaroslava Sedláčka. Stal se jím na lednové valné hromadě jednohlasně zvolený dosavadní velitel sboru a člen obecního zastupitelstva pan Antonín Kubát. Místní hasiči samozřejmě také pokračovali ve své každoroční práci na údržbě veřejných prostranství okolo potoka a prodejny potravin. Jejich dvě družstva – mužské a ženské – se zúčastnila okrskové soutěže v Jeřišně a účast víseckých nechyběla ani na srpnovém VII. letním setkání hasičů v Chotěboři.

Také členové rybářského svazu bilancovali a plánovali na výroční schůzi konané na konci ledna. Jejich aktivity se týkaly samozřejmě především údržby jimi spravovaných rybníků, ale nechybělo ani organizování tanečních zábav, určených samozřejmě nejen pro členy spolku.

Společenský život ve Vísce se ani v tomto roce neobešel bez tanečních zábav. Ty se uskutečnily celkem tři – velikonoční, pouťová a taneční zábava uspořádaná u příležitosti zmíněného turnaje v bagu, která se těšila největší návštěvě a slavila asi největší úspěch. Tančilo se také při pořádání vepřových hodů, které zde proběhly v prosinci v režii místních hasičů.

Kromě dalších událostí jako tradičního pálení čarodějnic, stavění a kácení májky nechyběly ani recesistické akce mezi něž lze zařadit kromě již uvedené „jízdy králů" například i lampiónový průvod uspořádaný místní mládeží 8. května večer na trase křižovatka silnic na Novou Ves a na Pukšice – pohostinství U Fajmanů, kde většina jeho účastníků akci symbolicky zakončila.

Jubilejní rok 2000 – poslední v končícím druhém tisíciletí a proto opředený mnoha pověstmi a očekáváními, například obavami z kolapsu počítačových sítí na počátku roku, začal ve Vísece malou silvestrovskou oslavou několika nadšenců ve zdejší sokolovně. Mnohem velkolepěji se slavilo v blízké Chotěboři, kde místní podnikatelé uspořádali mohutný ohňostroj dobře viditelný i z naší obce.

Ráz tohoto přelomového roku udávalo samozřejmě do značné míry počasí, které ho zapsalo do povědomí nejen meteorologů jako nejteplejší od počátku pravidelného měření teplot v pražském Klementinu, tj. od roku 1775, ale také jako rok s mimořádně suchým jarem.

Začátek roku tomuto hodnocení nenapovídal. Leden měl typicky zimní ráz, téměř celý měsíc mrzlo a díky dostatku sněhu panovaly dobré podmínky pro lyžování a další zimní sporty. Devatenáctého ledna zima pomyslně vrcholila sněhovou kalamitou, která zde způsobila neobvykle špatnou průjezdnost silnic. V mnoha oblastech Českomoravské vrchoviny vyhlásily úřady kalamitní situaci, značné množství obcí bylo úplně odříznuto od okolního světa. Velký vítr a velké množství sněhu způsobily, že autobusy přes obec jezdily s velkým zpožděním, nebo vůbec. Kalamitní situace trvala čtyři dny. Naopak únor zimní ráz postrádal a meteorologové ho označili za nadprůměrně teplý s teplotami o čtyři stupně Celsia větší než dlouhodobý normál. V podobném duchu proběhl i březen, který ve svém druhém týdnu přinesl povodeň, při níž se Doubrava vylila z břehů a dosahovala až k prodejně potravin.

Po zimě přišlo nadprůměrně teplé jaro, kdy se například na velikonoce (24. dubna) vyšplhal teploměr až na 25° C. Výrazně teplé počasí doprovázelo mimořádné sucho. Trvalo od konce dubna do června, během něhož teploty přesahovaly 30°C ve stínu. Kromě neobvykle vysokých teplot si vysloužilo označení jednoho z nejsušších jar v posledních desetiletích. Kombinace horka a sucha způsobila značné škody zemědělcům, postiženy byly především porosty máku, jařin, kukuřice a píce. Vše také mnohem dříve kvetlo. O dva až tři týdny dříve než obvykle dozrály například třešně nebo jahody, se stejným předstihem začaly i žně. Letní počasí června pak vystřídal chladný a deštivý červenec s určitým vylepšením počasí v srpnu. Poté následoval netradičně dlouhý a dosti teplý podzim a zima se sněhem a mrazem se poprvé dostavila až před vánočními svátky.

Počet obyvatel obce v roce 2000 ve srovnání s rokem předchozím stoupl o dvě osoby a dosáhl čísla 187. Zemřela paní Marie Musílková z č. p. 5 ve věku nedožitých 76 let. Po několika letech vzrost počet narozených dětí – narodili se celkem tři – Filip Čapek z č. p. 14, Jakub Slanař z č. p. 10 a Lucie Kraibichová z č. p. 71. Byly uzavřeny dva sňatky: mezi Miroslavem Tučkem a Janou Vrběckou, oba z č. p. 63 a mezi Markétou Kubátovou z Vísky č. p. 71 a Romanem Faltejskem z Horní Čermné na Ústeckoorlicku.

Z hlediska politického a veřejného života ve Vísece představovaly jednu z nejvýznamnějších událostí volby do Senátu a zastupitelstva nově vytvořených krajů, v našem případě jihlavského. Do něj má naše obec spolu s celým havlíčkobrodským okresem patřit od 1.

1. 2001, kdy by měla začít fungovat nová správní struktura státu s krajskými úřady a volenými krajskými zastupitelstvy.

Volby proběhly ve dvou kolech. První se uskutečnilo v neděli 12. listopadu a volilo se v něm do krajského zastupitelstva a v prvním kole do Senátu. Druhé kolo senátních voleb proběhlo o týden později. Ve volbách do krajského zastupitelstva si občané mohli vybírat z dvanácti kandidátek – jedenáct patřilo politickým stranám, jedna Sdružení nezávislých kandidátů. Ve volbách do druhé komory Parlamentu se v chrudimském obvodu, jehož je Víška součástí, utkalo šest zájemců o senátorské křeslo.

Volebnímu aktu předcházela samozřejmě předvolební kampaň. Ta se u nás soustředila především na volby senátní a probíhala prakticky již od konce léta. Stalo se tak díky zajímavému souboji tří nejvýraznějších osobností ze šesti kandidátů – stávajícího senátora našeho obvodu a prvního předsedy Senátu Petra Pitharta, který kandidoval za lidovou stranu v rámci Čtyřkoalice, vlivného člena ODS Petra Štěpánka a Miroslava Šloufa – šéfa poradců současného sociálnědemokratického premiéra Zemana. Zápas těchto kandidátů stál po celou dobu kampaně v centru pozornosti celostátních médií a stal se pravděpodobně nejsledovanějším kláním v rámci senátních voleb, především díky kontroverzní osobnosti Miroslava Šloufa, který má za sebou minulost komunistického aparátčíka a byl tiskem obviňován prosazování totalitních praktik v politice.

Ve Víšce se z těchto kandidátů zviditelnil především Miroslav Šlouf, který obec se svým volebním štábem již v září osobně navštívil. Před jeho návštěvou obdržely domácnosti v obci písemnou pozvánku na setkání s kandidátem a Víška byla „vyzdobena“ předvolebními plakáty sociálních demokratů a pana Šloufa osobně. Devatenáctého září odpoledne dorazil sám kandidát se svým čtyřčlenným volebním týmem. Poté, co jejich automobil s ampliíonem objel vesnici, aby hlasitě upozornil na neobvyklou návštěvu, zaparkoval celý štáb u autobusové čekárny, kde jeho členové rozložili slunečník a připravili propagační materiály. Šéf premiérových poradců pak setrval v obci zhruba třičtvrtě hodiny, z toho půl hodiny čekal až se dostaví první zájemce o kontakt. Po půl hodině skutečně přišli čtyři místní občané. Pan Šlouf s nimi zabředl v asi čtvrt hodinový rozhovor během kterého rozdával letáčky s programem, kde kromě pracovních příležitostí pro všechny a dotací prakticky na všechno sliboval mimo jiné i zvěř v lesích. Po krátké diskusi, při níž nikoho nepřesvědčil, pan kandidát Víšku opustil a celé zajímavé zpestření předvolební kampaně tím skončilo.

Vlastní volby se ve Víšce jako obvykle vyznačovaly poměrně vysokou účastí. Celkem zde v prvním kole přišlo k urnám 52 % voličů, což více než o 18 % přesahuje celostátní průměr. O týden později zde pak volilo 31 % voličů. Z voleb do krajského zastupitelstva vyšla ve Víšce vítězně Čtyřkoalice se ziskem 34 % (celostátně druhá s 23 %, v kraji první s 25 %). Na druhém místě se s patnácti procenty umístila sociální demokracie (celostátně čtvrtá, v kraji pátá), na třetím místě se čtrnácti procenty pak Sdružení nezávislých kandidátů (celostátně páté, v kraji čtvrté). Stejný počet hlasů jako nezávislí získali v obci komunisté (v kraji druhí, celostátně třetí) a pouze sedm procent hlasů získala celostátně první ODS (24 %). Na základě výsledků těchto voleb pak byla v Jihlavě sestavena krajská rada, kde většinu křesel získala Čtyřkoalice. Do funkce hejtmana kraje byl za toto seskupení zvolen lidovec František Dohnal.

V prvním kole voleb senátních v obci jednoznačně zvítězil Petr Pithart se ziskem 56 % hlasů, na druhém místě skončil Miroslav Šlouf (12 %) a na třetím Petr Štěpánek (10 %), který ovšem jako druhý v okrsku postoupil do druhého kola, jež proběhlo o týden později. V něm pak Petr Pithart posílil svoji pozici v rámci obce na 84 % hlasů. S podobně jednoznačnou převahou zvítězil i v celém obvodě a obhájil tak své senátorské křeslo na dalších šest let. Brzy po volbách byl po dvouleté přestávce znovu zvolen do funkce předsedy Senátu.

Obecní zastupitelstvo se v roce 2000 sešlo celkem devětkrát téměř vždy za plné účasti zastupitelů. K nejčastěji projednávaným otázkám patřilo hospodaření obce, záležitosti týkající se mateřské školky a na počátku roku i plynofikace. Na prvním zasedání byl odsouhlasen prodej právě zprovozněného plynovodu Východočeským plynárnám za částku 4 200 000 korun, kterou obdrželo Sdružení obcí pro plynofikaci podhůří Železných hor, které celou plynofikaci zajišťovalo. Na srpnovém zasedání schválilo zastupitelstvo také mimo jiné dokument požadující začlenění bývalého chotěbořského okresu do Pardubického kraje.

Zmíněný požadavek přičlenění k Pardubicím souvisí s tím, že příslušnost k nově vytvářenému jihlavskému kraji není v obci a na celém Havlíčkobrodsku vnímána jednoznačně a velmi silně se zde ozývají hlasy po připojení celého okresu, nebo alespoň Chotěbořska, k pardubickému kraji. Výrazem tohoto volání bylo i podepisování petice s tímto požadavkem, které zde probíhalo v rámci podzimních voleb a s níž ve Vísece vyjádřila souhlas většina těch, kteří přišli odevzdat svůj hlas. Pro příslušnost k pardubickému kraji mluví jednak skutečnost, že Chotěbořsko bylo jeho součástí do roku 1960, přirozená spádovost regionu pod Pardubicko, ale i lepší dopravní spojení do Pardubic, především co se týče železniční dopravy.

Rozpočet obce disponoval v roce 2000 s příjmy ve výši 1 142 000 Kč, výdaje dosáhly 972 000 korun. K nejvýraznějším výdajovým položkám patřila platba za plynofikaci na účet Sdružení obcí pro plynofikaci podhůří Železných hor, výdaje na mateřskou školku a na péči o vzhled obce.

Z hospodářského hlediska patřil rok 2000 ke spíše příznivým. Ekonomika státu se začala vzpamatovávat z předcházející krize, obnovil se hospodářský růst a začala klesat i nezaměstnanost, což se projevilo i ve Vísece.

Také stále zřejmě nejsledovanější podnik v obci – Zemědělské družstvo Nová Ves-Víska prožil z hlediska svého hospodaření poměrně úspěšný rok a to i přes panující špatné klimatické podmínky, především již zmíněné sucho v průběhu jarních měsíců. Dobré hospodářské výsledky zapříčinil především růst výkupních cen u většiny zemědělských produktů. Díky tomu hospodaření družstva výrazně negativně neovlivnil suchem způsobený pokles výnosu obilovin, který představoval pouze 3,83 t/ha (průměr od roku 1992 je 4,14 t/ha). Naopak o 60 ha vzrostla plocha, na které se obiloviny pěstovaly a to zejména u pšenice. Důvodem pro toto rozšíření byla snaha o lepší zajištění potřebného množství krmiva pro živočišnou výrobu. Mírně nadprůměrné hodnoty dosáhl výnos dlouhodobě ziskové řepky (2,74 t/ha) a sklidilo se i dostatečné množství kukuřice a píce.

Dobré výsledky zaznamenala i živočišná výroba. Z investičních akcí představovala největší položku výstavba výkrmny býků v Nové Vsi, probíhaly také přípravy plánované rozsáhlé rekonstrukce odchovny prasat ve Vísece, která se má uskutečnit v následujících letech.

Firma Lacman s. r. o. prováděla v tomto roce rekonstrukce skladových prostor uvnitř budovy bývalého kravína. Postarala se také o zviditelnění Vísky na televizní obrazovce – dne 17. srpna proběhla totiž v dlouhodobě nejsledovanějším televizním pořadu v zemi v Televizních novinách televize Nova reportáž o finančních problémech podnikatelů, od kterých firmy nakoupí zboží, nezplatí ho a poté se rozpustí. Firma Lacman, o které reportáž pojednávala, získala údajně touto cestu pohledávky ve výši 2,5 miliónu korun. Reportáž byla natáčena ve Vísce a dokreslovaly ji záběry ze skladovacích prostor firmy s jejími pracovníky.

Místní prodejna potravin se musela nejen v tomto roce v rostoucí míře potýkat se zvyšující se konkurencí obchodních řetězců, z nichž například Penny Market otevřel během léta velkoprodejnu v Chotěboři. Pro stále více obyvatel regionu se tak nákup v zařízeních tohoto typu stává vzhledem k nižším cenám a větší nabídce čím dál tím více atraktivnější a je využíván především těmi, kdo pracují v Chotěboři nebo mají k dispozici svůj automobil, což dnes představuje už valnou část obyvatel obce. Tento trend platí ovšem obecně pro většinu oblastí státu a rostoucí výstavba prodejen velkých obchodních řetězců tak vyvolává nevoli menších prodejců, kteří se často cítí jejich konkurencí ohroženi.

Z investičních akcí v obci je nutné zmínit především již dlouho netrpělivě očekávané spuštění plynu, které proběhlo 19. ledna, kdy tak byla konečně úspěšně završena největší investice posledního desetiletí ve Vísce. Obyvatelé obce tímto získali možnost pohodlnějšího a ekologičtějšího vytápění domácností. Jeho nevýhodou je ovšem cena, která již dnes značně převyšuje náklady na vytápění uhlím a do budoucna má poměrně výrazně stoupat v souvislosti s plánovanou deregulací cen zemního plynu, takže rozdíl bude ještě výraznější. Proto si nakonec část domácností v obci nechala pouze vybudovat přípojku a možnost vytápět zemním plynem zatím nevyužívá.

Dalším výrazným počinem bylo prořezání lipového stromořadí podél silnice nad fotbalovým hřištěm, které se provádělo během března. Jako chvályhodnou investici lze také bezesporu hodnotit vyhotovení pohledů Vísky ve dvou provedeních, které jsou v současnosti v prodeji v pohostinství U Fajmanů, v místní prodejně. Mateřská školka prožila školní rok 1999/2000 bez výraznějších proměn. Počet dětí, které ji navštěvovaly, kolísá od 27 zapsaných v září až po 36 v červnu, z toho 25 navštěvovalo třídu základní a 11 logopedickou. Paní učitelky zajistily během školního roku pro své svěřence pestrý program, z něhož lze uvést například výlet do Prahy, účast na několika divadelních představeních, návštěvu Klubu Junior v Chotěboři či pozorování chovu domácích zvířat v místním zemědělském družstvu a u soukromých hospodářů.

K pozitivnímu posunu došlo v oblasti zdravotnictví v spádové Chotěboři, kde 1. června zahájilo činnost nové Středisko rychlé zdravotnické pomoci. Centrum je provozováno v nově postavené budově, kam byla přenesena i činnost Lékařské služby první pomoci. Středisko má k dispozici sanitní vůz s kompletním vybavením a jeho zprovoznění znamená rozšíření a zkvalitnění zdravotnických služeb v regionu.

Kulturnímu vyžití ve Vísce, tak jako v jiných venkovských obcích, bohužel v současnosti nezdravě jednoznačně dominuje televize. Do ní Víška pronikla v roce 2000 dokonce opakovaně. Poprvé to bylo v již popisované souvislosti s firmou Lacman, podruhé se tak dělo

opakovaně, ale anonymně, během olympijských her v září, kdy na celoplošných kanálech pravidelně běžela reklama na pivo Radegast, kterou v obci natáčel televizní štáb na konci srpna. Reklamní šot zabíral běžce běžícího s pohárem piva po silnici od Kříže k zatačkám u rybníku Společný, v pozadí s panoramatem Železných hor.

Významnou událost zaznamenala také místní knihovna. V polovině srpna ji navštívila nejvyšší představitelka havlíčkobrodského okresu – přednostka okresního úřadu paní Ing. Jaroslava Příbylová s ředitelkou okresní knihovny PhDr. Ivanou Štrossovou. Obě si prohlédly nejen místní knihovnu, ale také mateřskou školku a pochvalně se vyjádřily na adresu obou institucí.

Tón společenskému životu v obci udávaly jako obvykle místní spolky a sdružení. Ve své každoroční činnosti pokračovali fotbalisté víseckého Sokola. Podařilo se jim zvítězit ve většině zápasů sezóny, kterou zakončili na třetím místě třetí třídy, velmi těsně za dvojicí postupující do okresního přeboru. Nicméně jejich velký cíl – návrat do okresního přeboru zatím nebyl naplněn. Zpestřením hojně navštěvovaného a živě sledovaného fotbalového života ve Vísce se letos stal první ročník turnaje v kopané zorganizovaného pod názvem Podoubraví cup, který se u nás uskutečnil poslední víkend v červenci za účasti čtyř mužstev a ze kterého jako vítěz vyšel tým místních fotbalistů. Změnu v této sezóně doznalo i zdejší hřiště, kde byly během dubna postaveny kryté lavičky pro trenéra a střídající hráče.

Jinou kapitolku v činnosti místního Sokola, která také rozhodně zaslouží zmínku, představoval počín čtyř jeho členek, které se rozhodly spolu s pěti dalšími ženami z Nové Vsi a Klouzov nacvičit skladbu pro XIII. všesokolský slet. Ten proběhl ve dnech 1. – 2. července v Praze na Strahově a zmíněné členky absolvovaly v jeho rámci všechna tři vystoupení, z nichž odpolední bylo také přenášeno televizí. Malá TJ Sokol Víska se tak opět mohla pochlubit dodržením velmi pěkné tradice – její členové se totiž účastnili všech sletů a spartakiád, které se konaly v posledním více než půlstoletí. Žijící pamětníci a členové místního Sokola totiž cvičili také na XII. XI. a X. všesokolském sletě v letech 1994, 1948 a 1938. Cvičenky, na jejichž pobyt v Praze přispěla i obec a pohostinství U Fajmanů, přijely z Prahy nadšené a těší se na další slet.

Činnost místního Bago klubu, který stále pořádá své pravidelné nedělní fotbálky, již tradičně vrcholila turnajem na konci června. Tentokrát se ho účastnilo rekordních osm družstev – dvě místní, dvě z Pardubic a dále družstva z Jihlavy, Havlíčkova Brodu, družstvo hasičů z Prahy a fotbalisté ze spřáteleného německého Löhmenu. Fotbalové klání uzavřel společně trávený večer se seletem opékaným na rožni, sudy piva a družnou zábavou.

V tradičním duchu prožilo jubilejní rok 2000 také místní Sdružení dobrovolných hasičů, ke kterému se během roku hlásilo 41 členů, z toho 10 žen, což v tak malé vsi jako je Víska není počet zrovna zanedbatelný. Jeho členové provedli v obci preventivní prohlídky komínů, podíleli se i na péči o vzhled obce. Tradiční okrskové soutěže hasičů se za Vísku účastnila tentokrát dvě družstva mužů – starší a mladší.

Ke společenskému životu Vísky výrazně přispíval i rybářský spolek. Ten, kromě svých obvyklých aktivit, jako například výlov rybníka Společný, uspořádal na místní poměry poměrně hojně navštívenou taneční zábavu u příležitosti vísecké pouti. Konala se u rybníka Společný, kde bylo vybudováno speciální pódium, rozšířen počet laviček, k tanci sloužil taneční parket

a vše zdobily kmeny břízek. Pomyslný vrchol celé akce představovala „kulturní“ vložka v podobě ve Vísece premiérového vystoupení striptérky, která pro mnohé z více než 150 návštěvníků představovala vítané zpestření víseckého léta a byla zřejmě hlavním důvodem nadprůměrně vysoké návštěvnosti.

Kromě této netradiční pouťové taneční zábavy proběhl v obci i maškarní ples pořádaný v únoru místními hasiči, březnová sokolská taneční zábava s country skupinou Medvědi z Pardubic, taneční zábavy posvícenská a mikulášská. Z méně obvyklých akcí lze uvést například rozsahem, nikoli však hlučností, méně výrazný sraz motorkářů, který zde pořádala místní mládež u rybníka Společný na konci srpna. Shrňme-li to vše dohromady, rozhodně platí, že na nedostatek příležitostí k odreagování se si místní občané vzhledem k velikosti obce opravdu nemohli na sklonku tisíciletí stěžovat.

V roce 2001 započala Víška již desátý rok své obnovené samostatné existence, která jí přinesla velké množství proměn a v mnohém vylepšila život zdejších obyvatel. Tak jako v jiných letech i v tomto jubilejním roce ovlivňovalo chod jednotlivých událostí výrazným způsobem počasí. Z jeho hlediska počátek roku proběhl ve znamení teplé a suché zimy, během které mrzlo většinou pouze v noci a s výjimkou dekády na přelomu ledna a února prakticky nebyl sníh. Zima na sebe výrazněji upozornila až 22. února, kdy se během odpoledních hodin přehnala nad Vískou sněhová bouře s blýskáním a hřměním a do dalšího dne napadlo přes 25 cm sněhu. To následně vyvolalo dopravní kalamitu na Chotěbořsku, na kterou opakovaně upozorňovaly rozhlasové stanice.

Jaro uplynulo spíše ve znamení chladnějšího a deštivého počasí se sněžením a mrazem například ještě během velikonoce (15. a 16. dubna). Nejvýraznější událostí letních měsíců se stala povodeň 21. července. Během ní se po týdnu trvajících deštích vylila ze svého koryta Doubrava a voda se rozlila po rozsáhlých prostorách okolo řeky a potoka. Pod vodní hladinou se ocitla i část silnice na Maleč, která byla proto jako neprůjezdná uzavřena. Voda sahala až k prodejně potravin a zatopila několik sklepů. Situaci monitorovali hasiči připravení k případné evakuaci ohrožených domácností. Vodní hladina našťastí svého maxima dosáhla již okolo páté hodiny ráno a během dne začala opadávat.

Po deštivém červenci následoval poměrně teplý slunečný srpen, kdy v třetím týdnu teploty přesahovaly 30°C. Poté nastoupilo naopak nadprůměrně chladné a deštivé počasí, které trvalo celé září a značně komplikovalo zemědělcům polní práce, takže v okolí Víšky na pozemcích okolních družstev zůstalo v tomto roce na polích značné množství nesklizeného obilí. Říjen byl naopak slunečný a značně teplý, jeho maximální teploty opakovaně přesáhly 20° C. Zima se pak přihlásila o slovo prvním sněžením 10. listopadu a mrazem již o tři dny dříve. Pevně vládla i celý prosinec, který meteorologové označili za chladnější než dlouhodobý průměr, což se projevilo mrazivým počasím s teplotami až -12° C ve dne a značným množstvím sněhu po celý měsíc včetně vánočních svátků.

Desátý rok své samostatnosti ukončila Víška s počtem 181 obyvatel. Dne 18. listopadu se narodil Václav Paclík v č. p. 57, zemřeli celkem čtyři občané – dne 3. září paní Aloisie Filipová z č. p. 40 ve věku 70 let, ve stejný den, 20. března, pan Ladislav Beneš z č. p. 34 a pan Jaroslav Filip z č. p. 40 a dne 23. ledna nás opustil ve věku nedožitých 75 let majitel místního pohostinství U Fajmanů pan Jaroslav Fajman. Především jeho osobnost je třeba připomenout jako člověka, který se mimořádným způsobem zapsal do dění ve Víšce v posledních desetiletích a v mnohém ovlivnil její tvářnost a charakter. Významnou roli sehrál zejména ve spolkovém životě obce, především v místním Sokole, kde cvičil ještě před 2. světovou válkou a po jejím skončení se stal jedním z hlavních organizátorů činnosti sokolů a sportovního života ve Víšce vůbec. V místní TJ Sokol působil jako jeho dlouholetý předseda a cvičitel, v roce 1962 zde zakládal fotbalový oddíl a byl jedním z jeho prvních hráčů. Stál také u zrodu výstavby sportovního hřiště s blízkou klubovnou. I po skončení své aktivní činnosti zůstával

organizátorem a sponzorem místní tělovýchovy. Jeho osobnost měla mimořádný význam nejen pro Sokol, ale pro společenský život ve Vísce vůbec mimo jiné proto, že hlavním centrem společenského dění u nás v posledních desetiletích vždy bylo, bezpochyby i díky milé a přátelské osobě svého majitele, právě pohostinství U Fajmanů.

Náplň veřejného života v obci určovala ponejvíce jednání obecního zastupitelstva. To se během roku 2001 sešlo celkem devětkrát, téměř vždy za plné účasti zastupitelů. K opakovaně projednávaným bodům patřily především záležitosti týkající se financí obce. Příkladem může být snaha o zajištění dotací z akce Obnova venkova, která umožňuje obcím získat finanční prostředky na různé investiční akce sloužící k jejich zvelebení. K častým námětům jednání patřil také nákup a prodej pozemků které se, až na výjimky, prodávaly a vykupovaly za cenu 35 Kč/m². Obecní zastupitelstvo se rozhodlo vykoupit soukromý pozemek u levé strany cesty do Heřmaně a získat tak prostor pro celkem pět stavebních parcel na budoucí výstavbu rodinných domků, pro kterou také nechalo zpracovat projektovou dokumentaci. Obecní zastupitelé také schválili vstup Vísky do „Svazku obcí Podoubraví“, jehož ustavující schůze proběhla 4. dubna 2001 v Libici nad Doubravou. Sdružení navazuje na již několik let trvající úspěšnou spolupráci členských obcí, která se osvědčila například při plynofikaci obce.

Obecní rozpočet byl v roce 2001 schválen jako deficitní. Celkový deficit představoval ke konci roku 2001 cca 92 tis. Kč, když příjmy Vísky dosahovaly 1 745 tis. Kč včetně 162 tis. Kč z hospodářské činnosti obce, tj. především z lesa, a výdaje činily 1 837 tis. Kč. K nejvýznamnějším položkám na straně výdajů patřila splátka dluhu za plynofikaci, která představovala 215 tis. Kč, nákup pozemků pro rodinné domky a u místního vodojemu za celkem 174 tis. Kč, investiční akce obce v rámci Programu obnovy venkova ve výši přesahující 100 tis. Kč, či výdaje na provoz mateřské školky, které činily 86 tis. Kč. K příjmům naopak významně přispěly dotace z Programu obnovy venkova na tři konkrétní akce ve výši 148 tis. Kč.

Změny nastaly v roce 2001 v oblasti samosprávy. Od 1. ledna tohoto roku začala definitivně působit správní reforma a došlo k zahájení fungování krajů. Víska se s celým okresem Havlíčkův Brod stala součástí kraje jihlavského, který byl brzy přejmenován na kraj Vysočina. Krajská samospráva zatím zdaleka nefunguje bezproblémově, teprve postupně přebírá své kompetence a potýká se s nemalými potížemi, především s nedostatkem financí, které jsou státem uvolňovány ve velmi nedostatečné míře. Přivtělení k Jihlavě a zřízení krajů vůbec nebylo zatím přijato s velkým nadšením a na Havlíčkobrodsku stále probíhají diskuse o připojení k Pardubicím, které se ale přes značnou podporu nejeví jako příliš reálné. Správní reforma má nadále pokračovat a to zrušením okresních úřadů a přenesením jejich kompetencí na pověřené městské úřady, v našem případě na chotěbořský.

V pohledu na ekonomické dění se rok 2001 jeví jako poměrně příznivý. Pokračoval v něm růst hospodářství i reálných mezd a životní úroveň obyvatel, což samozřejmě nevynechalo ani místní obyvatele. Ekonomiku státu výrazně nepoznamenala, na rozdíl od USA či západní Evropy, ani nejtragičtější událost roku 2001 – útok islámských teroristů na budovy Světového obchodního centra v New Yorku, v jehož troskách po srážce s unesenými letadly zahynuly tisíce lidí, což vyvolalo velký ohlas i v České republice.

Hospodářský život ve Vísce probíhal bez výraznějších zvratů. Největší zaměstnavatel – Zemědělské družstvo Nová Ves - Víska – prožil rok ve znamení poměrně rozsáhlých investičních akcí. První z nich představovala výstavba nové výkrmny býků v Nové Vsi a druhou rekonstrukce stáje na odchov selat ve Vísce, která má být počátkem plánovaného rozsáhlého přebudování celého areálu, k němuž má dojít v následujících letech.

Rekonstrukční práce zde započaly během května, trvaly do září a probíhaly za plného provozu. Jejich hlavní a finančně nejnáročnější část představovala výměna technologie. Během ní byla ta dosavadní, již 26 let stará, která spočívala v krmení pomocí krmivových vozů automaticky plněných ze zásobníků a ručním vyhrnování hnoje z kotců, nahrazena novou technologií rakouské firmy Schauer. Ta je založena na roštovém ustájení, při kterém odpadá namáhavá ruční práce s hnojem, a na krmení navlhčeným krmivem, které řídí počítač. Výhodou nové technologie je úspora dvou zaměstnanců, dále lepší a čistší prostředí, vyšší přírůstky a lepší zdravotní stav selat. Celá selatárna je nyní obsluhována ze sousední porodny a středisko chovu prasat tak má už pouze 11 pracovníků včetně vedoucího, údržbáře a nočního hlídače. Ke změně zde došlo od počátku roku také na pozici vedoucího, kde pana Břetislava Čapka vystřídal Ondřej Čapek z č. p. 14. Chod celé provozovny dočasně během března a dubna ovlivnila bezpečnostní opatření proti slintavce a kulhavce, jejíž epidemie vypukla ve Velké Británii a hrozila rozšířením do dalších částí Evropy.

Zatím co živočišná výroba místního družstva si vedla vcelku úspěšně, rostlinná se, jako jindy v posledních letech, potýkala se značnými problémy. Komplikace vyvolalo do značné míry deštivé počasí. Způsobilo posunutí jarního setí, podpořilo značné rozšíření houbových chorob a projevilo se i v nižších výnosech obilí a kukuřice. Na podzim zase dlouhotrvající deště výrazně zkomplikovaly a posunuly setí, orbu a hnojení. Přes propad rostlinné výroby skončilo nakonec hospodaření družstva se ziskem, o který se zasloužily především dobré výkupní ceny vepřového masa.

Firma Lacman s. r.o. pokračovala během roku 2001 v již dříve započatých rekonstrukcích na budově bývalého kravína. V ní byly v tomto roce rozšířena kancelářské prostory. Zároveň budova firmy dostala nové obložení omítky s modrým zbarvením a novou červenou střešní krytinu (jedná se o krytinu Lindap vyrobenou na bázi hliníku) , což výrazně vylepšilo vzhled provozovny firmy.

Provoz místní prodejny potravin nedoznal během roku výraznějších změn, pohostinství U Fajmanů převzala po panu Jaroslavu Fajmanovi jeho dcera paní Jaroslava Křivská z č. p. 70, které občas vypomáhají její tři synové.

Stavební práce ve Vísce probíhaly na několika místech. Kromě již zmíněné firmy Lacman dokončil stavbu rodinného domku pan Zdeněk Březina, novou fasádu dostal i dům č. p. 57 rodiny Paclíkovy. Po dlouhé době započala na území obce výstavba nového rybníka. Staví ho pan Kutílek z Chotěboře pod hrází rybníka Společný na bývalé louce rodiny Polnických a bude sloužit k chovu akvariálních organismů. Další nádrže tentokrát na chov pstruhů začal budovat pan Jiří Fikar z č. p. 10 u Doubravy naproti bývalému mlýnu.

Z investičních akcí financovaných obcí lze zmínit plynofikaci školky, která usnadní její vytápění a pomůže zlepšit ovzduší v obci, dále pak zbudování nového oplocení u místního

vodojemu pro zajištění bezpečnosti vývěru vody a jeho ochranného pásma. Byla provedena také výstavba kanalizace, rozvodu elektřiny a vody ke třem novým stavebním parcelám, které se nacházejí na konci obce po obou stranách silnice z Vísky na Pukšice za domem rodiny Paclíkovy. Obecní úřad se postaral i o vysazení dvou lip do mezer ve stromořadí podél silnice nad fotbalovým hřištěm.

Poměrně bouřlivý byl školní rok 2000/2001 pro místní mateřskou školku, kterou navštěvovalo celkem 36 dětí, z toho 24 docházelo do základní a 12 do logopedické třídy. Děti z Vísky samozřejmě mezi nimi představují menšinu, většina dojíždí z Nové Vsi, 11 z nich z dětského domova, část dokonce až z Klokočova, odkud jsou přivázeny autobusy. Právě v komunikaci s vedením dětského domova a v poslední době také s některými rodiči z Nové Vsi vznikaly problémy, které se týkaly především dojíždění pro novoveské děti ranním autobusem a vykonávání dozoru v něm. Opakované neshody mezi školkou a vedením dětského domova řešila na základě jeho stížnosti dokonce Okresní školní inspekce, která ale neshledala v místní školce žádné závažné chyby. Celá situace se nakonec vyostřila rozhodnutím obecního zastupitelstva v Nové Vsi, které na nátlak některých rodičů rozhodlo vybudovat si vlastní školku. Nejprve se dokonce jednalo o možnosti vytvořit školku církevní, římskokatolická církev ale od této varianty ustoupila. Obecní úřad proto začal prosazovat odkoupení místní fary a její přebudování na obcí provozovanou školku s předpokládanou návštěvností 20 dětí.

Tato varianta je nyní stále ve hře, přestože by rozhodně byla značně finančně nákladná a o její opodstatněnosti lze s úspěchem pochybovat. Novoveské děti mají totiž zajištěno poměrně bezproblémové dojíždění – speciální autobus je ráno s doprovodem jedné z paní učitelek odveze z Nové Vsi a odpoledne před třetí hodinou zpět. Vísecká školka je už desetiletí zaběhnutá, má velice dobré a moderní vybavení, ať už se týká zařízení budovy nebo hraček a jiných pomůcek pro děti, které jsou pro ně každoročně dokupovány za prostředky získané od sponzorů a obecního úřadu. Velkou výhodou vísecké školky je existence logopedické třídy, která se věnuje dětem s poruchami řeči a dle vyjádření paní ředitelky je jediná na okrese. Celkově rozhodně platí, že o děti je zde velmi dobře postaráno, což potvrdily i výsledky školní inspekce.

Pro Novou Ves by zřízení školky, která by se svoji kvalitou mohla rovnat se školkou víseckou, znamenalo obrovské finanční náklady. Obě školky by navíc byly nenaplněné a to v době, kdy počet dětí stále klesá. Ve vísecké školce by bohužel zřejmě zůstalo pouze okolo patnácti dětí. To by znamenalo nejen zrušení jedné třídy, propuštění některých zaměstnanců, ale hlavně přímé ohrožení existence školky. Obecnímu úřadu by totiž vinou nízkého počtu dětí rapidně vzrostly náklady na udržování školky, a to do té míry, že by zřejmě, s přihlédnutím k tomu, že jeho rozpočtové příjmy jsou vzhledem k velikosti obce velmi omezené, musel pravděpodobně uvažovat i o jejím uzavření. Celá záležitost proto zde byla hojně diskutována a opakovaně o ní informovaly i regionální Noviny Vysočiny.

Mateřská školka ale samozřejmě nežila pouze těmito problémy, naopak její provoz probíhal jako jiné roky bez výraznějších zvrátů a ke spokojenosti dětí i většiny rodičů. Děti navštívily několik divadelních představení, spolu s rodiči podnikly výlet do Žlebů, paní učitelky pro ně připravily dětský karneval a spoustu dalších aktivit. Významným dnem pro školku se

stal 23. duben, kdy jí navštívil předseda Senátu a senátor našeho obvodu JUDr. Petr Pithart. Ten spolu s havlíčkobrodským knihkupectvím Vysočina zorganizoval před Vánocemi 2000 na podnět ředitelky školky paní Ludmily Málkové peněžní sbírku na nákup nových hraček. Sběrka i díky osobnímu daru senátora vynesla téměř 23. 000 Kč a předseda Pithart se pak osobně přijel přesvědčit, jak jsou děti s nakoupenými hračkami spokojené. Svou spokojenost s tím, co ve školce uviděl, vyjádřil i zápisem do školní kroniky. Informace o jeho návštěvě se opět objevily v regionálním tisku. Naopak nepříjemnou záležitost představovaly v roce 2002 dva pokusy o vykradení školky, naštěstí oba neúspěšné.

Ke změnám došlo během roku 2001 v oblasti zdravotní péče v Malči, pod kterou naše obec spadá. Nejprve se týkaly zubařské ordinace, kde ukončila svoji praxi MUDr. Jindřiška Klepetková, která zde ordinovala více než 10 let, a to z důvodu neprodloužení smlouvy Všeobecnou zdravotní pojišťovnou. Na její místo nastoupil nový zubař MUDr. Josef Pullman z Chrudimi. V Malči ordinuje pondělky, středy a pátky. Nemalá část zdejších obyvatel však po nepříliš dobrých zkušenostech s předcházející zubařkou navštěvuje zubní ordinace v Chotěboři.

Problematická je v regionu i situace se zubní pohotovostí v době víkendů a svátků. Dříve ji drželi vždy střídavě jednotliví zubaři v Chotěboři, nyní má pohotovost pouze jedna ordinace na území celého okresu, přičemž jednotlivá místa se postupně střídají, takže se může stát, že obyvatel Vísky pojedje s bolavým zubem až do 40 km vzdálené Ledče nad Sázavou.

Komplikovaná byla i situace s obvodním lékařem. MUDr. Procházková, dříve Klepetková, od konce roku 2000 více než půlrok neordinovala z důvodu dlouhodobých zdravotních problémů. Její pacienti byli nejprve přiřazeni ke třem lékařům v Chotěboři a od dubna pak mohli docházet opět do Malče, kde MUDr. Procházkovou zastupovala MUDr. Janoušková z havlíčkobrodské nemocnice. MUDr. Procházková se pak znovu ujala svých pacientů od července.

Kulturní život Vísky se tradičně omezoval pouze na činnost místní knihovny, nepočítáme-li výjezdy za kulturními aktivitami, nejčastěji do blízké Chotěboře. O poznání intenzivnější a barvitější byl společenský život zdejších obyvatel, především aktivity místních spolků a sdružení, které pokračovaly ve své každoroční činnosti. Týkalo se to například dobrovolných hasičů, kteří měli v roce 2001 43 členů, z toho již 11 žen. Pro veřejnost uspořádali místní hasiči jednak hasičský ples v únoru s bohatou tombolou, v které nechyběly ceny jako selátko, vůz plný chlévského hnoje, nebo sekera se šedesátiletou zárukou, všem za předpokladu, že se nebude používat. Další akci, kterou obohatili možnosti zdejšího společenského vyžití, představovaly v listopadu pořádané vepřové hody spojené s taneční zábavou. Naopak k neúspěchům místního sdružení patří skutečnost, že se ani mužské ani ženské družstvo neúčastnilo tradiční okrskové soutěže v požárním útoku. Důvod byl prozaický – členové a členky se ani jednou nesešli na nezbytném tréninku, takže obec neměl po delší době kdo reprezentovat, což je zajisté škoda.

Děni v TJ Sokol Víška se soustředilo především okolo fotbalu, který tentokrát prožil velmi úspěšnou sezónu. Již v její podzimní části se vícečtí fotbalisté vyšvihli do čela třetí třídy a Novinami Vysočiny byli vyhodnoceni nejen jako nejproduktivnější mužstvo své třídy, ale také jako mužstvo na jehož zápasy chodí nejvíce diváků (Víška jich vykážala celkem 580,

zatímco několikanásobně lidnatější Nová Ves pouze 370). Toto umístění si pak „Vísečáci“ udrželi i během jarní sezóny a s jejím ukončením po zásluze postoupili do okresního přeboru. Následovala bouřlivá oslava postupu, jejíž vrcholem byla tzv. jízda králů, během které členové mužstva oblečení do speciálních postupových triček a kouřící doutníky projeli na plošině tažené traktorem Vísku zdraveni přihlížejícími. O výsledcích místního fotbalu si mohli jeho fandové a zájemci přečíst v této sezóně aktuální informace i na internetových stránkách místních fotbalistů, které kromě čerstvých výsledků zápasů obsahují i např. malou fotogalerii týmu.

Kromě úspěšné sezóny uspořádali ještě místní fotbalisté poslední červencový víkend 1. ročník Memoriálu Jaroslava Fajmana, ve kterém se střetlo celkem pět fotbalových družstev a Víška v něm skončila na druhém místě. Nevynechali ani již tradiční výjezd do spřáteleného německého Löhmenu, kde v rámci hostiteli pořádaného turnaje skončili jako druzí.

Mimo zde dlouhodobě oblíbeného fotbalu přispěla k možnostem sportovního vyžití v naší oblasti v létě tohoto roku otevřená cyklistická stezka Podoubravím, která vede z Radostína u Velkého Dářka podél Doubravy přes Ždírec, Libici, Maleč, Jeřišno a Běstvinu do Golčova Jeníkova.

Také členové rybářského spolku nezapomněli a kromě tradičních aktivit, jakou je například taneční zábava s typickou rybářskou tombolou, uspořádali i rybářskou soutěž o které dokonce vyšel článek v celostátním deníku Právo. Odehrála se na počátku června, účastnilo se jí 25 zájemců, kteří soutěžili v chytání ryb u rybníka Společný. Pravidla byla následující: chytalo se jednu hodinu čistého času, pak následovala půlhodinová přestávka a poté znovu hodina chytání. Pak došlo k vyhodnocení úlovek a rozdělení cen, které lze určitě označit za atraktivní. Vítěz soutěže obdržel horské kolo, druhému v pořadí připadl telefon se záznamníkem a třetí získal sadu rybářských prutů.

O sportovní ale i společenské vyžití se staral také Bago klub Víška. Vrcholem jeho sportovních aktivit se už poněkolkáté stal poslední červnový týden pořádaný bago turnaj. Zúčastnilo se ho tentokrát šest družstev – dvě domácí, dále z Havlíčkova Brodu, Prahy, Pardubic a Jihlavy, tedy zastoupení opravdu reprezentativní.

K vítanému zpestření společenského života Víšky samozřejmě patřily taneční zábavy. Kromě již zmíněného hasičského bálu a vepřových hodů se zde uskutečnila posvícenská zábava v režii Sokola, o dvě příležitosti k tanci se postarali také rybáři. Velký úspěch měla právě jimi organizovaná pouťová zábava, která se odehrála pro nepřízeň počasí tentokrát v sokolovně a jejíž součástí se tak jako loni stalo vystoupení striptérky. Účast byla zřejmě i proto nadprůměrná a prodalo se přes 90 vstupenek. Ještě větší úspěch zaznamenal v únoru v režii Bago klubu pořádaný 1. tradiční country bál. Pardubická kapela Medvědi a bohatá tombola s více než padesáti cenami přilákala přes 100 návštěvníků z Víšky a okolí.

Z méně tradičních akcí se v roce 2001 uskutečnil například sraz motorkářů, kterého se první červnovou sobotu zúčastnilo přes 30 majitelů motorek. Valná část z nich byla až z Pardubic a večer zde pro ně a jejich přátele vystupovala jedna country a jedna metalová kapela. Po delší odmlce se ve Vísce uskutečnila také oslava Silvestra pořádaná v pohostinství U Fajmanů, která zakončila jeden z roků s rozhodně poměrně pestrými možnostmi společenského vyžití. Obecní úřad si pak konec roku připomněl již po několikáté rozesláním PF

přání místním občanům, tentokrát s fotografií Doubravy a přáním všeho nejlepšího do roku 2002.

Druhý rok nového tisíciletí lze rozhodně označit za bohatý na důležité události především v měřítku celostátním, jejichž dosah byl nemalý i v naší obci. Jednalo se především o rok super volební, během kterého proběhly volby parlamentní, obecní i senátní a jejich výsledky se často očekávaly se značným napětím. Nejvýznamnější událostí roku se nakonec stala záležitost naprosto nečekaná – katastrofická povodeň, která v třetím srpnovém týdnu zatopila západní, jižní, střední a severní Čechy. Na svém kontě zanechala 13 obětí na lidských životech a škody v odhadované výši 60 – 90 miliard korun. Nejpostiženějším regionem se stala Praha, jejíž vodou zaplavené snímky obléty prakticky celý svět. Na šokující záběry zaplavených obcí reagovali, tak jako před pěti lety, místní občané peněžní sbírkou, při níž se vybralo přes 8000 Kč. Obecní úřad k nim připojil částku 25,000 Kč a tyto prostředky byly odeslány na pomoc postiženým.

Počasí, které zmíněnou tragedii způsobilo, nejevilo na počátku roku žádné náznaky chystané pohromy. Začátek ledna proběhl z hlediska milovníků zimních sportů a scenérií naprosto ukázkově s mrazivým počasím a velkým množstvím sněhu, tedy ideálně pro veškeré zimní radovánky. Změna přišla na konci druhé lednové dekády, kdy přišlo naopak nadprůměrné teplo, v pražském Klementinu padlo do konce ledna šest teplotních rekordů a teploty ve Vísece vystoupaly až k 16ti stupňům Celsia. Nadprůměrné teploty trvaly i v únoru, již v polovině měsíce kvetly sněženky a bledule, v třetím únorovém týdnu se ručička teploměru vyšplhala až na 17° C ve stínu. Dvanáctého února poprvé v roce pohrozila voda – po odpoledním dešti a znovu pak o den později vystoupila ze svého koryta řeka Doubrava a voda postupně dosáhla až k domku rodiny Hořínkovy č. p. 31, ale poměrně rychle ustoupila zpět. Dvacátého osmého téhož měsíce si znovu řekla o slovo zima v podobě sněhové bouře, jednalo se ovšem pouze o výjimku z nadprůměrně teplého počasí, které přetrvávalo až do poloviny března.

Naopak klasicky jarní měsíc duben poznamenaly noční mrazíky až – 7° C, které negativně ovlivnily již rozbujelou vegetaci. Květnové počasí už zase připomínalo léto, především v třetím týdnu měsíce, kdy teploty vystoupily až na 28° C. Stejně se vyvíjel i červen poznamenaný vlnou tropických veder ve dnech 15. až 20. června s teplotním rekordem 36° C ve stínu. Problémy přinesla i velká bouřka 22. června, po níž zůstaly v obci nejen polámané stromy, ale i poškozené střechy.

Letní měsíce proběhly už bez tropických veder a ve znamení nadprůměrných srážek. Ty vrcholily již zmíněnými povodněmi, které se dotkly také naší obce. V úterý 13. srpna zde výrazně vystoupila po dlouhotrvajících

deštích voda z Doubravy. Kulminovala ve stejný den večer, kdy dosahovala až k obchodu, který byl obklopen vodou ze tří stran. Pod vodní hladinou se tak ocitly přilehlé zahrádky a rodina Hořínkova dokonce opustila svůj dům č. p. 31, který také obstoupila voda a při stoupající hladině hrozilo dokonce jeho zatopení. O situaci na Doubravce ve Vísce a v Malči dokonce ve své reportáži informovala celostátní televize Prima.

Podzim roku 2002 lze charakterizovat jako převážně chladný a deštivý, což vyvolávalo značné komplikace pro zemědělské práce. První přízemní mrazík se dostavil již v druhém zářijovém týdnu, poprvé sněžilo 13. října, i když pouze ve formě poprašku. Výraznější sněžení přišlo až 9. listopadu a hned vyvolalo na Havlíčkobrodsku dopravní kalamitu. Zima se definitivně ujala vlády těsně před Mikulášem, ale jen v podobě holomrazů. Sníh se s konečnou platností dostavil v polovině prosince i když pouze s pěticentimetrovou pokrývkou, která vydržela i přes vánoční svátky až do konce roku.

Počet obyvatel zaznamenal ve srovnání s předchozím rokem pokles o pět osob a dosáhl tak k 31. prosinci 2002 čísla 176. Na poklesu se podílelo jedno úmrtí – dne 25. března zemřela paní Věra Klepetková z č. p. 2, zbylé případy představovaly odstěhování, či změnu trvalého pobytu u tříčlenné rodiny Tučkovy z č. p. 63, která zde již delší dobu nebydlela. Během celého roku se ve Vísce nenarodilo žádné dítě. Proběhla jedna svatba – Jitka Čapková z č. p. 73 si brala Pavla Klepetku z Čečkovic, novomanželé ve Vísce bydlet nebudou.

Nejdůležitější událostí politického a veřejného života představovaly parlamentní a především obecní volby. Parlamentní, pro život obce samozřejmě mnohem méně významné, se uskutečnily ve dnech 14. – 15. června. Předcházela jim předvolební kampaň, která zde měla podobu především rozesíláním letáků a jiných předvolebních materiálů do domácností a vyvěšením několika plakátů. Účast při volebním aktu dosáhla ve Vísce 76,4 % (107 ze 140 voličů), což jako tradičně podstatně převýšilo účast celostátní, která představovala pouze 58 %. V obou případech se jednalo o pokles ve srovnání s předchozími volbami do Poslanecké sněmovny v roce 1998, kdy zde účast přesáhla 89 % (celostátně 74 %), což vyjadřovalo především zklamání i místních voličů z působení politických stran. Vítězem se u nás stejně jako na celostátní úrovni stala sociální demokracie s 35,5 % (celorepublikově 30,2 %), druhé místo zde se ziskem 21,5 % obsadila Koalice stran US – DEU a KDU – ČSL, která dle celostátních výsledků skončila se 14 % až čtvrtá za ODS a KSČM. Třetí komunisté se ve Vísce těšili menší podpoře než na celorepublikové úrovni (18,5 % : 14,0 %) a čtvrtá skončila s 10,3 % celostátně druhá ODS (24,5 %), která ve Vísce tradičně silně zaostává za celorepublikovými výsledky. Dvojnásobná byla u místních voličů také podpora Sdružení nezávislých (5,6 %, celostátně 2,8 %) a Strany zelených (4,7 %). Celkově můžeme odchylky od celostátních výsledků označit za poměrně

značné, nejvýraznější jsou u pravicové ODS, která zde získala pouze 40 % ze svého celorepublikového výsledku, což odráží její tradičně menší podporu ve venkovských oblastech. Naopak nejvíce a to o polovinu více než celostátní průměr získala po volbách se rozpadnuvší Koalice, což zase zřejmě ovlivnily tradičně dobré výsledky lidovců, ale i menších pravicových stran v naší obci.

Větší význam pro život místních obyvatel však měly volby do místního zastupitelstva. Ty proběhly ve dnech 1. a 2. listopadu, ale přípravy na ně se odehrávaly již dlouho dopředu. Patřila k nim i veřejná schůze místních občanů, která proběhla 14. srpna v Pohostinství U Fajmanů, kde se za účasti zhruba třiceti místních obyvatel projednávala kandidátka komunálních voleb. Z jednání nakonec vzešlo 16 kandidátů vesměs navržených místními spolky, především sokoly a hasiči, a také ženami. Výsledkem tedy byla jedna kandidátka na sedm míst v zastupitelstvu, která obsahovala jména šestnácti osob, z toho téměř polovinu – sedm kandidátů – tvořily ženy, možnost výběru tedy byla opravdu široká, alespoň dle počtu.

Na průběh voleb pak dohlížela čtyřčlenná volební komise ve složení: Mgr. Miloslav Vaněk – předseda, ing. Marie Čapková a ing. František Šimon – členové a Josef Málek – zapisovatel. Voleb se zúčastnilo celkem 89,1 % oprávněných voličů (123 ze 138), což byl více než dvojnásobek celostátní účasti, která dosáhla pouhých 44,4 %. Vysoká volební účast, kterou můžeme právem označit za ukázkovou, svědčí o velkém zájmu o věci veřejné v obci a je faktorem opravdu vysoce pozitivním.

Volební klání pak přineslo následující pořadí úspěšných kandidátů: Ondřej Čapek (95 hlasů, tj. 77,2 % z odevzdaných), Ludmila Paclíková (87 hlasů, tj. 70,7 %), Ladislav Kalvoda (75 hlasů, tj. 61 %), Josef Košťál (68 hlasů, tj. 55,3%), Helena Moravcová (68 hlasů, tj. 55,3%), Ludmila Málková (62 hlasů, tj. 50,4) a Jiří David (51 hlasů, tj. 41,5 %). Průměrný věk všech členů nového zastupitelstva je 40,14 roků, což představuje o více než pět let méně než činí celostátní průměr a také zastoupení žen je podstatně vyšší – 43 % oproti celorepublikovým 23 %. Změna tak nastala i oproti předcházejícímu zastupitelstvu, kde průměrný věk činil 45,7 roků a žena tam byla pouze jedna. Ze současných sedmi členů zastupitelstva působili v dosavadním zastupitelstvu pouze tři členové a obměna zastupitelů tak byla nejradikálnější od osamostatnění obce.

Nové zastupitelstvo se poprvé sešlo na schůzi dne 13. listopadu. Hlavní náplní první schůze se stalo složení volebního slibu zastupiteli, jmenování finanční a revizní komise a volba starosty a místostarosty obce. Hlasování o funkci starosty bylo tajné a vítězně z něho vyšla Ing. Ludmila Paclíková z č. p. 57, která získala celkem pět hlasů ze sedmi a stala se tak první ženou v čele obce v její dosavadní historii. Nové starostce je 38 let, vystudovala

Vysokou školu zemědělskou, profesí je podnikatelka, v současnosti na mateřské dovolené. Je vdaná, má tři děti.

Další volba se týkala postu místostarosty. V hlasování figurovala celkem čtyři jména a vítězem se po obdržení čtyřech hlasů ze sedmi stal Ondřej Čapek z č. p. 14. Novému místostarostovi je 27 let, pracuje jako zooteknik místního zemědělského družstva, respektive vedoucí místní odchovny prasat. Je ženatý, má jedno dítě.

Nově utvořené obecní zastupitelstvo také poděkovalo za práci pro obec dosavadnímu starostovi Pavlu Březinovi, který byl starostou Vísky po tři volební období, tedy nepřetržitě od osamostatnění obce a v nynějších obecních volbách se rozhodl již nekandidovat. Jeho značné zásluhy o fungování Vísky v uplynulých jedenácti letech naší samostatnosti, které vyžadovaly velké úsilí i pracovní nasazení, ocenili zastupitelé předáním daru a kytice.

Souběžně s volbami do místního zastupitelstva zde tak jako v ostatních obcích Chotěbořska proběhla anketa o příslušnosti ke kraji, respektive o tom, zda máme zůstat součástí kraje Vysočina, či se připojit ke Pardubickému kraji. Anketa byla vyvolána nespokojeností části obyvatel okresu Havlíčkův Brod s loňským připojením okresu k nově vytvořenému kraji Vysočina. Obě možnosti byly místními obyvateli široce diskutovány, příslušnost ke kraji se stala častým tématem rozhovorů, probíraly se výhody a nevýhody případného připojení k Pardubicím. Pro mluvily často důvody historické (do roku 1990 jsme byly součástí Východočeského kraje, od roku 1850 jsme vždy byli součástí stejného kraje jako Pardubice, naopak vazby na Jihlavu jsou minimální) podle mnohých i větší spádovost pod Pardubice a lepší spojení s nimi – přímý vlak z Chotěboře bez přesezení, poměrně dobré autobusové spojení.

Proti hovořila především skutečnost, že bychom se po připojení k Pardubickému kraji přešli pod okres Chrudim a i když budou příští rok okresní úřady zrušeny, museli bychom dojíždět do Chrudimi za spoustou institucí – okresní soud, katastrální úřad, okresní správa sociálního zabezpečení, VZP a mnohými dalšími, které budou nadále fungovat na okresní úrovni. Vzhledem k problematickému spojení s Chrudimí a mnohem většími vazbami na Havlíčkův Brod, ale i tradici, byla tato představa pro většinu dosti problematická. Dělení preferencí pak procházelo napříč obcí. V předvečer ankety se pak na obyvatele obrátili formou dopisu i hejtmané obou krajů, kteří se pokoušeli lobovat za svůj kraj.

Výsledky ankety pak ukázaly mírný převis zastánců Pardubic ve Vísce, když se pro ně vyslovilo 55 % účastníků ankety (60 hlasů), naopak pro Vysočinu jich hlasovalo zbylých 46 % (50 hlasů). V celém regionu skončila anketa s opačným výsledkem – tedy vítězstvím Vysočiny, ale s rozdílnými poměry. Zatímco v Chotěboři se pro ni vyslovili více než dvě třetiny

hlasujících, v sousední Malči zvítězila pouze o jeden hlas, podobně vítězná byla i ve většině obcí. Výsledek ankety tak vyzněl jednoznačně pro Vysočinu a hranice kraje se proto v nejbližší budoucnosti měnit nebudou.

Obecní zastupitelé se v roce 2002 sešli na svých zasedáních celkem jedenáctkrát, z toho osmkrát ještě ve starém složení. K nejčastěji projednávané agendě se řadily otázky týkající se financí a obecního rozpočtu. Zastupitelstvo například odsouhlasilo nákup pozemku pro cestu za Fikarovými, kde staví svůj rodinný domek rodina Šteklova, rozhodlo se požádat o dotaci na výměnu vodovodního řadu a čištění požárního rybníčku u Málků, schválilo zřizovací listiny mateřské školy, která se od 1. ledna 2003 stala příspěvkovou organizací obce. Z bodů agendy, který měl větší ohlas ve veřejném mínění obce, lze uvést problematiku prověření kvality vody místního vodovodu. K ní musela obec přistoupit poté, co Okresní hygienická stanice obdržela anonymní dopis, který upozorňoval na údajnou závadnost pitné vody ve Vísce. Proto bylo následně provedeno kontrolní šetření, které zjistilo, že voda je pitná, pouze není vhodná pro kojence pro zvýšený obsah dusičnanů. Obec počítá se zabudováním zařízení pro snižování jejich hodnoty.

Rozpočet Visky vykázal během roku 2002 příjmy celkem 1. 512. 813 Kč, zatímco výdaje představovaly 1. 637574 Kč. Největší výdaj představovala splátka za plynofikaci ve výši 308000 Kč, další položky tvořily především investice – 120. 000 Kč stálo provedení oplocení mateřské školky a vodojemu, 110000 Kč výstavba vodovodu k nově budovaným rodinným domkům u silnice na Hájenku, 64000 Kč investovala obec do nákupu již zmíněné cesty za Fikarovými. K vysokým položkám patřily i výdaje na provoz mateřské školy.

Hospodářský život v obci probíhal během roku bez větších výkyvů. Značně problematické období si prožil největší zaměstnavatel v obci – Zemědělské družstvo Nová Ves - Víska. S problémy se potýkala jako obvykle rostlinná výroba. Vzhledem k pozdnímu zasetí ozimé pšenice došlo k jejímu vymrznutí a celkem 110 hektarů muselo být na jaře zaoráno. Velmi nízké výnosy poskytla řepka (1,7 t/ha), u které navíc došlo k poklesu výkupní ceny, což společně zasáhlo ekonomiku družstva, protože výnosy z prodeje řepky představovaly vždy významnou příjmovou položku a sloužily ke splácení úvěrů, na což se nyní musely hledat jiné zdroje. Úspěšnější byly výnosy obilovin (například u ozimého ječmene 4,28 t/ha, celkový průměrný výnos obilovin činil 4,79 t/ha).

Velkým problémem družstva, ale i celého českého zemědělství se stal pokles výkupních cen u zemědělských produktů, který ale nedoprovázel pokles cen vstupů – ty naopak dokonce stoupaly. Nejcitlivěji sestup výkupních cen zasáhl živočišnou výrobu, na které je hospodaření družstva nejvíce závislé, a to především vísecký chov prasat, který se tak poprvé od vytvoření družstva ocitl ve ztrátě. Výkupní ceny vepřového masa mu poklesly ve

srovnání s předchozím rokem až o 15 Kč/kg a po většinu roku se pohybovaly pod úrovní výrobních nákladů, tj. pod 30 Kč na kilogram. Celková finanční situace družstva byla proto velmi napjatá a podnik se dokonce ocitl v platební neschopnosti, což korespondovalo s celkově tíživou situací celého českého zemědělství.

Z hlediska souhrnných údajů družstvo obhospodařovalo celkem 936 ha zemědělské půdy, z toho 838 ha představovala půda orná. Na 609 ha se pěstovaly obiloviny, 110 ha bylo oseto řepkou a zbytek představovaly pícniny. Místní rozmnožovací chov prasat vykazoval průměrný stav okolo 1850 kusů prasat, z toho průměrně 160 prasniček. Počet členů družstva dosahoval čísla 162, z toho 59 jich bylo v důchodovém věku. Průměrný plat v družstvu dosáhl v tomto roce výše 13. 100 Kč měsíčně, což bylo o 400 Kč méně než v minulém roce.

Další z podniků působících v obci – firma Lacman s. r. o. nedoznala během roku výrazných změn, podobně beze změn proběhlo působení místní prodejny potravin. Naopak Pohostinství U Fajmanů začalo od května svým návštěvníkům nabízet v letních měsících jakousi malou zahrádku – posezení u stolku před vchodem do budovy a rozšířilo svůj sortiment o prodej mražených výrobků (zmrzlina, nanuky apod.). K sortimentu pro své zákazníky zařadilo také utopence a korbáče.

Stavební práce ve Vísce zaznamenaly po letech určitého útlumu rychlý nárůst. Týkal se především stavby rodinných domků, které začaly v obci vznikat hned tři, všechny na kraji obce u silnice na Hájenku za domem rodiny Paclíkovy. Jako první začal stavět na počátku jara Jaroslav Kalvoda mladší z č. p. 41, na počátku července se k němu přidal Ondřej Čapek z č. p. 14 a o něco později rodina Šteklova z č.p. 16. Do konce roku měly všechny domky hotovou hrubou stavbu a provedené zastřešení. Stavební úpravy na svém rodinném domku prováděl i Roman Grund (č. p. 13), který nahradil starý štít svého domu za nový s lodžii. Na počátku roku byl také na katastru obce definitivně dokončen a napuštěn již předchozí rok budovaný rybník pana Kutílka z Chotěboře. Nachází pod hrází Společného, se kterým ho spojuje strouha. Majitel plánuje v brzké době výstavbu dalšího rybníčku v sousedství. Po delší době zde proběhla kolaudace a to novostavby Zdeňka Březiny z č. p. 77.

Z investičních akcí v obci představovalo nejvýznamnější počín již zmíněné oplocení mateřské školky a vodojemu z důvodu lepší ochrany zásobníku pitné vody pro Vísku. Zároveň byl prodloužen vodovod a pořízen sloup veřejného osvětlení k novostavbám rodinných domků. V prosinci také proběhlo čištění místního potoka, které zde prováděly Lesy Hradec Králové. Potok byl ve své regulované části, tj. od mostku u domku rodiny Málkovy směrem k ústí do řeky vybagrován, aby byly odstraněny naplavené nánosy.

Autobusové spojení zůstalo během roku bez podstatných změn, došlo pouze ke změně názvu provozovatele, který se z ČSAD AUTOBUSY CZ Chrudim změnil na CONNEX Východní Čechy a. s.

Změny se v roce 2002 nevyhnuly v našem regionu zdravotnictví. MUDr. Zdeňka Procházková, která již více než deset let ordinovala v sousední Malči a pod kterou jako obvodní lékařku spadala většina obyvatel Vísky, zde ukončila k 1. dubnu svoji praxi. Důvodem byly neshody se zastupitelstvem Malče, které ji vytýkalo nedostatečně dlouhou ordinační dobu a vyjadřovalo svoji nespokojenost i stížností u okresního zdravotního rady. S obyvateli Vísky se paní doktorka rozloučila před svým odchodem osobním dopisem. Nově vzniklou situaci řešil během dubna zástup MUDr. Marcely Janouškové z Horních Lhotek, která ordinovala pouze v odpoledních hodinách a na počátku května nastoupila, doufejme, že již definitivně, MUDr. Petra Gajdošová. Nová paní doktorka ordinuje v pondělí, středu a pátek dopoledne od 8 do 12 hodin a v úterý odpoledne od 13 do 17 hodin.

V oblasti školství nedošlo v tomto roce k podstatným změnám. Mateřská škola prožila úspěšný rok, ve kterém pro děti připravila úctyhodné množství aktivit. Během školního roku 2001/2002 tak děti mohly celkem pětkrát navštívit oblíbená divadelní představení, z toho čtyřikrát v Chotěboři a jednou přímo ve Vísce. Paní učitelky pro ně a jejich rodiče dále připravily zájezd na lední revue do Prahy, výlet do Aquaparku Babylon v Liberci, návštěvu vánoční výstavy ve skanzenu Veselý kopec, nebo drakiádu spojenou s opékáním špekáčků ve školce. Děti mohly během školního roku navštěvovat plavecký výcvik v Chrudimi, nejstarší z nich se byly dvakrát podívat na výuku v Nové Vsi, kam svěřenci mateřské školy zavítaly i na pouťové atrakce, den otevřených dveří v dětském domově, cirkusové představení v budově základní školy, nebo popřát v obci pěkné Vánoce. K již tradičně organizovaným akcím patřilo například vánoční posezení pro starší občany, na které si děti připravily pásmo říkanek, písniček a tanečků, ale i dárků pro své prarodiče. Nechyběla ani vánoční besídka pro rodiče a blízké s podobným programem, červnové rozloučení s budoucími školáky, nebo oblíbený karneval organizovaný i pro rodiče a starší děti spojený se soutěžemi ve zpěvu a různých dovednostech. Zkrátka aktivit pro své svěřence, ale i rodiče a další zájemce připravila škola opravdu velmi solidní množství, čímž samozřejmě také mimo jiné přispěla k možnostem kulturního vyžití ve Vísce, a to nejen pro předškoláky.

Z hlediska chodu školy došlo na počátku školního roku ke změně v učitelském sboru, kde paní učitelku Ivanu Rejlou, která odešla na mateřskou dovolenou, zastoupila Irena Jandová z Chotěboře. Ke stejnému datu začala škola vysílat k dovozu dětí z Nové Vsi jako dozor svoji školnici paní Jarmilu Motlovou, čímž se snad, doufejme, vyřeší časté připomínky

rodičů z Nové Vsi ohledně dojíždění dětí. Pozitivní změnu také představoval přechod na plynové vytápění. Ohledně počtu dětí, během školního roku 2001/2002 bylo ve školce zapsáno celkem 35 dětí, z toho 12 jich navštěvovalo logopedickou třídu.

Co se týče možností kulturního vyžití, nedošlo v obci a okolí k žádným podstatným změnám. Pouze místní knihovna přešla definitivně pod obecní úřad, který se stal jejím zřizovatelem, což s sebou přineslo i povinnost platit knihovníka. Zajímavou akcí v našem sousedství se stala zářijová oslava Malče, která si připomněla 725 let od první písemné zmínky o obci. Oslavy, které lze označit za poměrně velkolepé, se uskutečnily během třetího zářijového víkendu. V místní škole proběhla výstava fotografií z historie obce a fotografií a materiálů vztahujících se k CHKO Železné hory, v hasičské zbrojnici se promítaly filmy o historii obce a hasičského sboru, po mnoha letech byl otevřen zámek s pracovnami Františka Palackého a Františka Ladislava Riegra. V zámku se uskutečnil i koncert vážné hudby, v místním evangelickém kostele proběhla ekumenická bohoslužba opět spojená s koncertem, nechybělo ani vystoupení mažoretok a stánky lidových řemesel. Celou akci doprovázel i sraz malečských rodáků, takže nově otevřená hospoda v budově bývalého kina praskala ve švech (mimoходом Maleč posledních několik let postrádala fungující pohostinství, takže část jejích štamgastů vyrážela za lahodným mokem do Vísky, která se jako jediná ze sousedních obcí může chlubit již mnoho desetiletí trvajícím nepřetržitou existencí tradiční hospůdky). Malečské oslavy byly hojně navštěvovány i našimi obyvateli a znamenaly tak zajímavé jednorázové zpestření kulturní nabídky.

Zajímavé možnosti tentokrát spjaté přímo s naší obcí se v tomto roce objevily na poli obrazové prezentace Vísky. Během jarních měsíců bylo možné v obci zakoupit CD s názvem Fotogalerie Víška 2002, jehož autorem je pan Miloslav Vaněk z č. p. 55, který vyučuje informatiku na Střední ekonomické škole Chotěboř a zároveň se věnuje fotografování. CD obsahuje zajímavý výběr fotografií, které jsou seskupeny v sekcích. Jedná se o sekce: Lidé se záběry z velikonoční pomlázky ve Vísce, dále Domy, Domy dle čísel popisných, Příroda se snímky z okolí obce, Léto, které představuje prezentaci obce v letním období a poslední sekce má název Pohledy a obsahuje ukázky starých i nových pohledů Vísky i obrázky z materiálů o Nové Vsi či CHKO Železné hory.

Prodej CD rozšířila možnost nákupu fotoalba zvaného Fotogalerie Víška 2002. To obsahuje snímky všech domů ve Vísce s uvedením čísla popisného a jména majitele. CD i fotoalbum tak představují velmi zajímavý dokument o současné tvářnosti obce a určitě jako takový budou v budoucnu hodně oceňovány.

Výčet počinů v této oblasti ale uvedenými nabídkami zdaleka neskončil. Na obecním úřadě si v tomto roce mohli obyvatelé a příznivci Vísky objednat i zatavené letecké snímky obce ve dvou provedeních, které vyhotovila firma THC z Karlových Varů. Symbolické završení prezentací Vísky, se kterými se letos opravdu takřikajíc roztrhl pytel, představovala na konci roku nabídka kalendáře na rok 2003 s tematikou naší obce a okolí. Jeho autorem byl opět pan Vaněk a jeho chvályhodný počin představoval velmi zdařilou možnost jak potěšit pěkným vánočním dárkem třeba vísecké rodáky, které čas zavál za hranice obce a kteří občas s nostalgií vzpomenu na vůni rodné hroudy.

Tón společenskému životu ve Vísece udávaly místní spolky a sdružení. Aktivní činnost vyvíjelo sdružení dobrovolných hasičů, přestože na jejich valné hromadě konané 19. ledna zaznělo na adresu členů sdružení hodně kritických slov o malé návštěvnosti brigád a o neúčasti na hasičských soutěžích. Valná hromada odhlasovala mimo jiné změnu velitele, kterým se stal Jaroslav Březina mladší z č. p. 69. Sdružení během roku uspořádalo poměrně hojně navštívený ples, na který osobně zvali jeho členové v jednotlivých domácnostech. Další uskutečněnou společenskou akci představovala zářijová posvícenská taneční zábava. Po roční odmlce se družstvo mužů i mladších děvčat zúčastnilo okrskové hasičské soutěže v Uhelné Příbrami. Zatímco muži skončili až desátí, dívky obsadily velmi pěkné postupové třetí místo a okresní soutěž je minula jenom proto, že kolidovala se svatbou jedné z členek družstva. Naopak na srpnový první ročník soutěžního klání O pohár starosty SDH Nová Ves nebylo pro malý zájem místních členů žádné družstvo vysláno. K pozitivům činnosti Sdružení určitě patřil uskutečněný sběr starého železa, který byl vedle příspěvků obce hlavním zdrojem financování činnosti, nebo brigády na úklid obce.

Také TJ Sokol vyvíjel poměrně všestrannou činnost. Největší pozornost budilo určitě působení místních fotbalistů. U jejich mužstva skončil s koncem sezóny 2001-02 trenér Pavel Musílek, který družstvo znovu přivedl do okresního přeboru a nahradili ho Václav Hospodka a Roman Sadílek z Nové Vsi. Sezónu 2001-02 zakončil tým na 11. místě čtrnáctimístního okresního přeboru, v podzimní části byli Vísečtí až třináctí tj. předposlední. Okresní přebor v tomto roce také definitivně přešel pod kraj Vysočina. Ještě jedna věc v souvislosti s místními fotbalisty stojí za zmínku, jejich dosavadní hráč Tomáš Škaryd z Chotěboře, který reprezentoval barvy Vísky ještě v minulé sezóně, se po letošních komunálních volbách stal starostou Chotěboře.

S fotbalem ve Vísece je bohužel spjatá tragická událost – smrtelný kolaps na místním hřišti. Odehrál se v neděli 7. dubna v průběhu zápasu mezi Vískou a Starým Ranskem. V jeho druhé polovině poslal trenér hostujícího Ranska do hry teprve jednadvacetiletého hráče Ondřeje Valacha, který se po několika minutách hry zhroutil. Na hřiště ihned přispěchala zdravotní sestra,

kteřá sledovala zápas jako přítelkyně jednoho z našich hráčů. Zahájila oživování, to ale nevedlo k úspěchu. Přivolaná záchranka dorazila z osm kilometrů vzdálené Chotěboře až za 25 minut a její lékařka pak ještě půl hodiny pokračovala v oživování, ovšem opět marně, takže výsledkem bylo pouze konstatování smrti mladého fotbalisty. Za její příčinu byla označena srdeční příhoda.

Ovšem samozřejmě nejen fotbalem žil během roku místní Sokol. Pokračovalo pravidelné cvičení dětí, které zde dlouhodobě vede pan Josef Málek a scházelo se i pět místních cvičenek, které vystupovaly na Všesokolském sletu 2000. Ty nacvičili během roku novou skladbu, se kterou vystoupily na župním sokolském sletu v Liberci a Pardubicích, odkud obec obdržela děkovný dopis pardubického sokola adresovaný novoveskému sokolu, pod jehož hlavičkou ženy nacvičují. Sokolové se činili i na tanečním parketu, příkladem může být jimi zorganizovaná velikonoční taneční zábava.

Pokračovala i činnost populárního Bago klubu. „Bagisti“ své pravidelné víkendové tréninkové fotbálky směřovali mimo jiné k tomu, aby uspěli v turnajovém klání, které zde jako obvykle pořádali poslední červnový víkend a kde kromě soupeřících týmů nemohly chybět nejoblíbenější a nejvyhledávanější „členové“ takovýchto akcí – pивní sud a grilované prasátko. Do širšího povědomí se zapsali i vydařeným Country bálem, který pořádali v Pohostinství U Fajmanů. Na bál se jim podařilo přilákat přes 100 návštěvníků včetně mnoha z okolních vesnic, což je nepochybně úspěch. Určitě se na něm podílela pardubická kapela Medvědi, možná i atraktivní tombola vyhlašovaná ve 22 hodin 22 minut, jejíž pomyslným vrcholem bylo předání „kuřátka“, tj. šestikilového živého kohouta. Zajímavou akcí bylo i bagistické loučení s létem, které se odehrálo 31. srpna tentokrát na dvoře oblíbené místní hospůdky a kde nostalgii nad odcházejícím létem pomáhal zahánět opékaný pašík prokládaný lahodným pivním mokem.

Nezahálel ani rybářský spolek, který jako obvykle nevynechal tradiční výlov Společného spojený s prodejem kaprů a svoji trochou do pomyslného mlýna tanečních rejů ve Vísce přispěl uspořádáním pouťové zábavy s nezbytnou rybářskou tombolou.

Kromě spolků se činila i vísecká mládež, která například připravila tradiční čarodějnice a hlavně stavění májky. Májka se tentokrát objevila v obci dvakrát – kromě tradiční jehličnaté obecní ještě méně tradiční z břízy u domku rodiny Čapkovy, kteří vdávali dceru.

Zajímavou soukromou akci představoval v září organizovaný sraz jedné z největších místních rodin – rodiny Papoušků, ze které pochází současná starostka. Do místního povědomí se zapsal tím, že při jeho příležitosti byl do Visky přivezen, zřejmě poprvé v historii, klasický nafukovací balón, který se po dobu konání akce vznášel nad místním hřištěm připoutaný ke dvěma

automobilům, což budilo senzaci především u menších dětí, ale na své si přišli i dospělí.

Na závěr lze určitě konstatovat, že zajímavých akcí tu určitě nebylo zrovna málo a že rok 2002 patřil k tem bohatým nejen na volební klání a události s nimi spojenými, ale i třeba na možnosti společenského vyžití a dobrého pobavení se, což určitě k životu patří.

2003

Rok 2003, který v naší obci proběhl bez mimořádných zvrátů, se zřejmě zapíše do historie České republiky úspěšným referendem o připojení země k Evropské unii, ale také určitě volbou prezidenta našeho státu. Ta probíhala v prvních měsících roku, a to dokonce na třikrát, přičemž v první volbě kandidoval i senátor našeho obvodu a předseda Senátu ČR Petr Pithart. K lítosti mnohých z našeho regionu, který ve své funkci velmi čile a pravidelně navštěvuje (viz předloňská návštěva v místní mateřské školce), nezvítězil a na post prvního muže státu vynesla třetí volba čestného předsedu ODS Václava Klause. Tento dvojnásobný premiér prvních dvou vlád po vzniku České republiky tak na počátku března vystřídal prezidenta Václava Havla, jehož osobnost se mimořádným způsobem zasloužila o znovuoobnovení demokracie po období komunistického režimu v našem státě, za což se těšil neobyčejně vysoké autoritě a popularitě v zahraničí, i když jeho obliba doma v posledních letech spíše klesala. Doufejme, že nový prezident, jehož volba se samozřejmě setkala s velkým zájmem i u místních obyvatel, naplní alespoň část pozitivních očekávání, která v souvislosti s jeho zvolením zazněla.

Zima byla od počátku roku poměrně mírná, prakticky celý leden se obešel bez sněhu a s pouze mírnými mrazíky. Během druhého lednového týdne se dokonce vylila z koryta řeka Doubrava a zaplavila přilehlé louky, což vyvolalo příjezd hasičů z Chotěboře, kteří zde monitorovali situaci. Sníh se objevil až první únorový víkend a spolu s mrazy přetrval téměř tři týdny, sněhová pokrývka ale byla pouze slabá a neumožňovala například lyžování.

Jaro se zvýšenými teplotami okolo 10° C přihlásilo již poslední únorovou dekádu, i když březen byl poměrně chladný s častými nočními mrazy. Podobný ráz mělo i dubnové počasí, které přineslo opakované sněhové přeháňky a mrazy až - 10° C (10. dubna), ke kterým docházelo až do velikonoce (21. dubna). Květen lze naopak označit za velmi teplý a poměrně suchý, v pražském Klementinu padlo několik teplotních rekordů a také ve Vísece bylo například třetí květnový týden naměřeno přes 26° C. Nadprůměrná vedra přinesl i červen, již 11. června se zde rtuť teploměru vyšplhala na 31° C ve stínu a pršelo pouze dvakrát za celý měsíc.

Podobně teplé a hlavně suché počasí panovalo i po většinu léta. Vlivem nadprůměrných jarních teplot probíhalo v přírodě vše s předstihem, například sklizeň obilí začala o 14 dní dříve než obvykle a první kombajny zde vyjely do polí již 4. července. Celkově lze léto, během nějž teploty často přesahovaly 30° C, označit za jedno z nejteplejších v posledních desetiletích. Nadprůměrné sucho zapříčinilo i nedostatek vody v naší obci, a proto zde musel být během srpna vydán po mnoha letech zákaz zalévání, mytí aut a napouštění bazénů

vodou z obecního vodovodu. Teplé a suché počasí pak pokračovalo i převážnou většinu září, ještě na posvícení 21. září jsme v obci naměřili 26° C ve stínu.

Ochlazení přinesl až říjen. První mráz se dostavil v noci ze 13. na 14. První sněhové vločky dopadly o devět dní později, i když sníh se ještě neudržel. Sněhovou pokrývku nepřinesl ani listopad, který lze označit za poměrně teplý a bílý kabát tak Víška dostala až 15. prosince, ale pouze ve výšce zhruba pět centimetrů. V této podobě vydržel sníh i přes poměrně mrazivé vánoční svátky, kdy v noci klesala rtuť teploměru k - 14° C a mráz zůstal i přes den. Zatímco milovníci bruslení se tedy mohli vyřádit již od poloviny prosince, lyžaři si museli počkat na pořádnou sněhovou nadílku až na Silvestra.

Počet obyvatel Víšky po delší době zaznamenal poměrně solidní vzestup, když se k 31. prosinci vyšplhal z loňských 176 na 182. Během roku jsme zaznamenali jedno úmrtí - dne 28. února zemřel ve věku 83 let pan Jaromír Pešek z č. p. 26 - a jedno narození - dne 22. února se narodila Anežka Čapková z č. p. 14. Přírůstek v počtu obyvatel byl proto dán přistěhováním se nových spoluobčanů. Jednalo se o pětičlennou rodinu Strnadovu, která zde zakoupila již mnoho let neobydlený dům č. p. 44 bývalé rodiny Křivských, a pana Petra Vaníčka s paní Olgou Sziraki, kteří se nastěhovali do zakoupeného domu č. p. 40, který patřil rodině Filipů. Nebylo uzavřeno žádné manželství, o jednoho občana přišla Víška změnou trvalého bydliště. V obci byla také prodána usedlost č. p. 5 bývalé rodiny Musílkovy, která byla kdysi se současnou provozovnou firmy Lacman součástí panského dvora. Kupcem je slečna Lenka Kreuzová z Prahy, která plánuje rekonstrukci objektu a možná do budoucna i chov koní.

Celostátní politické dění se ve Víšce nejvíce odrazilo pořádáním referenda o vstupu České republiky do Evropské unie, které se konalo ve dnech 13. a 14. června. Předcházela mu přesvědčovací kampaň, v níž především vláda a strany vládní koalice poměrně masivně prostřednictvím televize, rozhlasu, inzerátů v tisku, různých tiskovin a dalších materiálů přesvědčovaly občany o výhodách vstupu našeho státu do unie.

Samotné referendum, první celostátní v historii našeho státu, mělo charakter podobný klasickým volbám. Na jeho regulérnost dohlížela tříčlenná volební komise a zapisovatel. Účastnilo se ho 89 obyvatel, tj. 65,4 % právoplatných voličů, což je zhruba o 10 % více než celostátní průměr. Také výsledky se lišily od celorepublikových údajů, a to poměrně výrazně. Pro vstup hlasovalo celkem 59,1 % občanů (52), zatímco na úrovni celého státu to bylo 77,3 %. Naopak své ne řeklo připojení k unii 40,9 % našich voličů (36), což představovalo téměř dvojnásobek celostátních necelých 23 %. Víška se tedy ukázala jako nadprůměrně euroskeptická obec a to i v rámci bývalého okresu Havlíčkův Brod, kde proti hlasovalo pouze 25,6 %, naopak pro 74,4 % voličů.

Údaj je zajímavý mimo jiné proto, že v loňských parlamentních volbách zde strany vládní koalice, které vstup nejvíce podporovaly, získaly nadpoloviční většinu hlasů, dokonce o 13 % více než tvořily jejich celostátní výsledky. Naopak poněkud euroskeptická ODS a proti unii brojící komunisté zde byli v posledních volbách slabší než na úrovni celorepublikové. Za nižší podporou vstupu zřejmě stojí tradiční konzervatismus, zvláště starších obyvatel, obava ze změn, které vstup přinese a také nedůvěra místních zemědělců, mezi kterými se již dříve ozývaly obavy z následků vstupu pro naše zemědělství.

Další z politických událostí roku neměly na obec větší dopad. Život místních obyvatel byl více ovlivňován například zasedáními obecního zastupitelstva. Ta se během roku uskutečnila celkem dvanáctkrát prakticky pokaždé za plné účasti zastupitelů. Nejčastěji se projednávaly otázky spojené s obecními financemi, informace související s aktivitami regionu Podoubraví, různé žádosti občanů jako například požadavky na úpravu cest, veřejného osvětlení apod. K často diskutovaným bodům patřila i poměrně citlivá otázka možnosti instalace vodoměrů, protože doposud se platba za vodu uskutečňuje paušálem za osobu, případně auto a domácí zvířectvo. To nezohledňuje skutečnou spotřebu a současná cena 8 Kč za krychlový metr vody (10 Kč pro chalupáře) obci nepokrývá náklady na celkový provoz vodovodu a hlavně na nezbytnou výměnu vodovodního řadu. Na druhé straně se ovšem představa vyšších plateb za odebranou vodu ne vždy setkává u obyvatel s pochopením.

Obecní rozpočet, přestože byl původně schválen jako deficitní, skončil nakonec s přebytkem. Jeho příjmy činily 1.285272 Kč (s účelovou dotací krajského úřadu na provoz mateřské školky celkem 2689274 Kč), výdaje dosáhly 1.107516 Kč (s dotací pro MŠ 2.511516 Kč). Největší výdajovou položku představovala splátka na plynofikaci ve výši 218.000 Kč, z dalších položek například odvoz odpadu (42.100 Kč), dotace na provoz mateřské školky, investice na opravu vodovodního řadu v hodnotě 200.000 Kč. K příjmům naopak přispěly mimořádné dotace z fondu programu Obnova venkova ve výši 72 000 Kč.

Velmi chvályhodný počín zavedlo vedení obce v letošním roce na poli všeobecné informovanosti občanů. Zatímco doposavad se občané mohli seznamovat s děním v obci ponejvíce pouze prostřednictvím informační úřední desky u prodejny potravin, kde jsou pravidelně vyvěšovány zápisy z jednání zastupitelstva a úřední vyhlášky, letos poprvé byl pro lepší informovanost obyvatel Vísky využit nově vydávaný Vísecký zpravodaj. Jeho vůbec první číslo vytiskla obec v únoru a jednotlivé výtisky byly doručeny do domácností místních obyvatel i pravidelně dojíždějících chatařů. Jednalo se o dvojstranu formátu A4, která přinesla základní informace o aktuálních otázkách provozu obce. Stručně informovala o rozpočtu obce, možnostech občanů, jak získat informace o dění v obci, uvažovaném nákupu traktoru od TJ Sokol, informace

o mateřské školce a dění ve sportu. Nejvíce prostoru zabralo vysvětlení sporné záležitosti plánované stavby mostu přemostující potok u domku rodiny Peškovy č. p. 26. Zpravodaj na tomto místě vysvětluje, proč obec ustoupila od plánované výstavby (důvodem byla především přílišná finanční náročnost akce) a zároveň nastiňuje jiné varianty řešení. Text zpravodaje se vyznačuje značnou otevřeností, obyvatelé obce jsou v něm přímo vyzýváni k účasti na řešení jednotlivých problémů, podávání námětů k řešení, připomínkám, dotazům, apod.

Během roku pak vedení obce vydalo ještě druhé číslo Víseckého zpravodaje, které informovalo především o poplatcích za vodu a uvažované instalaci vodoměrů, jejíž důvody jsou vysvětleny výše a dále o problematice odpadů, kde byli občané vyzváni k jejich třídění. Celkově lze myšlenku i realizaci vydávání zpravodaje označit za velmi pozitivní, protože nepochybně přispělo k lepší informovanosti místních obyvatel, což může zabránit šíření různých fám a nepotvrzených informací a vést k většímu zájmu o věci veřejné a větší transparentnosti rozhodování zastupitelstva.

Vydávání zpravodaje ovšem zdaleka nevyčerpalo všechny možnosti, které obec nabídla svým občanům ve vzájemné komunikaci. Následovaly i další – během roku byla u kanceláře obecního úřadu umístěna zvláštní schránka, kam mohou zájemci vhazovat své dotazy, náměty a připomínky k dění v obci a činnosti obecního zastupitelstva. Ty je pak od tohoto roku také možné zasílat obecnímu úřadu elektronickou poštou na adresu viska@tiscali.cz.

Posledním opět velmi chvályhodným skutkem bylo zřízení internetové stránky Vísky, která na adrese viska.web.tiscali.cz zdařile prezentuje naši obec. Obsahuje několik částí: část Obec s krátkou informací o historii Vísky, mapami a vyobrazením památníků v obci, dále část Obecní úřad s informacemi o úřadě, složení zastupitelstva, zápisy jeho schůzí, Aktuality, které obsahují různé aktuální vyhlášky, nařízení a nejnovější čísla Víseckého zpravodaje, Škola s informacemi o mateřské školce (zřizovací listina, náborový leták, režim dne a fotogalerii školky), Internetové adresy s odkazy například na stránku Podoubraví, Služby a konečně i Fotogalerii s fotografiemi Vísky na pozadí probíhajícího ročního období. Profesionálně zpracovanou webovou stránku, jejímž autorem je Mgr. Miloslav Vaněk, lze označit za velmi vydařený a informačně bohatý zdroj toho podstatného o naší obci. Víška tímto počinem symbolicky vykročila do počítačového 21. století a zpřístupnila informace o sobě zájemcům a příznivcům prakticky z celého světa.

Jako pozitivní příklad snah obecního zastupitelstva vtáhnout místní občany do řešení problémů obce a hlavně stanovení priorit jejího dalšího rozvoje může také velmi dobře sloužit anketa, která zde z iniciativy vedení obce proběhla během měsíce října. Místní obyvatelé se v ní mohli vyjádřit k široké paletě otázek a problémů ze života Vísky. Otázky směřovaly ke

spokojenosti ohledně fungování a nabídky místní prodejny potravin, další dotazovanou problematiku představovaly priority dalších investic, tj. čemu by místní dávali přednost při rozvoji obce. Zde mohli ti, co anketu vyplňovali, vybírat z položek jako výstavba chodníků, oprava sokolovny, zbudování čistírny odpadních vod, jiné využití mateřské školky či oprava vodovodního řadu. Součástí ankety byla i otázka, čeho si na obci nejvíce vážím a naopak, co mi zde nejvíce vadí. Anketní lístky nechalo vedení obce roznést do všech místních domácností, včetně domků chatařů. Z 65 roznesených lístků se obci vrátily zhruba dvě třetiny vyplněných.

Zatímco veřejný život v obci se vyznačoval zvýšenou aktivitou vedení obce, oblast hospodářství nezaznamenala žádné výraznější změny. S tradičními problémy se během roku 2003 potýkalo místní zemědělské družstvo Nová Ves – Víska. Tak jako v minulých letech zápasilo s prodělečností rostlinné výroby, na kterých se podepsal historicky nejnižší výnos donedávna jediné ziskové plodiny řepky, který dosáhl pouze 1,27 t/ha. Lépe skončily obiloviny s průměrným výnosem 4,25 t/ha, nejvyšší byl u jarního ječmene – 4,65 t/ha, ty jsou ovšem určeny pro krmivářské potřeby živočišné výroby. Ekonomiku družstva držela nad vodou pouze produkce mléka, výkrm býků a státní dotace, které přesáhly 2 milióny korun. Vzhledem k velmi nízkým výkupním cenám vepřového masa, které se většinu roku nacházely dokonce pod úrovní výrobních nákladů, skončilo ve ztrátě i vísecké středisko odchovu prasat, a to i přesto, že se mu dařilo poměrně razantně snižovat výrobní náklady. Během první poloviny roku se výkupní ceny vepřového ocitly tak nízko, že představenstvo družstva uvažovalo o zrušení chovu prasat, nebo jeho pronájmu konkurenčnímu zemědělskému družstvu Olešenka, nebo společnosti Provem, která provozuje vepřín na Borku. Padaly také návrhy na omezení chovu na polovinu. Přestože určité zvýšení cen nakonec tato řešení odsunula do pozadí, situace ohledně výkupních cen zůstávala do konce roku nepříznivá. Pozitivní změnou v tomto místním středisku představovalo vybudování ventilace v části odchovny prasat, která měla řešit i stížnosti některých místních obyvatel na přetrvávající zápach především v letních měsících. Nad selatárnou díky ventilaci proto vyrostly jakési komíny, které by měly situaci zlepšit.

Odrazem problémů družstva je i stále klesající počet zaměstnanců, který dosáhl ke konci roku čísla 48, z toho bylo šest technických pracovníků. Celkově tento stav představuje méně než polovinu pracovníků z doby vytvoření družstva v roce 1991. Celkové příjmy podniku, tj. tržby, dotace a jiné finanční příjmy, dosáhly během roku 41 500 000 Kč a mají mírně rostoucí tendenci. Důležitý moment v životě družstva představovala únorová výroční členská schůze, která v tomto roce byla schůzí volební. Během ní došlo k částečným změnám ve vedení družstva. Místo předsedy obhájil na další čtyřleté funkční

období Ing. Karel Hromica z Chotěboře, který zde působí také jako agronom. K výměně došlo na postu místopředsedy, kde Romana Sadílka z Nové Vsi vystřídal místostarosta Vísky Ondřej Čapek č. p. 14. V sedmičlenném představenstvu družstva zasedla z Vísky ještě paní Zdeňka Davidová z č. p. 37. Paní Marie Březinová z č. p. 67 bude působit v revizní komisi ZD.

Radikální proměnu prodělala v letošním roce místní prodejna potravin. Obec k 1. prosinci ukončila šest let trvající nájem paní Heleně Moravcové a prodejnu od stejného měsíce pronajala panu Josefu Horákovi z Horního Bradla, který provozuje podobnou prodejnu i v blízkém Klokočově. Ten slíbil zajistit větší sortiment zboží a zvedl se také pronájem placený obci, který činí 2000 Kč. Nový provozovatel prodejnu během jednoho týdne přebudoval na samoobslužnou místo dosavadní pultové a s počátkem druhého prosincového týdne byla provozovna plně otevřena. Nutno podotknout, že došlo k výraznému zlepšení sortimentu nabízeného smíšeného zboží. Kromě potravin včetně ovoce a zeleniny je zde k dostání i nabídka od drogistického zboží, přes hračky, domácí potřeby až po například zahradní nářadí. S podstatným nárůstem nabídky ovšem došlo i ke zvýšení cen, zvláště u základních potravin. Změnila se také otevírací doba, která je od pondělí do čtvrtka od 7,30 do 12,00, v pátek má prodejna otevřeno mezi 7,30 a 16,00 a v sobotu mezi 7,30 a 10,00 hodin. Prodávajícím je paní Jana Pešková z Rušínova a podle jejích slov byl majitel s tržbami během prosince, kdy zde mnozí obzvláště starší spoluobčané nakupovali i vánoční dárky, spokojen.

Také stavební práce probíhající v obci se oproti loňskému roku opět rozrostly. Kromě pokračování budování tří novostaveb na konci obce podél silnice na Pukšice přibylo ještě čtvrté staveniště rodinného domku. Ten buduje pan Marcel Málek ze Sloupna na zahradě domku bývalé rodiny Březinových z č. p. 22 a po dokončení stavby se hodlá do Vísky přestěhovat. Stavební práce zde zahájil během jarních měsíců. Naopak během podzimu došlo ke zboření již značně zchátralého domu č. p. 39 obývaného naposledy rodinou Vařečkovou, jehož současnou majitelkou je paní Dagmar Kudláčková z Prahy, která plánuje vybudovat na stejném místě rodinný domek. Rodina Fikarova z č. p. 10 nechala zbourat stodolu nad svým rodinným domem a místo ní majitel – pan Jiří Fikar vybudoval přístřešek pro šlechtitelský chov poštovních holubů, s kterými začal ihned sklízet úspěchy i na holubářských soutěžích. Tentýž majitel pokračoval v již dříve započaté úpravě prostoru u nádrží, které nechal vybudovat naproti mlýnu pro chov pstruhů. Došlo také k dalšímu rozšíření počtu vodních ploch v katastru obce, a to o malý rybníček pro chov akvarijních organismů, který vybudoval během roku pod rybníkem Společný pan Kutílek z Chotěboře, majitel již dříve vedle vytvořeného většího rybníku určeného ke stejným účelům.

Další investiční akce financoval obecní úřad. Patřila k nim především oprava vodovodního řadu, která proběhla v měsíci červnu a rekonstruoval se při ní úsek od domku rodiny Březinovy č. p. 7 k domku rodiny Moravcovy č. p. 66. Tento úsek byl téměř jako poslední v obci z železných trubek, které se nacházely již ve špatném stavu a akutně hrozilo jejich prasknutí. Další opravy vodovodu obec plánuje a to především opravu úseku od vodojemu k provozovně firmy Lacman.

K lepšímu vzhledu obce přispělo také prořezání stromů a v některých případech pro jejich přílišné stáří i kácení, které obec realizovala jednak u rybníka v centru vsi u domku rodiny Málkových č. p. 63 a jednak podél cest u potoka a cesty k Záklasníkům (č. p. 3). Zmíněný rybník byl také během března vyčištěn vybagrováním nánosů a vybagrovanou zeminu nechal obecní úřad odvést za domek rodiny Hořínkovy u Doubravy, kde je u řeky postupně budována protipovodňová hráz (první zemina se zde navezla v roce 1999 při plynofikaci obce, pokračovalo se i při loňském bagrování potoka).

Ke změnám došlo s počátkem roku také v oblasti státní správy. K 1. lednu proběhlo na území celého státu zrušení okresních úřadů (v našem případě v Havlíčkově Brodě) a převedení jejich kompetencí v menší části na krajské úřady a ve větší části na obce s tzv. rozšířenou působností. Tou je v našem případě Chotěboř, jejíž městský úřad doznal převedením agendy bývalého okresního úřadu podstatného rozšíření jednak co do počtu pracovníků ale i prostor. Jeho pracovníci převzali například vydávání pasů, řidičských průkazů, i třeba ochranu památek. Tato změna je chápána vesměs jako pozitivní, protože odstranila v těchto případech dosud nezbytné dojíždění do Havlíčkova Brodu a přiblížila státní správu občanům. Na bývalé okresní úrovni zůstala pouze malá část úřadů jako například katastrální.

Naopak výraznější změny nezaznamenala oblast školství. Po dlouhých letech letos nenastoupilo žádné dítě z Vísky do první třídy základní školy, což je jev v její novodobé historii velmi ojedinělý a ukazuje na prohlubující se alarmující pokles počtu dětí v obci. Mateřská školka zahájila školní rok 2002/2003 s počtem 28 zapsaných dětí, přičemž speciální třídu navštěvovalo osm dětí se špatnou výslovností nebo motorikou. Školka získala nový název – Mateřská školka Víška se speciální třídou. O děti pečovaly tak jako v minulých letech celkem čtyři paní učitelky – paní ředitelka Ludmila Málková, paní učitelka Helena Moravcová, obě z Vísky, které působily ve speciální třídě a v třídě základní paní učitelky Milena Tirmantingerová a Hana Kmošková (zástup za mateřskou dovolenou Ivany Rejlové). Pro program, který pro děti připravily, lze mít opět pouze slova uznání pro jeho pestrost, nápaditost a pro možnosti, které dává rodičům dětí, aby sledovali činnost svých potomků. Z programových nabídek školky lze zmínit například tradičně

populární divadelní představení, kterých děti navštívily v tomto školním roce šest z toho jedno se odehrálo přímo v budově školky, návštěvu vystoupení kouzelníka, výlet na Klokočov, nebo estrádní vystoupení na téma jaro v Chotěboři. Další akce školka uskutečnila za účasti rodičů. Patřil k nim výlet do westernového městečka v Šiklově mlýně, zájezd na představení Dády Patrasové do Havlíčkova Brodu nebo oblíbený karneval. Přímou pro své rodiče si pak děti připravily vánoční besídku, vystoupení ke Dni matek, za zmínku stojí i uskutečnění vánočního setkání s důchodci z Vísky spojené s výstavkou výrobků dětí s vánoční tematikou. Při svých aktivitách školka využívala i sponzorských darů, jako příklad lze uvést firmu Lacman, která pro děti připravila mikulášskou nadílku.

Z událostí spjatých přímo v naší obci s kulturou lze uvést zřejmě pouze představení nového CD Víška 2003, které realizoval jeho autor pan Miloslav Vaněk v místní sokolovně. CD navazuje na loňské úspěšné vydání Víšky 2002 a obsahuje velké množství fotografií seřazených v sekcích Víška na podzim, Víška v zimě a Velikonoce. CD zde autor nabízel ke koupi spolu se zdařilým mini kalendářem na rok 2004, jehož námětem jsou tak jako loni fotografie z Víšky a jejího okolí v různých ročních obdobích. Projekci navštívilo zhruba 25 místních občanů.

Naopak společenský život kvasil o poznání intenzivněji a barvitěji. Jeho páteř představovala jako vždy činnost víseckých spolků. Z nich nejmohutnější členskou základnu má TJ Sokol, jehož členové věnovali hlavní část své pozornosti tak jako jindy především fotbalu. Místní fotbalisté působili nadále v okresním přeboru, i když sezónu 2002 – 03 zakončili na jeho předposledním třináctém místě. V jarní části sezóny sehráli celkem 13 zápasů, z toho třikrát vyhráli, sedmkrát remizovali a třikrát prohráli. Před jejím začátkem se ještě zúčastnili zimního turnaje v Chotěboři, kde skončili šestí. Po úspěšném loňském prvním ročníku zorganizovali v obci poslední víkend v červenci druhý ročník Memoriálu Jaroslava Fajmana. Zúčastnila se ho čtyři družstva a vítězství si odnášeli domácí, kteří se pak nejvíce mohli radovat u opékaného pašíka.

Za společenskou událost číslo jedna u víseckého Sokola lze pro tento rok označit návštěvu místních sokolů v partnerském německém Löhmenu. Během přelomového týdne mezi červencem a srpnem se tam vypravilo 24 místních příznivců sokolské jednoty, aby mezi přáteli v partnerské obci oslavili 30 let od počátků vzájemného partnerství sportovních oddílů obou obcí. Přátelé v Löhmenu pro ně připravili zajímavý program, jehož součástí byla například účast na místním fotbalovém turnaji, který naše družstvo vyhrálo, výlet k moři nebo večerní taneční zábava. Jako milé překvapení si tamní sportovci pro naše návštěvníky připravili dárky v podobě triček se sloganem 30 let družby, o které byl samozřejmě značný zájem. Naopak k jistým neúspěchům sokolů

patřilo organizování lednové taneční zábavy spojené s vepřovými hody. Akce přes pečlivou organizaci měla malou návštěvnost a taneční zábava skončila prodělkem, přestože například k občerstvení zde byla k dostání opravdu široká nabídka – jitrnice, tlačěnka, maso, černá i bílá zabíjačková polévka. Riziko malé návštěvnosti akcí tohoto typu je bohužel u tak malých obcí jako je Víska značné, což komplikuje pořádání takovýchto organizačně velmi náročných sešlostí, které však jsou vítaným osvěžením a někdy přímo tím pravým kořením společenského života v obci.

Další spoluorganizátor víseckého sportovního dění Bago klub Víska zde pro své příznivce připravil oblíbený Bago turnaj, který proběhl poslední červnovou sobotu za účasti rekordních osmi družstev – Hasičů Praha, pardubického, dvou družstev z Jihlavy, dále z Dubiny, Čivic, Havlíčkova Brodu a domácích. Večer po úspěšném turnaji následovala taneční zábava u rybníka Společný. Bago klub také pořádal únorový Bago ples, kde tak jako na minulých úspěšných ročnících, hrála pardubická hudební country skupina Medvědi.

Ve své každoroční činnosti pokračoval v roce 2003 i rybářský spolek. Na jeho členské schůzi na počátku roku došlo po nespokojenosti části členů k výměně dosavadního vedení, kdy v čele spolku vystřídal pan Antonín Kubát z č. p. 71 pana Jiřího Fikara, který patřil k hlavním iniciátorům založení tohoto sdružení a byl hlavním organizátorem všech dosavadních nejdůležitějších akcí. Pod novým vedením uskutečnili místní rybáři několik brigád na úpravu okolí Společného, především zde po dlouhé době byla vysekána rozsáhlá plocha porostlá rákosem okolo struhy ústící do rybníka. Na druhé straně se jim poprvé po velmi dlouhé době nepodařilo realizovat v minulých letech pravidelný výlov Společného, který je tradičně vnímán jako vrchol jejich celoročního snažení. Během roku proto probíhal pouze rybolov pro členy a zájemce jednou za čtrnáct dní. Po dodatečném výběru finančních prostředků zakoupili členové spolku novou síť na výlovy.

V zaběhnutém duchu každoročních pravidelných aktivit se nesla i činnost Sdružení dobrovolných hasičů. Jeho členkám a členům se v tomto roce podařilo zorganizovat dva soutěžní týmy – mužský a ženský pro okrskovou soutěž v Nové Vsi u Chotěboře. Po delší době se zde jako úspěšnější ukázalo družstvo mužů, které skončilo šesté z deseti, zatímco družstvo žen bylo bohužel diskvalifikováno. Členové sboru provedli pravidelnou prohlídku komínů v obci a také sekání trávy na obecních pozemcích, které je jednou z podmínek pravidelného příspěvku obce na činnost sboru. Ten je pro jeho činnost velmi důležitý, protože organizace taneční zábavy, která jindy také slouží jako zdroj příjmů, nevynesla tentokrát vůbec žádný zisk, sotva pokryla náklady na kapelu a občerstvení, tedy stejný problém jako u výše zmiňované zábavy organizované Sokolem.

K významným organizátorům společenského života ve Vísce patří také místní mládež, která se také v tomto roce podílela na uskutečnění několika akcí. K těm každoročním patřilo samozřejmě pálení čarodějnic s letos obzvláště vysokou hranicí, která při pěkném počasí výborně hořela a byla krásně viditelná do velké dálky. Stejný den mládežníci zorganizovali stavění obecní májky. Ta měřila tentokrát rekordních 26 metrů, což je nejvyšší výška v historii novodobého stavění obecních májek u nás. Májku stavělo za účasti mnohých přihlížejících dvanáct mládežníků, kteří ji pak za „nezbytné“ konzumace posilujících „lahváčů“ hlídali do časných ranních hodin, aby nedopadla jako v minulých letech již několikrát májka v sousední Nové Vsi, kde ji místním během noci skáceli vetřelci. Májka proto magickou noc přežila bez úhony, šest bas piv a láhev rumu už nikoli a stavitelé se ráno spíše než stavěním májky museli zabývat problémem stavění se na vlastní nohy, což pro některé byl evidentně větší záprah než vztyčit rekordně vysokou májku. Tedy situace, kterou lze označit také za již tradiční.

Poslední událost, na jejímž organizování se podíleli opět místní mládežníci, byla na počátku listopadu akce s názvem Zavírání silnic. Motorkáři z řad vísecké mládeže ji uskutečnili v budově sokolovny za solidní účasti zhruba sedmdesáti motorkářů a jejich příznivců z širokého okolí například z Chrudimi, z nichž mnozí zde přespávali. Pro účastníky proběhla rockotéka spojená s opékáním prasete, zájemcům se podával i guláš a utopenci. Celá událost, jejíž součástí byly i triumfální projížďky po okolí obce, měla mezi účastníky kladný ohlas. Nabídku společenského života ve Vísce lze vzhledem k předcházejícímu výčtu určitě označit za solidní, což se jistě také podílelo na celkově zdárném průběhu roku 2003 v obci.

Rok 2004 představoval v dějinách našeho státu jeden z největších mezníků po pádu komunismu, jehož přelomovou událostí se stalo od sametové revoluce se značnými očekáváními vyhlášené připojení České republiky k Evropské unii odhlasované občany v loňském referendu. Slavnostní vstup proběhl k 1. červnu spolu s dalšími devíti státy a náš stát jím definitivně zakotvil v té vyspělejší a stabilnější části evropského kontinentu. Doufáme, že přistoupení splní značné naděje vkládané do něj velkou částí naší veřejnosti a že naše republika zaznamená alespoň takový rozvoj, ke kterému unie dopomohla jiným kdysi méně rozvinutým státům jako například Irsku. Členství by mohlo přinést svá pozitiva i naší obci a jejímu okolí, protože unijní rozpočet dlouhodobě vynakládá značné prostředky na rozvoj zemědělství, venkova, dopravní infrastruktury, životního prostředí a dalších oblastí, které by mohli napomoci zkvalitnění života i našich obyvatel. Snad nás o tom další roky přesvědčí, protože mezi zdejšími usedlíky zaznívalo i nemálo skeptických hlasů k této události.

Přelomový rok 2004 započal svoji existenci ukázkovým zimním počasím. Pravá ladovská zima s dostatkem sněhu a patřičnými mrazy, kterou započal poslední den předcházejícího roku, přinesla ideální podmínky pro zimní sporty se zamrzlými rybníky a částečně i řekou a dostatkem sněhu na lyžování. Zamrznutí řeky umožnily velké noční mrazy, které vrcholily na Tři krále (6. ledna), kdy teplota v obci poklesla u potoka až na -25°C . Bohužel na počátku druhé dekády ledna dorazila obleva a sníh a mráz se vrátil až v posledních deseti dnech ledna a to se stejným teplotním rekordem naměřeným 24. ledna. Již počátek února byl ovšem nadprůměrně teplý, v pražském Klementinu padly tři teplotní rekordy a ve Vísece teplota již 5. února vystoupala na rekordních 16°C ve stínu a 21°C na slunci. Konec měsíce se ale zhoupnul opět k návratu zimy a ještě do poloviny března trvaly noční a částečně i denní mrazy a sněhová pokrývka dosahovala 30 cm. Naopak v půlce měsíce dorazilo nezvykle rychlé oteplení a už 18. března vyšplhala rtuť teploměru na 20°C ve stínu a Klementinum zaznamenalo tři teplotní rekordy za sebou.

Po značně rozkolísané zimně dorazilo spíše chladné jaro, proto i první senoseč či dozrávání třešní začalo o něco později než obvykle. Teplotně podprůměrný a srážkově naopak nadprůměrný byl i celý červen a počátek července, kdy se Medard ujal vlády nad zdejším počasím. Na léto nezvykle nízké teploty vrcholily 10.-17. července, kdy se v některých dnech maximální výška ručičky teploměru zastavovala pouze na 14°C a opravdové letní klima dorazilo až v poslední třetině měsíce. Chladné počasí přineslo i zhruba dvoutýdenní opoždění začátku žní. Naopak ve znamení klasického léta

s teplotami nad 25°C proběhl srpen a také počátek září, kdy ještě 7. tohoto měsíce ukazovaly zdejší teploměry 26°C. I když první mrazík -2°C se objevil již o 7 dní později, celkově nadprůměrné teploty přesahující 20°C trvaly až do počátku poslední dekády září. Krásné babí léto přetrvávalo i během října s teplotami až 18°C a ještě 2. listopadu jsme rtuťový sloupec teploměru mohli spatřit na 17°C. Další průběh listopadu již zaznamenal ochlazení, 19. listopad přinesl poprvé sněhový poprašek, více sněhu ale dorazilo až na konci měsíce. Prosinec lze označit za nadprůměrně teplý, Vánoce proběhly bez sněhu, teplota na Štědrý den vystoupala na 8°C a nejnižší prosincová teplota představovala pouhých -5°C naměřených 17. den měsíce.

Počet obyvatel Vísky od loňského roku po předchozím vzestupu opět poklesl a to ze 182 na 178. Během roku zemřeli dva obyvatelé naší obce – 10. května ve věku 73 let pan Ladislav Záklasník z čp. 3 a 30. listopadu paní Ludmila Moravcová z čp. 66 ve věku nedožitých 82 let. Dva obyvatelé se odstěhovali, jeden již déle ve Vísce nebydlící zde odhlásil své trvalé bydliště. Naopak narodila se Karolína Šteklová v čp. 16, jejíž rodina se během roku přestěhovala do novostavby v čp. 79, Jan Březina v čp. 77, který ovšem zatím není v obci trvale hlášen a Aleš Křivský v čp. 70 také s trvalým bydlištěm mimo obec. Ve Vísce proběhly tři svatby – v červnu u chalupářské rodiny Zlatníkovi z čp. 1, kteří vdávali svoji dceru Petru za Ladislava Nickermayera z Klokočova, v červenci sňatek Tomáše Křivského z Vísky čp. 70 a Lucie Štěpánkové a v 16. října svatba Jaroslava Kalvody z čp. 41 a Zuzany Dymáčkové z Chotěboře, přičemž oba novomanželé budou bydlet ve Vísce v novostavbě budované při silnici do Pukšic (č. p. 80).

V letošním roce již také bylo možné studovat kompletní výsledky sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001, prvního v kterém Víska po mnoha desetiletích figurovala jako samostatná obec. Z hlediska obyvatelstva Víska během sčítání vykázala 185 obyvatel, z toho 90 žen a 95 mužů a proti poslednímu sčítání z roku 1991 zaznamenala pokles o 14 osob. Všichni obyvatelé měli občanství České republiky, z hlediska národnosti naprosto převažovala česká u 183 obyvatel, jeden vykázal národnost slovenskou, jeden netypickou kategorií ostatní. Poprvé od roku 1950 byly pro obec zjištěny údaje o náboženství. Věřící zde tvořili 44,3% obyvatel (82 osob), což mírně převyšuje celostátní průměr. Dominovali členové římskokatolické církve, ke které se hlásilo 34,6 % účastníků sčítání (64 osob, procento zhruba odpovídá celostátním hodnotám), 9,7 % (18 osob) vyplnilo příslušnost k Českobratrské církvi evangelické, což několikanásobně převyšuje její procentuelní podíl získaný celorepublikově. Příslušnost k jiným církvím nebyla vykázána, 69 osob (37, 3 %) uvedlo, že je bez vyznání, u 34 respondentů (18 %) sčítání náboženské vyznání nezjistilo. Průměrný věk obyvatel Vísky dosáhl 36,9 let, pouze tři

místní usedlíci patřili do kategorie rozvedení, což je údaj hluboce pod celostátním průměrem. Z hlediska vzdělání spadalo 12 osob – tj. 8 % do kategorie vysokoškolské vzdělání (celostátně zhruba 12 %), 30 % místních starších 15 let mělo pouze základní a neukončené vzdělání, zhruba 35 % náleželo do kolonky vyučení a střední odborné bez maturity, úplné střední s maturitou vykazalo 23 % a vyšší odborné a nástavbové 3 %. Z hlediska ekonomické aktivity nejvíce obyvatel pracovalo v průmyslu 31,5 % (28 osob, v minulém sčítání 29 %). Prudký pokles téměř na polovinu zaznamenal v minulém soupisu ještě dominující sektor zemědělství a lesnictví, kde bylo zaměstnáno 27 % pracujících (tj. 24 osob), zatímco ještě před deseti lety to bylo 48 % (42 osob). Stavebnictví vykazalo 6 osob (6,7 %, dvakrát více než v roce 1991) a služby zbylých 37 %. Mimo obec vyjíždělo denně pracovat 40 osob, z toho dva do vzdálenosti 60 a více minut, a za studiem 29 žáků a studentů. Nezaměstnaných bylo 10, tj. 5,4 %, tedy údaj pod celostátním průměrem.

Zajímavé jsou i údaje vypovídající o bydlení. Víška vykazala 71 domů, z toho 47 trvale obydlených, z 24 neobydlených 20 figurovalo jako rekreační bydlení a čtyři jako nezpůsobilé k obývání. Z hlediska vytápění 11 domácností používalo uhlí, devět dřevo, pět elektrinu a 27 plyn, což je posun oproti naprosté dominanci uhlí před deseti lety, který jistě znamená i zlepšení místního ovzduší. Průměrná obytná plocha na byt měla hodnotu 64,8 metrů, na osobu pak 18,2 metrů. Z hlediska vybavení z 52 vykázaných bytových domácností mělo 32 jeden a sedm dva a více osobních automobilů, 26 pevnou telefonní linku, pouze devět domácností telefon pevný i mobilní a jedna pouze mobilní. Osobní počítač s připojením na internet vlastnilo sedm domácností, osobní počítač bez připojení na internet čtyři domácnosti. Jako vlastníci rekreačního objektu vystupovalo šest domácností.

Celorepublikové dění se v obci bezprostředně asi nejvíce promítlo pořádáním dvojích voleb. První představovaly volby do Evropského parlamentu. Ty proběhly v našem státě poprvé a to ve dnech 11. a 12. června, u nás na tradičním místě v budově mateřské školy a na jejich platnost dohlížela čtyřčlenná volební komise. Ze 144 zapsaných voličů se jich účastnilo pouze 60, tj. 42 %. Jako obvykle tento údaj překročil celostátní průměr, který dosáhl pouze 28 %, ale obě nízká čísla ukazují dosud malý zájem o záležitosti Evropské unie v našem státě. Značné odlišnosti vykazaly i volební výsledky. Zatímco celostátně vyhrála ODS s 30 %, druzí skončili komunisté s 20 %, třetí Sdružení nezávislých kandidátů – Evropští demokraté(11 %), čtvrtí lidovci (10%) a pátá sociální demokracie (9%), ve Víscce se na první příčce ocitli komunisté. Ti získali 25 %, tj. 15 hlasů, tedy přesně stejný počet voličů, jako v posledních parlamentních volbách, což je ale při velmi malé volební účasti

katapultovalo na první místo místních volebních preferencí. Na druhém místě skončilo Sdružení nezávislých kandidátů – Evropští demokraté se silnými 20 %, lepší než celostátní průměr vykazali také třetí lidovci s 13 %. Čtvrté místo shodně obsadily dvě strany – celorepublikový vítěz ODS s 10 %, která zde tradičně dosahuje slabých výsledků a se stejným podílem celostátně naprosto neúspěšná strana venkova, které ale k dotyčným 10 % stačilo pouhých 6 hlasů. Sociální demokraté získaly opět spolu s celostátně naprosto nevýznamnou a neznámou Unií liberálních demokratů pouze po čtyřech hlasech, což představovalo necelých 7 %. To výrazně kontrastuje s 35,5 %, které zde tato hlavní vládní strana obdržela při posledních parlamentních volbách.

Mnohem větší dosah pro bezprostřední život obce a hlavně zdejšího regionu měly další volby a to krajské, které se konaly ve dnech 5. a 6. listopadu. Přinesly o něco vyšší účast – 51,8 %, tj. 73 ze 141 zapsaných voličů, která opět převýšila o 22 % účast celostátní a o 20 % účast v kraji Vysočina. Občané mohli vybírat z celkem 12 kandidátek, bohužel na žádné z nich nefiguroval žádný vísecký občan. Na prvním místě zde naprosto jednoznačně skončila sociální demokracie s mimořádně úspěšnými 49 % (39 hlasů), což je zde nejlepší výsledek jedné strany od voleb roku 1990. Důvodem je bezesporu fakt, že na její kandidátce figuroval chotěbořský starosta Tomáš Škaryd, který donedávna hrál ve víseckém fotbalovém týmu a jehož žena z Vísky pochází a tudíž je zde široce znám. Na druhém místě se ocitli s 20,5 % a svým obvyklým stabilním voličským kádrem 15 hlasů komunisté, třetí byla strana lidová s 12 % a čtvrtá celostátně zvítězivší ODS. Ta zde získala pouze necelých 7 % hlasů. O pátou příčku se s 4 % dělilo Sdružení nezávislých kandidátů a spojení strany zelených a Unie svobody. Pokud bychom tyto výsledky porovnali s celostátními údaji a údaji pro kraj Vysočina, opět se objeví podstatné rozdíly. Markantní jsou v případě celorepublikového vítěze ODS, která na úrovni státu získala 36 % a zvítězila i v kraji s 29 %, tedy s 4x větším počtem než ve Vísce. Celostátně i celokrajsky druzí komunisté (20 a 21 %) přesně odpovídali místnímu zisku. Třetí sociální demokracie celorepublikově obdržela pouze 14 % hlasů, tedy méně než třetinu vísecké kvóty, naopak výsledky lidovců odpovídaly celostátním 11 %, ale zaostávaly za 20 % na Vysočině, kde ještě bodovalo Sdružení nezávislých kandidátů se 7 % (v celém státě pouze 3 %).

Výsledky krajských voleb se promítly i do změny složení krajské samosprávy v našem kraji. Vládnoucí koalicí zde vytvořila tři seskupení – vítězní občanští demokraté spolu s lidovci a Sdružením nezávislých kandidátů. Ti si rozdělili místa v radě kraje – čtyři získala ODS a to včetně postu hejtmana, čtyři KDU-ČSL a jedno Sdružení nezávislých kandidátů. Na

pozici hejtmana vystřídal lidovce Františka Dohnala občanský demokrat Miloš Vystrčil a členové všech zmíněných stran obsadili i posty tří náměstků.

Oboje zmíněné volby však bezprostředně dění v obci samozřejmě neovlivňovaly, to se odehrávalo tak jako vždy především v režii obecního zastupitelstva. Obecní zastupitelé se během roku sešli celkem desetkrát většinou za plné účasti. K opakovaně projednávaným bodům patřily především záležitosti rozpočtu obce, jehož výše se během roku často měnila, dále projednávání investičních akcí zejména rekonstrukce veřejného osvětlení, vodovodního řádu, komunikací a tvorba nového územního plánu. Členové zastupitelstva schválili nákup traktoru od TJ Sokol Víska, který bude sloužit pro zimní prohrnování obecních komunikací, kterým byl pověřen pan Ladislav Motl z čp. 67. Rozhodli o pořízení nového územního plánu obce a pověřili starostku jednáním o jeho provedení s pardubickou firmou Atelier AURUM s. r.o. V neposlední řadě také jmenovali povodňovou komisi pod vedením starostky obce. Završení dlouhodobého rozhodování představoval nákup a následná instalace vodoměrů v obci, která zde proběhla od června do konce roku. O podrobnostech byli občané informováni na veřejné schůzi 21. května v sokolovně. Zastupitelstvo nově stanovilo sazby za odvoz odpadu na 280 Kč na osobu a v případě zde trvale nebydlících vlastníků nemovitosti 400 Kč.

Starostka obce ing. Ludmila Paclíková také za obec pokračovala v aktivitách sdružení Podoubraví. Tento svazek obcí jednal v tomto roce například o projektu úpravy toku Doubravy, jejíž koryto bylo v minulosti poškozeno necitlivými zásahy. Sdružení proto odsouhlasilo přípravu studie o revitalizaci řeky. V rámci ní se uvažuje o potřebě změnit některé části horního toku řeky v oblasti Ždírcce a Sobiňova například vybudováním záchytných rybníků, ozeleněním břehů či v některých místech návratem do původního koryta, aby se zabránilo opakovanému vylévání řeky ve spodnějších částech toku, což každoročně postihuje právě naši obec.

Výše rozpočtu doznala během roku několika změn. Vlastní rozpočtové příjmy obce představovaly 1 235 600 Kč, včetně dotací však dosáhly 4 866 100 Kč. Z hlediska dotací byl tento rok mimořádně šetřivý, kromě každoroční neinvestiční částky přijaté od kraje na mateřskou školku, respektive především na platy jejích zaměstnanců, získala v letošním roce obec ještě mimořádnou dotaci ministerstva financí na rekonstrukci veřejného osvětlení ve velmi solidní výši 1 800 000 Kč a dále krajskou dotaci na komunikace a rekonstrukci mostků ve výši 120 000 Kč, ale i například dotaci na aktivní politiku zaměstnanosti v hodnotě 17 000 Kč, která umožnila zaměstnat jako obecního zaměstnance Jana Hořínka. Celkové výdaje naopak dosáhly 5 312 000 Kč a rozpočet obce tak skončil deficitem ve výši přesahující 440 000 korun. K největším položkám v kolonce výdajů patřila především rekonstrukce veřejného osvětlení, jejíž cena se vyšplhala na 2 205 400 Kč, dále například

oprava cest a mostků, výdaje na mateřskou školku a také dotace pro TJ Sokol na nákup materiál na rekonstrukci toalet a sprch v sokolovně ve výši 78 748 Kč. Dlouhodobý hmotný majetek obce vykazoval ke konci roku hodnotu přesahující 16 miliónů korun, z toho více než polovinu tvořila hodnota pozemků.

Ekonomická situace státu se od vstupu do Evropské unie začala rychleji zlepšovat a růst hospodářství nabíral obrátky. Projevilo se to i růstem platů a reálných příjmů ve zdejších regionu, bohužel zdaleka ne ve všech profesích. Ohledně výše mezd Vysočina stále zůstává na nejspodnější části žebříčku v rámci krajů státu a tak například průměrná mzda v Praze má téměř dvojnásobnou úroveň než v našem kraji. Kdysi naprosto dominantní podnik v zaměstnávání zdejších obyvatel Zemědělské družstvo Nová Ves – Víska prožil dle slov svého předsedy velice příznivý rok. Byl poznamenán především celostátně letos velmi vysokou úrodou rostlinných produktů, která dokonce dosáhla nejvyšších hodnot od vzniku České republiky. Družstvo vykázalo historicky nejvyšší výnos řepky – 3,23 t/ha a velice solidních hodnot dosahovaly i výnosy obilí – pšenice 5,07 t/ha, ozimý ječmen 3,78 t/ha, jarní ječmen 4,21 t/ha a u ovsa 4,13 t/ha, přičemž u ozimých plodin se opět jednalo o historicky nejvyšší úrodu od vzniku družstva. Problém ovšem představovala skutečnost, že nadúroda obilí znamenala pokles jeho ceny a problémy s odbytem, které se ale místního družstva nedotýkají ve velké míře, protože většinu obilí zkrmuje ve své živočišné výrobě. Naopak dobře se prodávala řepka, která tak přispěla k nárůstu příjmu z rostlinné výroby. Díky těmto faktorům rostlinná výroba skončila poprvé v historii družstva se ziskem přesahujícím 1 700 000 (pro porovnání v loňském roce to byla ztráta 950 000). Po vstupu do Evropské unie začaly také růst výkupní ceny u živočišné výroby, především u hovězího masa a částečně u mléka. Bohužel pouze v malé míře se tak dělo u prasat, kde se víseckému středisku nepodařilo vymazat ztrátu z první části roku, kdy výkupní ceny této komodity byly velmi nízké. Úrodný rok, nárůst dotací (činily 2,8 miliónu korun) a určitý vzestup výkupních cen se kladně projevily na hospodaření družstva. To se ještě na počátku roku potácelo ve ztrátě, která převyšovala ztrátu z předchozího roku, ale v průběhu dalších měsíců se ekonomické výsledky přehoupaly do kladných čísel a podnik tak zakončil rok se ziskem. Ziskové hospodaření umožnilo v závěru roku nákup nové techniky například obilního kombajnu a traktoru v celkové hodnotě devět miliónů korun. Dobré výsledky umožnily i nárůst průměrné mzdy, která dosáhla hodnoty 14 500 Kč. Došlo také ke změně systému dotací, které se počítají nově na plochu nikoli na výrobu.

Podstatnější změny nezaznamenal další velký podnik na katastru obce – firma Lacman, která ovšem stále nezaměstnává nikoho z místních. Svoji

činnost nezměnilo ani Pohostinství U Fajmanů a také místní prodejna potravin působící v nové podobě od konce loňského roku. Její majitel nabízí poměrně solidní sortiment zboží, ceny jsou ovšem v porovnání s okolními prodejny Jednoty a především diskontními prodejny v blízké Chotěboři vyšší. Dle vyjádření paní prodavačky jsou tržby prodejny spíše menší, což je dáno tím, že podstatná část obyvatel již delší dobu nakupuje v Chotěboři, kde často pracují, nebo tam dojíždí na velké dlouhodobější nákupy do levných diskontních prodejen Penny Market a Diskont spotřebního družstva Jednota, v nichž jsou cenové relace poměrně příznivé. Přežití malých obchůdků se touto konkurencí samozřejmě všeobecně komplikuje.

Stavební práce v obci se během roku 2004 vyznačovaly značnou intenzitou. Asi nejvíce se na tvářnosti Vísky podepsala rekonstrukce veřejného osvětlení, kterou umožnila dotace ministerstva financí. Během ní došlo k zakabelování rozvodů a jejich uložení do země a především ke kompletní výměně sloupů a svítlen v celé obci a rozšíření jejich počtu, což výrazně zlepšilo kvalitu zdejšího veřejného osvětlení. Nové štíhlé a moderně vypadající sloupy prospěly i celkovému vzhledu Vísky. Kopáčské práce na celé akci započaly na počátku druhé dekády října. Prováděly je ručně rómští kopáči ze Slovenska, jejichž přítomnost budila zpočátku v obci jistou nedůvěru. Brzy se však místní usedlíci přesvědčili, že se jedná o velmi pracovité a neproblémové dělníky, takže jim dokonce vařili čaj a kávu a dokonce v některých případech darovali i nevyužívané oblečení. Díky rychlému postupu prací bylo osvětlení zprovozněno již 19. listopadu. Práce prováděla firma VČE – montáže a. s. Pardubic, respektive její pobočka z Havlíčkova Brodu, kterou vybrala tříčlenná komise zastupitelstva pod vedením starostky obce. Náklady na celou investici přesáhly dva milióny korun, přičemž 80 %, tj. 1.800 000,- Kč pokryla dotace ministerstva financí, o níž požádalo obecní zastupitelstvo a zbylou částku 324 000,- Kč financovala obec.

Další stavební práce v režii obecního úřadu probíhaly na rekonstrukci obecního vodovodu. Konkrétně se tentokrát renovoval úsek od vodojemu k místní odchovně prasat v délce 550 metrů, kde došlo k výměně starého kovového potrubí, čímž byl tento proces v celé obci po několika letech završen. Rekonstrukční práce svěřili zastupitelé pardubické firmě Elmar s. r. o., instalátérské práce zajišťoval pan Petr Slanař z čp. 10 a elektroinstalaci pan Ladislav Kalvoda z čp. 46.

V neposlední řadě obecní zastupitelstvo také provádělo rekonstrukci a výstavbu místních komunikací. Zde většinu prací realizovala havlíčkobrodská firma Dvořák – stavby pozemních komunikací a finanční zajištění umožnila mimo jiné dotace z programu Obnova venkova ve výši 125 000,- Kč. Nejvýznamnější část těchto prací představovala výstavba komunikace

s asfaltovým povrchem od domku rodiny Kubátovy v čp. 71 podél potoka až k mostku u domku čp. 66, kde průjezdnost autem byla doposud velmi špatná, nebo na některém úseku prakticky žádná. Tím získala čp. 32, 42, 44 a 70 poprvé zpevněnou komunikaci ke své nemovitosti. Dále obec nechala zbudovat cestu od silnice k novostavbě rodiny Šteklovy čp. 79. Vzhledu Visky prospělo i vytrhání rozbitého plotu u pomníku padlých. Na těchto pracích se během roku podílel i zaměstnanec obce, kterým se stal Jan Hořínek z čp. 31. Vykonával především činnost pro údržbu vzhledu obce jako sekání trávy, práci při úpravě cest, ale také například zednické práce v mateřské školce, kde se pokládala nová dlažba, opravoval se sklep a přebudovával sklad, který získal novou podlahu, regály a nátěry.

Kromě obcí financovaných a realizovaných stavebních činností zde samozřejmě probíhaly i soukromé stavební aktivity. Pokračovala práce na třech novostavbách na konci obci ve směru na Pukšice, přičemž rodina Šteklova a manželé Kalvodovi se do nových domů již nastěhovali. Rekonstrukci vnitřních prostor prováděla i majitelka čp. 5 Lenka Kreuzová, novou fasádu dostal dům čp. 13 rodiny Grundovy. Přemysl Čapek postavil garáž u usedlosti čp. 14, kterou hodlá také rekonstruovat. U bývalého mlýna dnes patřícího rodině Georgievů byla zbourána stará stodola. Stejný osud postihl stodolu rodiny Fikarovy v čp. 10. Toto zbourání a přeměna na garáž ovšem vyvolalo velkou lítost mnohých zdejších obyvatel, protože cihlová stodola z 19. století byla architektonicky velmi zajímavá a její neobvyklé průčelí patřilo k nejhezčím stavbám v obci. Je velká škoda, když takovéto rázovité stavby, které patří k charakteristikám obce, mizí třeba právě na úkor pouhých garáží.

V oblasti zdravotnictví došlo ke změně na poliklinice v sousední Malči, kam stále dochází většina především starších obyvatel obce. MUDr. Petra Gajdošová odešla po polovině roku na mateřskou dovolenou a na její místo nastoupila zde již dříve přechodně ordinující MUDr. Marcela Janoušková z Horních Lhotek. Naopak resort školství nedoznal výraznějších změn. Místní mateřská školka prožila běžný školní rok bez velkých turbulencí. Personální složení jejího pedagogického sboru i pomocných profesí zůstalo stejné jako v předešlém roce. Zaměstnancům školky se podařilo pro své svěřence připravit během roku pestrý a kvalitní program. Jeho jádrem v obou třídách běžné i logopedické jsou samozřejmě výukové a vzdělávací činnosti, jejichž cílem je co nejlépe připravit děti pro vstup do základní školy. Paní učitelky ale připravily značný počet dalších aktivit, které zpestřovaly dětem pobyt ve školce. Jednalo se o tradiční návštěvu divadelních představení, jichž místní svěřenci shlédli celkem šest od různých divadelních společností. Jednotlivá představení měla často za cíl nejenom pobavit, ale také předat dětem nové

znalosti a dovednosti a umožňovala jim také zapojení do hry. Děti se mohly zúčastnit několika výletů – pěších po okolí Vísky spojených s opékáním špekáčků, výletu do Městského muzea v Chotěboři nebo do Jihlavy, kde navštívily zoologickou zahradu a místní aquapark. Pro starší spoluobčany z obce přichystala mateřská školka již tradiční vánoční besídku s pásmem říkanek a písniček, které se účastnilo 20 zájemců a všichni si odnesli malý dárek v podobě „zimního slunce od Betléma“ z vizovického těsta. Podobnou besídku na motivy čertů mohli shlédnout také rodiče a byla spojena i s rozdáváním dárků pod vánočním stromkem. Z tradičních akcí nechyběla ani mikulášská besídka s Mikulášem a andělem, kde děti obdržely od firmy Lacman prádlní koš naplněný ovocem a sladkostmi, nebo oblíbený karneval. Během jara se aktivity školky zaměřily na Velikonoce a děti se učily písničky a říkanky, vyráběly ozdobné předměty a objasňovaly si tradice spjaté s touto tematikou. Z netradičních akcí lze zaznamenat například bramborový týden, v němž se osazenstvo školky věnovalo výrobě figurek a razítek z brambor, říkankám a písničkám o nich, počítání s jejich pomocí, aby si nakonec v podobě příjemného završení vykrájeli tvary pro upečení na pekáči a následnou konzumaci. Během roku se zlepšilo i vybavení mateřské školky, která kromě nové dlažby ve skladu získala po rekonstrukci kuchyně i novou myčku, baterie a nový dřez, novou malbu jídelny a nový nátěr pro nábytek tamtéž. Rekonstrukce kuchyně proběhla opravdu za pět minut dvanáct, protože po nedávném zprůsňení hygienických norem pro školní a závodní kuchyně přijaté pod tlakem Evropské unie, hrozilo reálně místní kuchyni uzavření. Tuto skutečnost potvrdila výstraha pracovníků krajské hygienické stanice, které kontaktovaly obec s tvrzením, podle kterého provozovna v mnohých ukazatelích nesplňovala přísné hygienické normy.

Do základní školy v Nové Vsi přešly z Vísky dvě děti a to Matouš Kreibich z čp. 71 a Klára Slanařová z čp. 10. Novoveská základní škola, kterou prošla podstatná část obyvatel naší obce, oslavila během října 100 let od svého otevření. Událost si připomněla dnem otevřených dveří spojeném s výstavou dětských prací, seznámením s historií Nové Vsi a také svěcením obecního praporu a znaku. Proto i mnozí ze zdejších obyvatel s nostalgií zavítali do míst svých školních škamen a zavzpomínali na léta tam trávená.

Kořením víseckého společenského života byly tak jako jindy především aktivity spolků, pokud nepočítáme možnosti, jež nabízí například blízká Chotěboř. Tam se událostí roku stala návštěva prezidenta republiky Václava Klause, který v rámci své cesty po kraji Vysočina navštívil město 12. května. Kromě návštěvy radnice a oběda v Panském domě absolvoval setkání s občany

na náměstí, takže i místní obyvatelé měli příležitost vidět hlavu státu na vlastní oči. To se zde nestává příliš často, protože Václav Klaus představoval po T. G. Masarykovi a Edvardu Benešovi teprve třetího prezidenta, který město poctil svou návštěvou.

Z víseckých spolků pokračovalo ve své každoroční činnosti Sdružení dobrovolných hasičů, které ve svých řadách registrovalo 43 členů z toho 11 žen, přičemž nejstaršímu členovi – panu Miroslavu Filipovi je 75 let. Svou činnost hodnotili hasiči na lednové valné hromadě, běžné záležitosti projednával dle potřeby se scházející výbor spolku. Sdružení se podařilo vyslat své zástupce do květnové okrskové soutěže v Jeřišně, kde barvy Vísky hájila dvě družstva – mladší muži, kteří skončili desátí, a družstvo žen, jež se umístilo na páté příčce turnaje. Ke společenskému životu obce přispěli členové sdružení především organizací posvícenské zábavy v sokolovně, kde se za rytmů kapely Styl pokoušelo protančit své střevíce přes 70 zájemců, což je účast na zdejší poměry solidní. Zábava tak přispěla do pokladny sboru, která je jinak závislá především na každoročním příspěvku obce, který i letos umožnil pokračovat v nákupu vybavení.

Nezaháleli ani členové TJ Sokol. Těm se v tomto roce podařila dlouho plánovaná a požadovaná rekonstrukce sociálního zázemí sokolovny. Její náklady ve výši 124 000 Kč hradila z větší části obec, která zaplatila nákup materiálu, část prostředků byla získána z grantu Fondu Vysočina a část financovala samotná jednota. Během rekonstrukčních prací se podařilo dát nové obložení sprchám a toaletám a zavést nové elektrické vedení a vedení vody. Výsledkem je výrazné zlepšení vzhledu a úrovně zmíněných prostor, což ocení nejen místní a přespolní fotbalisté, ale i četní návštěvníci mnoha akcí, které se v sokolovně často pořádají.

Zlepšené podmínky pro místní fotbalisty se alespoň zdánlivě projevily na výkonech fotbalového týmu, protože ve srovnání s loňským rokem si místní fotbalisti v rámci okresního přeboru polepšili a skončili na pěkném devátém místě. Za celou sezónu sehráli celkem 26 zápasů, z toho 11 x zvítězili, jednou remizovali a 14 x prohráli. Gólové skóre bylo 45 : 67 ve prospěch gólů obdržených. Získali celkem 34 bodů v rámci soutěže, zatímco nejúspěšnější pohled měl 62 a nejméně úspěšné Jeřišno pouze 19.

Během letní fotbalové pauzy zorganizovali členové místního oddílu již čtvrtý ročník Memoriálu Jaroslava Fajmana, kterého se zúčastnila čtyři družstva a vítězné vavříny si odnesli domácí. Tato událost odehrávající se poslední víkend v červenci byla spojená s návštěvou přátel zdejšího Sokola z německého Lohmenu. Těch přijelo tentokrát osm a strávili zde celkem čtyři dny. Absolvovali během nich pestrý program, v němž kromě účasti na Memoriálu, kde hrálo jejich družstvo, nechyběl ani výlet do Havlíčkova Brodu a také do Kutné Hory, společná večeře a posezení s našimi fotbalisty a jejich

příznivci v Pohostinství U Fajmanů a také v restauraci na Borku, kde byli ubytováni a v neposlední řadě také sobotní diskotéka v sokolovně.

Protože finanční náklady na provoz fotbalového týmu, ale i třeba zmíněnou rekonstrukci sokolovny, byly poměrně vysoké, získávala jednota prostředky na provoz mimo pravidelného příspěvku obce i od sponzorů fotbalového družstva a vlastními aktivitami. Mezi ně patřily v únoru uskutečněné vepřové hody, na něž se zakoupili čtyři pašici a rozprodali se ve formě masa, sádla a také jitrnic, kroupáků, polévky i guláše, které připravili sami sokolové.

Někteří členové Sokola se již tradičně podílejí i na činnosti Bago klubu. Ten zahájil letos svoji společenskou sezónu zdařilým Bago plesem v Pohostinství U Fajmanů. Jako obvykle na něm hrála pardubická country kapela Medvědi a účast bagistů a jejich sympatizantů byla tak jako v jiných letech vysoká. Poslední červnovou sobotu zorganizovali pravidelně trénující pánové tradiční Bago turnaj, kterého se zúčastnilo celkem osm mužstev, z toho dvě z Vísky. Vítězem se stal team z Havlíčkova Brodu a akce pokračovala i ve večerních hodinách v sokolovně, kdy mohli příznivci fotbálku doplnit vyběhané kalorie grilovaným prasátkem, gulášem a samozřejmě pivním mokem a to za zvuků Bago kapely, což opět přilákalo značné množství zábavy chtivých. Tak jako minulý rok nevynechali pánové ani loučení s létem spojené s rožněním či rozdáváním velikonoční zdravice během pomlázky. K oblibě tohoto svérázného společenství přispívá i jejich zmíněná šestičlenná kapela, která pravidelně hraje vždy v pátek v Pohostinství U Fajmanů.

Rybářský spolek na počátku roku změnil své stanovy a především zvolil nové vedení, když do svého čela postavil pana Luboše Sedláčka původem z čp. 36, který v současnosti žije v Chotěboři. V nových stanovách je pro každého člena stanovena povinnost odpracování 15 brigádnických hodin (netýká se důchodců) a pokud je dotyčný neodpracuje, musí každou hodinu doplatit. Za odpracovanou hodinu navíc mají členové nárok na kilogram kapra při výlovu zdarma. Dále stanovy zakotvují povinnost členských příspěvků v hodnotě 200 Kč, pro důchodce 100 Kč. Po splnění těchto povinností mají členové možnost získat povolenky, které je opravňují k chytání ryb. Chytání se provádí dvakrát měsíčně v sobotu vždy od šesti hodin ráno do osmi večer a majitel povolenky má právo vzít si s sebou jednoho hosta, pokud zaplatí 100 Kč. Změna vedení spolku nastartovala do té doby poněkud utlumenou činnost sdružení. Kromě brigádnické činnosti, při které se členové spolku věnují péči o rybník Společný a jeho okolí, připravili rybáři v tomto roce také pouťovou zábavu. Místem její realizace měly být prostory u rybníka, ale pro nepřízeň počasí musela být přesunuta do sokolovny. Účastnilo se jí zhruba 60 zájemců. Poslední víkend v říjnu uskutečnili členové spolku výlov rybníka Společný. Jednalo se o první výlov po dvouleté přestávce a zájem o podívanou a nákup ryb byl opravdu

vysoký, pořadatelé ho odhadli na zhruba 100 účastníků. K lákadlům celé akce patřilo i čepované pivo, grog a na místě smažené podkovy z čerstvého rybiho masa. Zmíněné aktivity ukazují, že letošní změna vedení spolku prospěla a jeho aktivity nabraly na intenzitě.

Z dalších společenských událostí, které se odehrály v obci, lze uvést například i prosincový mariášový turnaj v Pohostinství U Fajmanů, o kterém v kratičké zprávě informovaly i Noviny Vysočiny. Nechybělo ani tradiční stavění májky, které se tentokrát budovaly tři – kromě nezbytné obecní ještě dvě svatební u domku rodiny Zlatníkovy a rodiny Štěpánkovy. Obci se alespoň na dálku nevyhnula ani další událost, o které široce informoval regionální tisk a to volba Miss Podoubraví. Tu organizoval během února chotěbořský Dům mládeže Junior pro dívky ve věku 12 – 15 let a jednou z desíti finalistek byla i místní Veronika Košťálová z čp. 76, kterou tisk označoval za jednu z favoritek, přestože nakonec nestála na stupních vítězů.

Tradiční završení roku představovala oslava Silvestra, které se v obci tentokrát uskutečnily dokonce dvě – Bago klub se loučil s odcházejícím rokem v Pohostinství U Fajmanů a vísecká mládež v sokolovně. Obecní úřad rok uzavřel rozdáním PF místním obyvatelům s motivem zasněžené krajiny u rybníka v Zadních dolech a také kalendářů věnovaných nakládání a třídění odpadů.

Rok 2005 vstoupil do historie Vísky především velkolepou oslavou 490 výročí první písemné zmínky o obci a s ní spojeným srazem rodáků a přátel Vísky. Oslavovaná první zmínka se datuje k roku 1515 a vypovídá o tom, že první historicky doložený majitel zdejší obce Mikuláš Trčka z Lípy postoupil naší obec dalšímu šlechtici Mikuláši Otmarovi z Holohlav, jehož rod pak ve Vísce i sídlil a nazýval se z Holohlav a na Vísce.

Dotyčné výročí se místní obyvatelé v čele se svými zastupiteli rozhodli náležitě oslavit. Myšlenka připomenutí výročí se objevila na počátku roku a za svou ji vzala starostka obce ing. Ludmila Paclíková, která začala oslavu spolu s několika dalšími připravovat. Na počátku března se konala první veřejná schůze zdejších obyvatel v Pohostinství U Fajmanů, kde bylo dohodnuto vydání almanachu a projednány některé organizační práce. Přípravu almanachu si vzal na starost ing. František Šimon z čp. 19., pan Břetislav Čapek z čp. 73 postupně shromáždil kontaktní adresy na zdejší rodáky, které čas zavál za hranice rodné obce. Pozvolna se za spolupráce s představiteli zdejších spolků doladřoval program celé akce a Víska se připravovala i úklidem obce, doděláváním cest a parkoviště před obchodem, novými nátěry na hasičské zbrojnici, čekárně, sokolovně a dalšími činnostmi. Organizačně mimořádně náročná práce přinesla své plody v inkriminovaný den v sobotu 24. září během víkendu, na který připadalo vísecké posvícení.

Před zahájením celé akce obec rozeslala a rozdala pozvánky všem místním, rodákům, na které se podařilo vypátrat kontakt a těm, kteří jsou s Vískou svázáni nějakým poutem. Událost byla dopředu i medializována, články o připravovaném srazu vyšly v deníku Noviny Vysočiny, jehož součástí byl i rozhovor se starostkou obce, dále v týdeníku Cesta Vysočiny a v Chotěbořském echu, Víska o nich také informovala na svých internetových stránkách.

Samotný sraz, první v historii Vísky, provázelo od počátku velmi pěkné počasí. Celá událost odstartovala již v sedm hodin ráno programem rybářského spolku u rybníka Společný, kde rybáři připravili chytání ryb, občerstvení a možnost posezení. Slavnostní zahájení se odehrálo v deset hodin na schodech sokolovny a započal ho krátký projev starostky obce a poté pana Karla Březiny z čp. 68, který promluvil za TJ Sokol. Následně obyvatele obce krátce pozdravili hosté - poslanec KDU-ČSL za kraj Vysočinu a místopředseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ing. Jan Kasal a radní kraje pro sociální oblast Bc. Jiří Vondráček. Následovalo vystoupení hasičů na fotbalovém hřišti, v jehož rámci předvedlo požární útok místní družstvo mužů a žen a také družstvo dětí z Klokočova, které trénuje členka zdejšího sboru Marcela

Lefflerová. Po vystoupení hasičů se hlavní program odehrával v budově mateřské školky. Ta připravila jakýsi den otevřených dveří, během něhož si zájemci mohli prohlédnout budovu školky a především shlédnout krátké vystoupení dětí, které pod vedením paní učitelek nacvičili program složený z tanečků a písniček. Odpoledne započalo fotbalovým zápasem Víška proti zbytku světa, který skončil porážkou domácích 7:2. Po něm pokračoval program sportovních soutěží – například střelení penalt ženami o věcné ceny nebo soutěžemi pro děti připravené v zahradě mateřské školky. Předposlední akci představovala přednáška Mgr. Jana Čapka o historii Víšky do roku 1948 v sále Pohostinství U Fajmanů navštívená zhruba 100 účastníky, přičemž zájem bohužel převyšoval kapacitu sálu. Na večer pak sokolové a hasiči připravili společnými silami taneční zábavu v sokolovně, kde účinkovala kapela Polyvox, na kterou se prodalo rekordních 108 vstupenek. Kapela hrála až do půl čtvrté ráno a poslední „rodáci“ odcházeli až během nedělního rána o půl deváté. Plno bylo i v Pohostinství U Fajmanů, kde vystupovala pro změnu Bago kapela s country hudbou.

Paralelně s těmito událostmi probíhal celodenní program. Jednalo se především o výstavu v budově mateřské školky. Její první část se věnovala fotografiím Víšky – jednak starým, které se podařilo shromáždit v průběhu přípravy oslav, přičemž nejstarší pocházela z roku 1890, a jednak novým, jejichž autorem byl vesměs Mgr. Miloslav Vaněk z čp. 55. Kromě fotografií zde byly vystaveny místní kroniky včetně současných zápisů a další náležitosti k historii i současnosti obce jako například erby původních majitelů Víšky. Druhá část výstavy nabízela ruční práce místních obyvatel a jejich škálu lze označit za velmi širokou. Jednalo se o drátkované šperky a zdobené kameny, dřevěné figurky, květináče, výšivky, květinové vazby a také obrazy místních rodáků, například pana Miroslava Motla z čp. 45 a již nežijících pana Jaroslava a Josefa Klepetkových z čp. 55 a 65.

Další výstava probíhala v zpřístupněné hasičské zbrojnici. Zde bylo možné shlédnout fotografie ze života sboru, diplomy, vítězné poháry, staré hasičské helmy a součásti starých stejnokrojů či nahlédnout do hasičské kroniky. V podobném duchu se nesla i expozice v sokolovně, která nabízela naopak vše k sokolské jednotě. Opět se jednalo o spoustu fotografií, staré plakáty zvoucí na fotbal, diplomy a sportovní trofeje, staré kroniky či fotodokumentaci kontaktů s německým Lohmenem. K poslechu během celého dne hrála v sokolovně Bago kapela country hudbu. V sokolovně se také návštěvníci slavnosti mohli občerstvit z široké nabídky v podobě grilovaného praseta, guláše, vepřových řízků, klobás, bramborového salátu a pití všeho druhu. K dispozici pro občerstvování samozřejmě bylo i Pohostinství U Fajmanů a otevřený místní obchod.

K součástí programu v sokolovně patřilo i promítání videofilmu *Víska před deseti lety* od pana Martina Břízy a Karla Březiny. Velmi zajímavou možností představovalo i promítání fotografií z historie a současnosti *Vísky* a jejího okolí od Mgr. Miloslava Vaňka, které se během celého dne odehrávalo v sále Pohostinství U Fajmanů. K atrakcím patřila i možnost projet se po obci kočárem taženým koňmi s kočím, což umožňoval pan Jiří Karlík ze sousední *Nové Vsi* a nutno podotknout, že zájem byl opravdu veliký především od dětí až po starší návštěvníky.

Návštěvníci a zájemci si také mohli zakoupit almanach, jehož textovou část připravil pan ing. František Šimon z čp. 19. Textovou úpravu provedly starostka Ludmila Paclíková a hospodářka obce Marie Březinová, další příspěvky do textové části dodali i někteří další rodáci. Fotografie dodal pan Miloslav Vaněk z čp. 55, který prováděl i celkovou grafickou úpravu. Almanach 490 let obce *Víska* obsahuje na 45 stranách stručný pohled na historii *Vísky*, kterou dovádí až k roku 2005, ale zabývá se také současností, věnuje se místní bývalé škole a dnes mateřské školce a také minulosti a současnosti víceckých spolků. Velmi poutavou část tvoří vzpomínky několika místních rodáků. Text je doplněn velmi zdařilými fotografiemi jednak černobílými vesměs historickými mezi řádky, jednak přílohou barevných fotografií na konci almanachu, které dokumentují současný život v obci. Almanach nechala obec vytisknout v počtu 750 kusů a na jeho financování se výrazně podílelo devět sponzorů. Největší částkou přispělo sousední ZD Maleč, které věnovalo 15 000,- Kč, dále firma Lacman 10.000,- Kč, ZD Nová Ves – *Víska* 5.000,- Kč a menší částky dále darovali především místní živnostníci.

Celková hodnocení účastníků se vesměs nesla ve velmi pozitivním duchu a je třeba uvést, že sraz a oslava se opravdu vydařily. Celkem se ho podle odhadů zúčastnilo okolo 500 návštěvníků, kterým obec nabídla i zorganizování ubytování. K jeho nejhezčím momentům patřila setkání lidí, kteří se neviděli často i celá desetiletí, dojemné bylo i naslouchání těm, kteří mnohdy před 60 a více lety ve *Vísce* trávili své mládí, aby je pak osud zahnal na jiná místa. Pro mnohé z nich to byl návrat do *Vísky* po mnoha letech a určitě si ho všichni náležitě užili. Doufejme, že podobná setkání a podobně vydařené oslavy uskuteční naše obec i v budoucnu.

Po úspěšném setkání rodáků a přátel záležitosti slavnostní vystřídaly záležitosti všední a k nim patřilo například počasí. Letošní zima proběhla ve znamení značných zvrátů. Počátek roku se vyznačoval vysokými teplotami s teplotními rekordy. Ve *Vísce* bylo například již 8. ledna naměřeno 11°C ve stínu a i ranní teploty se pohybovaly okolo 5°C. Zimní ráz přinesla až druhá dekáda ledna a sníh, i když spíše v malém množství, vydržel až do druhého týdne února, kdy se dostavila obleva. Netrvala ovšem dlouho, protože již v noci

z 15. na 16. února napadlo úctyhodných 35 cm sněhu a další pak připadal během následujících dní, takže celková sněhová pokrývka přesahovala 40 cm. Dostavila se tak klasická přímo idylická zima s nádhernými zimními scenériemi a krásně zasněženou krajinou. Přes částečnou oblevu na konci února trvaly zimní podmínky doprovázené častým sněžením až do třetího březnového týdne a dle vyjádření meteorologů tak v tomto roce napadlo nejvíce sněhu za posledních 40 let. V třetím březnovém týdnu přišla rychlá obleva, kdy teploty vystoupaly až na 14°C. Následně došlo k již tradičnímu povodňovému koloritu – 19. března se Doubrava vylila ze svého koryta vinou rychlého tání velkého množství sněhu a zaplavila okolní louky. Voda ve Víscce opanovala široká prostranství mezi řekou a bývalým mlýnem a vynutila si i krátké uzavření silnice na Maleč.

Zbytek března a duben proběhly ve znamení chladného počasí, rtuť teploměru poprvé dosáhla 20°C až v poslední den dubna. Květen patřil naopak ke spíše teplejším měsícům a přinesl první tropický den, když se 22. teplota zastavila až na 26°C. Asi nejvýraznější květnovou událost přineslo počasí o den později 23. května. V tento den se během odpoledne dvakrát dostavila průtrž mračen a po té druhé v 19 hodin na sousední Maleč zaútočila přívalová vlna od Rušínova. Přinesla v pravdě katastrofické následky – velká část obce byla zaplavena bahnem, zatopeno převážně v suterénních prostorách bylo celkem 63 domů a voda v nich dosahovala často až výše jednoho metru. Maleč se ocitla bez plynu a elektrického proudu a hlavně se stala nedostupnou po komunikacích, které zaplavily návaly bahna a kamení. Katastrofu, která podle odhadů přinesla miliónové škody pomáhali odstraňovat profesionální i dobrovolní hasiči a policie. Víscce se vodní respektive bahenní živel, který ovšem způsobilo i nevhodné vysoké zornění svahů nad Malčí a jejich osetí hrachem, naštěstí vyhnul.

Následující červen lze označit za v souladu s převažující tradicí poměrně deštivý. Po něm následovalo převážně chladné léto. Výjimku představoval poslední týden července, kdy dorazilo tropické počasí a tři dny před koncem měsíce jsme ve Víscce naměřili letošní rekord 31°C. Po chladném a deštivém srpnu přišlo nadprůměrně teplé září. Jeho počasí konečně získalo v pravdě letní ráz, teploty přesahovaly v prvních 14 dnech 20°C a dosáhly dokonce i 27°C. Druhá polovina září už byla chladnější a v noci z 19. na 20. téhož měsíce se dostavil první mráz, aby pokryl Vísku jinovatkou. Říjen se nesl ve znamení přetrvávajícího babího léta, meteorologové ho označili za opět nadprůměrně teplý, například ještě 12. října teplota dosahovala 20°C. Ochlazení přišlo až na konci měsíce a ovlivnilo hlavně listopad. Během něj v noci ze 17. na 18. poprvé sněžilo, i když pouze ve formě poprašku, ale konec měsíce byl již mrazivý s mrazy i ve dne. Prosincové počasí střídalo poměrně vysoké teploty (až 8°C) s chladnějšími obdobími se sněhem, který pokrýval

obec těsně před Vánocemi, ale během Štědrého dne s jeho 6°C většinou roztál. Víška tak získala bílý hábit znovu až v posledních dnech roku, zato velmi vydatný ve výšce přes 20 cm.

V počtu obyvatel došlo k příznivé změně – obec zaznamenala nárůst o čtyři osoby na celkových 182 zaregistrovaných usedlíků. Ve Víšce se narodily dvě děti – Barbora Kocábková v čp. 66 a Michal Marek v čp. 61, čtyři osoby se přistěhovaly, respektive nahlásily zde již ve skutečnosti déle trvající pobyt, naopak dva lidé svůj pobyt odhlásili. Po velmi dlouhé době nedošlo k žádnému umrtí. Naopak svatby se uskutečnily v rekordním počtu a Víška jich zažila celkem pět. Osmnáctého května se vdávala Marcela Březinová z čp. 69 za Libora Lefflera z Klokočova a to na hradě Lichnici, o dva měsíce později slavili svůj sňatek Pavel Šrámek původem z Víšky 15 a Hana Jarošová ze Štok a Aleš Křivský z čp. 70 s Pavlínou Kusou z Věleně. V září se pak odehrály dvě svatby – bratr jmenovaného Aleše Křivského Radek si bral Miloslavou Boháčovou z Kolína a velitel místních hasičů Jaroslav Březina původem z čp. 69 nyní z Chotěboře Dagmar Mazurkovou bydlící tamtéž. Bohužel z výše jmenovaných si trvalé bydliště ve Víšce ponechal pouze Radek Křivský, který zde ale také fakticky nebydlí. Jedním z přistěhovalých byla i paní Pavlína Krejčová, která koupila dům čp. 61 po bývalé rodině Kajínkových k trvalému bydlení.

Náplň veřejného života v obci ovlivňovala zejména zasedání obecních zastupitelů a chod obecního úřadu. Na něm došlo v tomto roce k výměně na pozici hospodářky. Paní Marie Březinová z čp. 7, která zde jako hospodářka pracovala od roku 1998, odešla definitivně do důchodu a na její místo nastoupila předcházející hospodářka paní Iveta Grundová z čp. 13. Obecní zastupitelstvo zasedalo během roku na rekordním počtu 14 zasedání. Počet zastupitelů ale poklesl na pět v důsledku dvou rezignací – nejprve rezignovala ředitelka mateřské školky paní Ludmila Málková z důvodu nového zákona, který zakazoval představitelům škol zřizovaných obcí účast v samosprávě a ke konci roku rezignoval z důvodu sporů se starostkou obce i další zastupitel pan Josef Košťál. Ze 14 zasedání byla dvě veřejná v Pohostinství U Fajmanů, přičemž na prvním proběhlo jednání o územním plánu za přítomnosti pracovníků firmy Aurum, která ho pro Víšku vytváří. Nový územní plán vzniká proto, že předešlá urbanistická studie ztrácí z právního pohledu svoji závaznost pro možnost získávání dotací. Měl by řešit rozvoj obce na dalších 10 – 15 let. Během schůze se projednávaly především otázky týkající se vymezení zóny pro stavbu rodinných domků, zóny pro podnikání, prostor pro rekreaci a volnočasové aktivity, ale také případného záplavového území či ochranného areálu zemědělského družstva. Nejvíce připomínek zaznělo k nevzhlednému tvaru i okolí místní prodejny a zápachu, který produkuje provozovna chovu

prasad. Další veřejná schůze se pak týkala organizace srazu rodáků a přátel Visky.

Na běžných jednáních zastupitelstva dominovala tematika rozpočtu, žádosti o dotace a věci spojené s územním plánem. Na počátku roku rozdala obec rodinám zde bydlících celkem 67 dotazníků, které sloužily jako podklad pro zpracování územního plánu. Občané v nich měli odpovědět na 20 otázek týkajících se jejich vnímání místní reality a preferencí například ohledně umístění ploch pro bydlení či podnikání. Celkem se obecnímu úřadu vrátilo 27 dotazníků. Zastupitelé projednali mimo jiné i zvýšení místních poplatků za vodu, které v tomto roce činí 11 Kč/m³ a 100 Kč za nájem z vodoměru. Zároveň odhlasovali podání žádosti na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových o bezúplatné vydání budovy sokolovny obci, v čemž se dlouhodobě angažuje především místostarosta obce pan Ondřej Čapek. Zastupitelstvo odsouhlasilo i pronájem rybníka u domku rodiny Málkovi v čp. 63. Ten si pronajal pan Luboš Kutílek z Chotěboře za slib údržby rybníka a jeho okolí. Nájemce již za obcí provozuje dva rybníky pro chov akvarijských organismů.

Obci, respektive její starostce, se také podařilo získat od krajského Fondu Vysočiny dotaci na projekt studie revitalizace Novoveského potoka a obnovy jeho zadržovacích schopností při povodních. Velmi zevrubnou studii provedla firma Štindl z Bíteše s cílem nalézt prevenci proti opakujícím se záplavám, na kterých se Novoveský potok také podílí. Výsledkem studie je několik podnětných návrhů, které by do budoucna mohly zlepšit povodňovou, ale i celkově vodohospodářskou situaci v okolí obce a také zdejší životní prostředí. Autoři zmíněné práce vidí jako velký problém extrémně vysoký stupeň zornění půdy, zvláště v nevhodných lokalitách jako Rouzeň, kde je velké nebezpečí eroze, a komplexní odpřírodnění drobné vodopisné sítě, tj. svedení původních potůčků a struh do umělých vydlážděných koryt propojených se systémem meliorací. Navrhují na katastru obce zatravnění téměř 40 ha orné půdy, zalesnění 13 ha, vytvoření protierozních mezí, výsadbu zeleně v krajině, obnovu stromořadí podél silnic a doprovodné zeleně podél cest, ale i výstavbu nových vodních nádrží ve vhodných lokalitách a obnovu některých starých rybníků. Tato věc by určitě prospěla nejen prevenci proti povodním, ale i celkové pestrosti a kvalitě zdejší krajiny. A i když finanční náročnost případné realizace by byla obrovská, určitě by stálo za to alespoň v některých bodech se k vytyčenému cíli přibližovat. Zmíněná opatření by bylo možné uskutečnit ale pouze s pomocí dotací ministerstva životního prostředí, kraje či Evropské unie. Jasnou skutečností představuje fakt, že špatný stav zdejší krajiny je způsoben především nevhodnými zásahy do jejího rázu v době komunistického režimu. Bude velmi těžké napravovat, co

způsobily tyto nekvalifikované zásahy do krajinného rázu, i proto, že některé z nich jsou již fakticky nevratné.

Mezi pozitivní skutečnosti z oblasti vodohospodářství patří i rostoucí kvalita vody z místního vodovodu, v níž došlo k poklesu dusičnanů, který se momentálně pohybuje okolo 45 mg/l. Vlivem omezení hnojení luk u řeky statkovými hnojivy se v poslední době ve vodě také již nevyskytují bakterie.

Obecní rozpočet vykázal celkové příjmy ve výši 1 594 000 Kč. K významným příjmům patřila již zmíněná dotace na program revitalizace potoka ve výši 97 000 Kč nebo dotace z Programu na obnovu venkova na opravu komunikací. Celkové výdaje naopak dosáhly hodnoty 1 599 000 Kč, takže rozpočet skončil jako prakticky vyrovnaný s pouze zanedbatelným schodkem. K nejvýznamnějším výdajovým položkám se řadila splátka na za plynofikaci ve výši 206 000 Kč, výdaje na opravu komunikací, či platy zastupitelů a zaměstnanců obce.

Hospodářská situace místních obyvatel se odvíjela od stavu zaměstnavatelů ve zdejších regionu. Ten stále nejvíce zastoupený – zemědělské družstvo Nová Ves – Víska zaznamenal rok spíše průměrný, i když jeho hospodaření skončilo se ziskem. Ten byl vykázán hlavně zásluhou dotací, které přesáhly 5 miliónů korun a poprvé v nich figurovaly platby z rozpočtu Evropské unie ve výši 1 860 tisíc korun. Právě tyto platby by se měly každoročně postupně navyšovat. Rentabilní provoz družstva představoval především novoveský chov skotu. Rostlinná výroba se ocitla v účetním zisku, ale pouze právě díky dotačním položkám, jinak by byla ztrátová. Výnosy v tomto roce nedosahovaly loňské rekordní úrovně, velmi vysoký výnos zaznamenalo družstvo pouze u ovsa, kde představoval 4,84 t/ha a u kukuřice 36,3 t/ha, ta se ale vyznačovala velkou zapleveleností, což zvyšovalo náklady na zpracování. Naopak u ječmene dosáhlo družstvo pouze 3,08 t/ha. Výnos řepky – 2,88 t/ha hodnotil agronom družstva jako dobrý, ovšem vzhledem k nízké letošní ceně této plodiny na trhu bylo její pěstování ztrátové. To bohužel platilo i pro všechny další obiloviny kromě pšenice. Ztrátu, i když menší než v loňském roce, vykázalo i vísecké středisko chovu prasat. Byla způsobená opět nízkou výkupní cenou prasat, ale i vysokými náklady danými starou technologií. Ve středisku se proto po dvouleté pauze přistoupilo k pokračování rekonstrukce, kterou tentokrát prošla selatárna používaná pro výkrm jatečních prasat. Ta po rekonstrukčních pracích přešla na novou technologii mokrého krmení od něhož si družstvo slibuje snížení nákladů a zlepšení zdravotního stavu chovu. Celková investice dosáhla hodnoty 1 240 000 Kč za technologii krmení a 328 000 Kč za odvětrávání. Nová technologie umožnila propustit dva pracovníky a zvýšit produktivitu práce. Družstvo dále pokračovalo v nákupu strojů, počet pracovníků v něm poklesl o pět na

celkových 40 a z důvodu nedostatku vlastních pracovníků zaměstnalo dva Ukrajince, kteří zde působí jako pracovníci firmy zajišťující služby v zemědělství. Průměrná mzda zaměstnanců družstva stoupla na 14 900 Kč, celkové tržby poklesly především v rostlinné výrobě a úvěry dosáhly 12 miliónů korun.

Firma Lacman pokračovala ve své pravidelné činnosti. Ve Vísce se kromě tradičního sponzorování mateřské školky významně podílela na vydání již zmíněného almanachu 490 let obce Víška. V rámci Vysočiny se zviditelnila organizací 11 ročníku cyklomaratonu Lacman Vysočina Road 2005, který proběhl 13. srpna v okolí Ždírcce nad Doubravou na celkem třech trasách odstupňovaných podle náročnosti. Pohostinství U Fajmanů prošlo rokem bez výraznějších změn. Naopak místní obchod s potravinami a smíšeným zbožím změnil nejprve svoji prodavačku, kdy místo paní Jany Peškové z Klokočova začal prodávat přímo nájemce pan Josef Horák z Horního Bradla, kterému občas vypomáhala paní Eva Linhartová z Vršova u Horního Bradla. Změnu prodavače provázelo i okleštění otevírací doby, která se byla v pondělí, středu, čtvrtek a pátek stanovena od 7.30 do 11.00 a v úterý a sobotu od 7.30 do 10.00 hodin. K 31. srpnu respektive k 1. září došlo pak ke změně nájemní smlouvy, tj. nejprve ukončil s obcí původní smlouvu pan Horák a obratem došlo k uzavření smlouvy nové se zmíněnou paní Evou Linhartovou z Vršova, která zde od té doby trvale sama prodává. Nájemní smlouva zůstala stejná na již během roku sníženou částku 1500 Kč měsíčně (o snížení požádal obecní zastupitelstvo ještě původní nájemce). Po změně provozovatele zaregistrovali místní nakupující podstatné zlepšení sortimentu zboží například u pečiva, uzenin, ale i v dalších výrobcích. Ceny u některého zboží dokonce poklesly, ale celkově zůstávají stále spíše vyšší, což je ale obecně problém takovýchto malých provozoven. Částečně se změnila i otevírací doba obchodu, který je nyní otevřen v úterý a v sobotu od 7.30 do 10.00 v ostatní všední dny od 7.30 do 11.00 hodin. Obecní zastupitelé na žádost nájemce financovali dovybavení prodejny novým mrazákem a regálem se zeleninou. K prodejně se váže v tomto roce i jedna kriminální záležitost a to její vykradení. Odehrálo se počátkem srpna, kdy zloději vnikli během noci po vytlučení výlohy železnou rohožkou od hostince do prostor prodejny a odnesli některé zboží především lihoviny, prací prostředky, konzervy, ale i například sušenky. Překvapivě ovšem ponechali na místě finanční hotovost uloženou v pokladně. Případ vyšetřovala následující den policie, ale pokud je známo, viník nebyl zjištěn.

Stavební práce prováděla během roku jednak obec a jednak individuální stavitelé. Záslužnou činnost financovanou obcí a prováděnou jejím zaměstnancem Janem Hořínkem představovala úprava parčíku u pomníku padlých, kde došlo k prořezání keřů, srovnání půdy, celkové úpravě

prostranství a vysazení živého plotu, který nahradil starý plot drátěný. Podobnou úpravou – především srovnáním půdy – prošlo i prostranství okolo obchodu. V březnu nechala obec pokácet suchou lípu ve stromořadí u silnice a také několik javorů u domu rodiny Kaněrovy čp. 2, naopak naproti novostavbám na konci vsi směrem na Pukšice byly vysázeny ovocné stromy, zpevněn břeh cesty k novostavbě rodiny Šteklovy a zkrášlen vysazením zeleně. Během září se podařilo vybudovat novou asfaltovou komunikaci od domku rodiny Křivskovy čp. 47 k domku rodiny Hořínkovi čp. 31 a opravit místní silnici od provozovny firmy Lacman k domku rodiny Březinovy čp. 7. Práci na komunikacích realizovala Správa a údržba silnic Havlíčkův Brod a havlíčkobrodská firma Dvořák – stavby pozemních komunikací. V rámci gruntování před srazem rodáků dostala nový nátěr i hasičská zbrojnice – respektive její zvonička, vrata a okapy a stejně tak okapy a dřevěné podbití autobusové čekárny, která byla také vymalována. Obec obstarala i dopravní značení u místních mostků přes potok, čímž splnila požadavek příslušného zákona, postarala se i o opravy a nové nátěry lávek a mostů.

Ze soukromých stavebních aktivit došlo k rekonstrukci domku čp. 61 Miroslava Marka a Pavlíny Krejčové a k úpravě přilehlé zahrady, dům čp. 14 Přemysla Čapka dostal novou střechu a zároveň zde probíhaly úpravy vnitřních prostor. Nové fasády získaly novostavby čp. 78 Ondřeje Čapka, čp. 80 manželů Kalvodových a čp. 79 rodiny Šteklovy, která svůj rodinný domek také zkolaudovala. Střecha se dokončovala také na novostavbě Marcela Málka na zahradě čp. 22, dále ale již novostavba nepokračovala.

Hlavní změnu v oblasti zdravotnictví v bezprostředním okolí představoval návrat MUDr. Petry Gajdošové do malečské ordinace po necelé půlroční mateřské dovolené, kdy ji zastupovala MUDr. Marcela Janoušková z Horních Lhotek. Změnila se i ordinační doba paní doktorky, která ordinuje v pondělí a ve středu od 7.00 do 14.00, v úterý od 14.00 do 19.00, ve čtvrtek od 7.00 do 11.00 a v pátek od 7.00 do 12.00 hodin.

Školství pro zdejší obyvatele kromě přilehlých základních škol reprezentovala především zdejší mateřská školka. Do ní během září školního roku 2004/2005 začalo docházet 36 dětí, z toho 12 v předškolním věku (z toho ovšem pouze dva z Vísky). Z nich 24 navštěvovalo běžnou třídu a 12 logopedickou. Kolorit školního roku se podobal těm předcházejícím a to především v pozitivním slova smyslu. Tak jako v předchozích letech děti měli možnost navštěvovat v blízké Chotěboři divadelní představení a prakticky každý měsíc tak shlédly novou hranou pohádku či jiný druh divadelní hry, v jednom případě dokonce vystoupení kouzelníka. Absolvovali několik výletů po okolí obce, v Chotěboři navštívily trh řemesel, v sousední Nové Vsi základní školu, kde si pro ně její svěřenci připravili loutkové divadlo. Již od podzimu se

připravovaly na prosincovou besídku pro starší občany z Vísky, kterou tentokrát paní učitelky propojily s příchodem Mikuláše, čerta a anděla a děti s babičkami a dědečky si poté vzájemně vyměnili drobné dárečky a pránička. Vrchol prosincového snažení představovala besídka pro rodiče 16. prosince, která se opět velmi vydařila. Rodiče s dětmi na ní přicházeli do pouze svíčkami osvětlené a koledami ozvučené budovy školky, aby zasedli ke stolkům s cukrovým upečeným dětmi a jejich učitelkami. Poté, co si mohli objednat kávu a čaj, shlédli pásmo říkanek, písniček a tanečků, které děti několik týdnů nacvičovali. Následovalo rozbalování dárků věnované školce firmou Lacman. Děni ve školce se poměrně výrazně soustředilo na seznamování se s lidovými zvyky, kromě Vánoc a Velikonoc to letos bylo i pálení čarodějnic, které si děti vyzkoušely na konci dubna. Školní rok pak školka uzavřela pořádáním výletu do ZOO Praha, oslavou dne dětí a závěrečným rozloučením s těmi co nastupují do první třídy základní školy. Letos se jednalo o 11 předškoláků, z toho pouze jeden je místní – Roman Hapák z čp. 54.

I když nejvýznamnější společenskou událost a to zřejmě i v kontextu posledních desetiletí představoval již popisovaný sraz rodáku a přátel Vísky, v jeho stínu nezůstávaly během roku ani aktivity místních spolků, jež se ostatně výrazně podílely na zdárném průběhu srazu. Patřilo k nim Sdružení dobrovolných hasičů, které na své lednové valné hromadě volilo svůj výbor. Volby se odehrály bez výraznějších změn, ve funkci starosty byl potvrzen pan Antonín Kubát z čp. 71, jeho náměstkem se stal pan Ladislav Motl z čp. 67 a v pozici velitele byl potvrzen pan Jaroslav Březina mladší, původně z čp. 69, toho času z Chotěboře. Dále bylo zvoleno dalších 13 členů výboru, z toho tři ženy na pozicích revizora, kronikáře a referenta pro ženy. V květnu se zástupci sboru zúčastnili okrskové soutěže v Malči. Družstvo mužů skončilo na osmém místě, družstvo žen na posledním čtvrtém. Dámská sestava přesto zaslouží uznání alespoň za účast, protože její část už nebydlí ve Vísce a nedojíždí sem každý týden, a proto najít čas na společné tréninky je v jejich případě opravdu problematické. Hasiči dále provedli v obci sběr starého železa a také pomohli při sekání trávy jako součást péče o úpravu obce. Dva z členů sboru pomáhali odstraňovat následky již zmíněných květnových povodní v Malči.

T J Sokol napřel svou aktivitu zejména na vytvoření zázemí fotbalovému týmu. Bohužel ale sezóna 2004/2005 nebyla pro místní fotbalisty úspěšná. Jejich družstvo ji zakončilo na posledním 14 místě tabulky okresního přeboru a po čtyřech letech zde muselo sestoupit do III. třídy. Jejich výkon měl spíše sestupnou tendenci. Zatímco na podzim ještě alespoň dvakrát vyhráli, v jarní části sezóny je nečekalo ani jedno vítězství, pouze tři remízy. Celková bilance měla následující charakter: dvě vítězství, tři remízy, 21 porážek, 24 gólů

vstítili, 98 obdrželi a získali pouze 9 bodů, což je bilance, která mezi zdejšími početnými fanoušky nevyvolala opravdu příliš nadšení.

K fotbalu se váže i pořádání jubilejního pátého ročníku Memoriálu Jaroslava Fajmana, který se konal v závěru července za účasti pěti družstev z okolí. Vavříny vítěze si odneslo družstvo místní, kterému se podařilo porazit druhou Chotěboř a třetí Libici nad Doubravou a dále i Novou Ves a poslední Maleč.

Z dalších činností zaslouží zmínku pořádání velikonoční taneční zábavy, na níž osobně zvali sokolové zdejší obyvatele, které obcházeli se vstupenkami na ples a lístky do tomboly, v níž hlavní cenu představovala televize. Vstupenek v hodnotě 70 Kč se prodalo 70. Účast na plese v sokolovně, kde k poslechu hrála kapela Duomix, byla už slabší a pohybovala se okolo 40 vesměs zvláště s přibývajícím večerem bujarých a tancechtivých příznivců sokola. V rámci příprav na sraz rodáků a přátel se sokolové postarali o úklid sokolovny a natření okenních parapetů. Svě aktivity oživily i vísecké ženy – členky sokola, respektive čtyři z nich, jež začaly na konci roku pod hlavičkou novoveského sokola nacvičovat na všesokolský slet, který se odehraje v červenci 2007 v Praze. K nácviku skladby s názvem Zpěv naděje na motivy národních písní se ženy scházejí jednou týdně. Do Prahy mají připravené bílé úbory s červenými a modrými barvami a velmi se těší jednak na cvičení, ale zajisté i na to, jak si odpočinou od svých drahých manželů a jak se pobaví při nevynechatelné návštěvě vyhlášených pražských hospůdek.

V koloritu své každoroční činnosti pokračoval i Bago klub. Mimo každonedělních fotbálků uspořádal během února Bago ples v Pohostinství U Fajmanů. K tanci, poslechu a pro někoho i ke spánku hrála chotěbořská kapela Dostavník a návštěvnost přesáhla na zdejší poměry vysokou sedmdesátku, což nejlépe dokazuje oblibu této trachtace. Během tradičního posledního víkendu v červnu uspořádali bagisté tradiční Bago turnaj, který také tradičně zakončili u lahodného pivního moku v sokolovně. K víseckým reáliím již díky Bagu patří i vystoupení bagistické kapely, která zpestřila svým hraním například sraz rodáků. K „službám“ oslavčtivým patřilo bezesporu i zorganizování oslavy Silvestra v Pohostinství U Fajmanů.

O hladký průběh zmíněného srazu se zasloužil i rybářský spolek. Ten zorganizoval první červnový víkend pouťovou zábavu. Avizované místo konání – rybářské prostory u rybníka Společný – opět muselo být jako v loňském roce na poslední chvíli přesunuto z důvodu počasí do sokolovny. Jeho členové se ale přece jen činili i u zmíněného rybníka, kde kromě každoročních údržbových prací zpevnili betonem část hráze, zbudovali v ní nový přepad a nové podloží zde dostala také jejich víceúčelová dřevěná chata. Výlov rybníka Společný se v tomto roce nekonal z důvodu nedostatečného množství ryb.

Svou činností oživovala obec i vísecká mládež, která se samozřejmě podílí i na fungování zmíněných spolků. K jejím tradičním projevům v rámci víseckého společenského života patří hojná účast na pomlázce, příprava Silvestra v sokolovně, organizace pálení čarodějnic a stavba májky. V letošním roce zdejší omladina asistovala u stavby celkem tří májí- obecní u sokolovny, svatební u rodiny Březinovi z čp. 69, kteří vdávali dceru, a třetí u novostavby Ondřeje Čapka čp. 78 stavěné na oslavu přestěhování do nového domu. Kromě toho místní stavěli i svatební májku v sousední Malči pro Radka Krivského z čp. 70, respektive jeho nastávající manželku. Další pěknou tradici si připomněla obec a to rozdáním květin ke Dni matek pro místní ženy starší 65 let. Takže příležitostí ke společenskému ale i sportovnímu vyžití bylo ve Vísece v roce 2005 opravdu požehnaně a nebude přeháněním, pokud tento rok označíme za pro obec úspěšný.

Životopis kronikáře

Jmenuji se Jan Čapek, narodil jsem se 16. srpna 1973 v Havlíčkově Brodě a od narození jsem žil ve Vísce v č. p. 14 a později 73, kde jsem měl až do roku 2003 trvalé bydliště. Absolvoval jsem základní školu v Nové Vsi a v Chotěboři, gymnázium v Chotěboři a obory dějepis – zeměpis na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy a jednooborovou historii na Filozofické fakultě tamtéž. Vysokoškolské studium jsem zakončil v roce 1998. Od roku 1999 učím na státním gymnáziu v Praze, trvalé bydliště mám tamtéž, do Vísky ale pravidelně dojíždím. Kronikářem jsem od roku 1996, při vedení kroniky metodicky spolupracuji s muzeem v Havlíčkově Brodě a nově také s Muzeem hlavního města Prahy, při shromažďování materiálů k psaní kroniky mi pomáhá rodina Čapkova z č. p. 73 a 14.

Jan Čapek
Víska 1. 1.2005